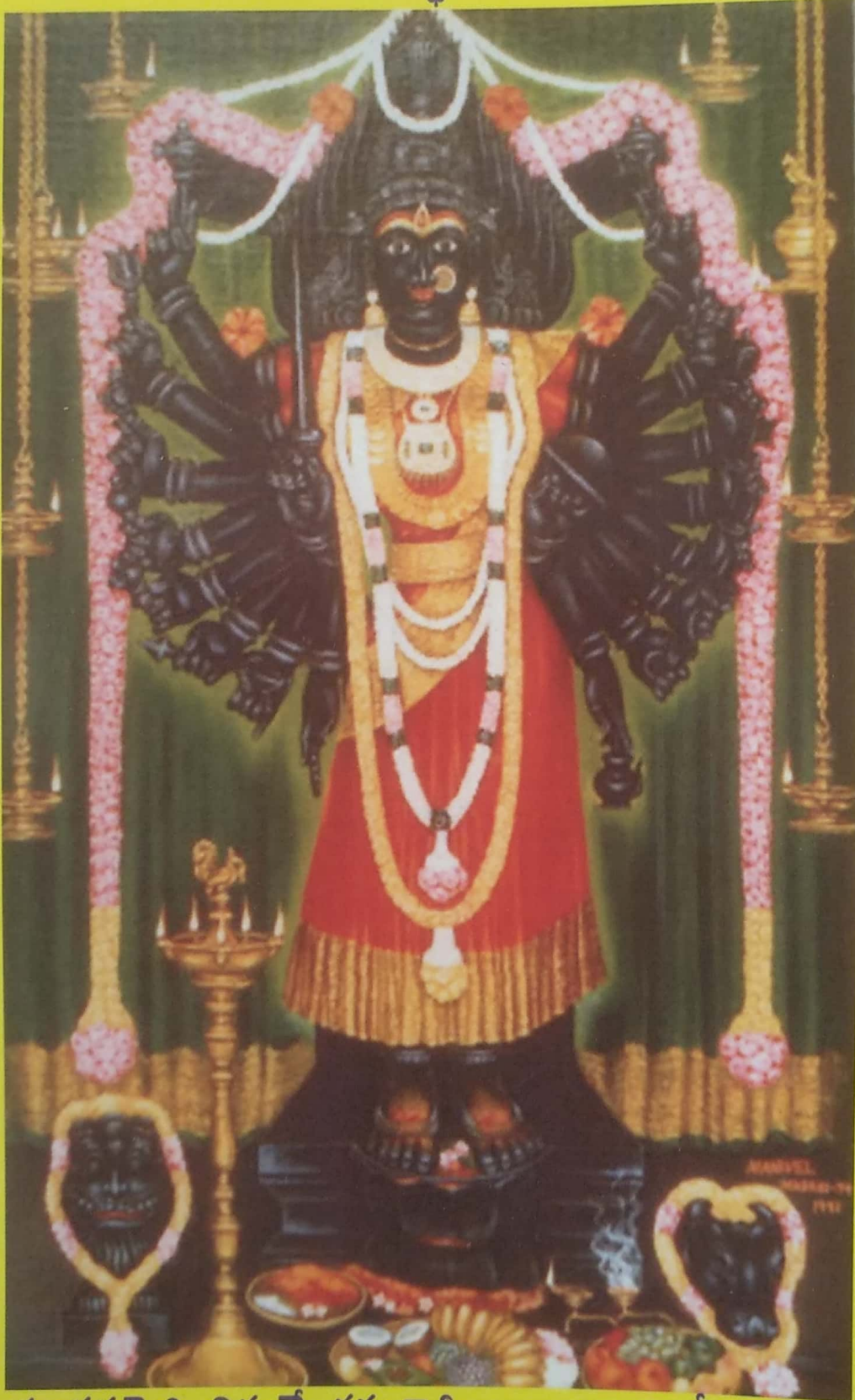
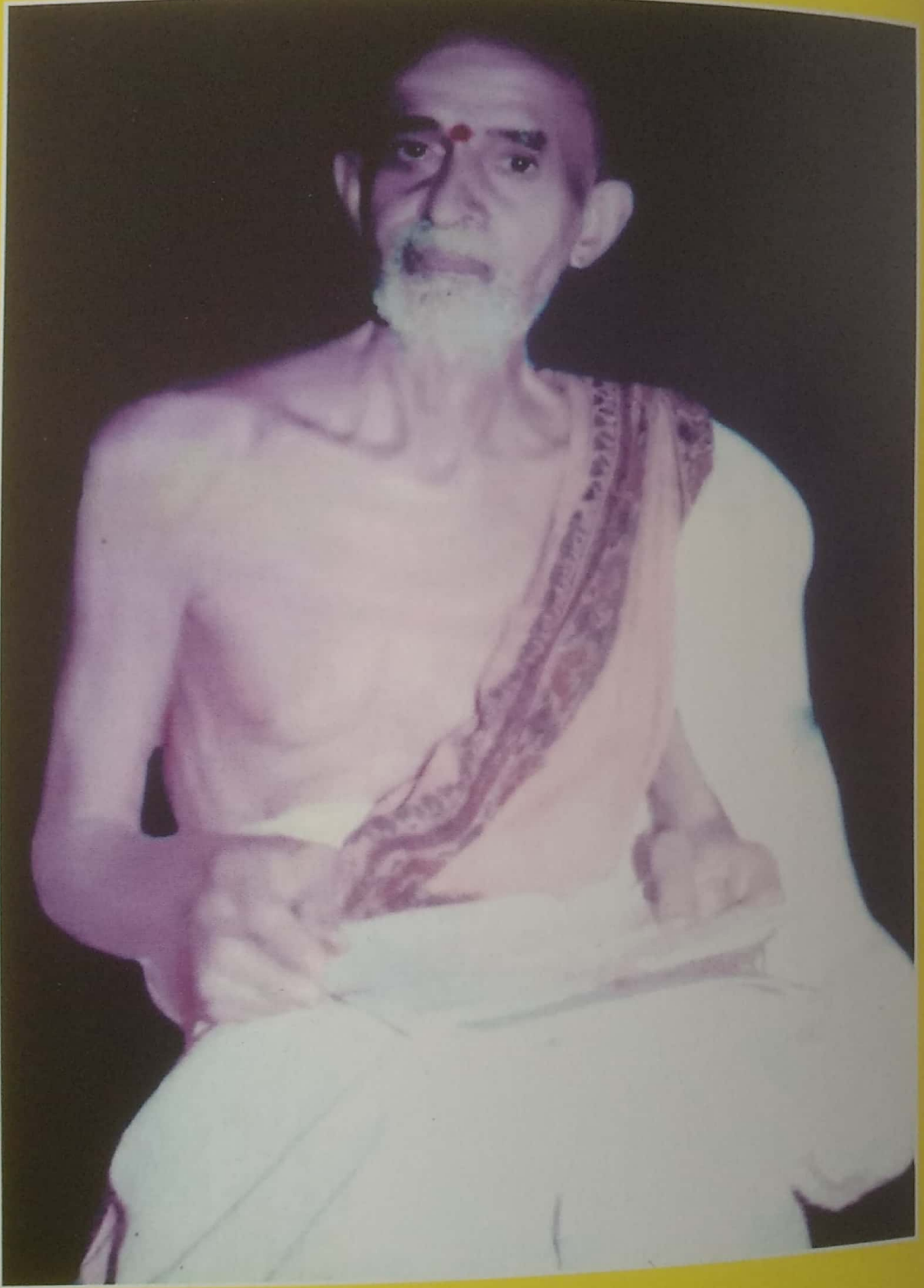

చిటుకుల
శ్రీచాముండేశ్వరీ మధురస్తవము
(విశేషభావార్థసహితము)

రచన: మాధవపెద్ది చిన వేంకన్నశాస్త్రి, అంగ్లానువాదం: శ్రీహరి ప్లావుళ్ళి

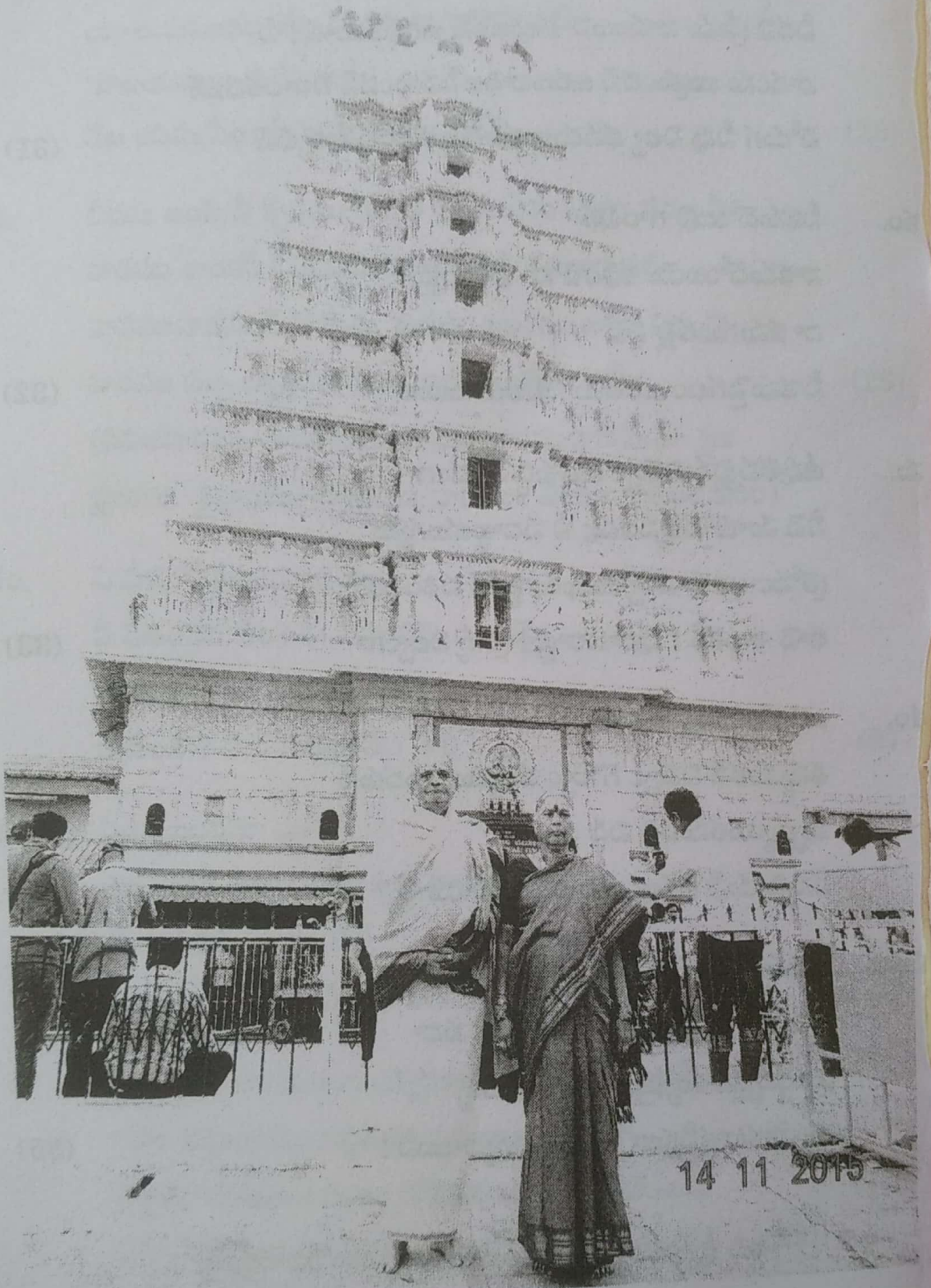
మధురువర్యులు

బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులు ఖండవల్లి నరసింహశాస్త్రిగారు

(వ్యాకరణ, సాహిత్య శిరోమణి)

భూతిపూర్వ శ్రీవేంకటేశ్వర వేదాంతవేల్దిని సంస్కృత కళాశాల ప్రాచార్యులు

శ్రీచాముండేశ్వరీదేవి(మైసూర్) ఆశీస్సులతో
కవి దంపతులు

శ్రీ చాముండేశ్వరీ మధుర స్తవము

(విశేషభావార్థసహితము)

రచన: 'గీరసజ్జ' మాధవపెద్ది చినవేంకన్న శాస్త్రి

M.A.;B.o.L

‘శ్రీహరి ఉవాచ’

నవరసాలొలికించు ‘చండిశ్వరీ అమ్మవారి’ అపురూప సుస్వరూపాన్ని, తనదు సగుణ, నిర్గుణ రూపేణా విశిష్ట షాడ్గుణ్య రాశిని, తనదు సందర్భోచిత సాకార,నిరాకారావిష్కరణా తత్వాన్ని, పర, అపర సాక్షాత్కారాన్ని, భక్త వాత్సల్యాన్ని, అపార కరుణా కటాక్షానుగ్రహాన్ని, శిష్టరక్షణ దుష్టరక్షణా రీతులలో అమ్మవారు అవలంబించెడి అవతరణా వైనాన్ని, సృష్టి ,స్థితి, లయలలో తనదు మమైకమైన తీరును, భక్తి తత్త్వపు పరమార్థాన్ని, శుద్ధచైతన్య వైశిష్ట్యతను, ‘శేషాశేషీ, శక్తాశక్తి’ భావముల పరమత్వాంతర్యమును,మోక్షానికి,కైవల్యానికిగల సూక్ష్మ తారతమ్యముల వివరణను, అర్థనారీశ్వర తత్త్వంపు రహస్య పరమార్థాన్ని ,**అత్మానాత్మల బాంధవ్యాన్ని, అత్మ, పరమాత్మల స్నిగ్ధత్వాన్ని, అమ్మవారి అమేయ తత్వాన్ని, మూర్తిమత్వాన్ని అతీకరించుకోగలిగే శుద్ధభక్త్యావేశాన్ని, అనంతాలనందుకోగలిగే పరిపూర్ణభక్తి వైశిష్ట్యతను, ‘పూజ, నోము, వ్రతాది సంప్రదాయక, సంకల్పపూరిత, ఆరాధనా ప్రక్రియలను, వాటి అవశ్యకతను,దేవి సేవనా రీతులను, కఠోర నియమాలను’, అధిదైవిక, అధిభౌతిక, అధ్యాత్మికతల అనంత సూక్ష్మ తత్వాన్ని, అమ్మవారి సర్వస్వాన్ని, సమస్త భావజాలాన్ని, సకల రూపములలో, రమ్యాతి రమ్యమైన ‘పద్య, శ్లోకాది విలక్షణాభరిత రీతులలో స్తవ, స్తోత్ర రూపేణా ఆవిష్కరించిన గురువుగారిఅద్భుత పాండిత్యవైలికి,కవితాధారకు,వాగ్దేవీ ధారణకు,వ్యక్తిగతముగాను,అంతటి మహానుభావునికి పుణ్యవశాత్తు శిష్య పరమాణువునైన నా మహద్భాగ్యానికినీ, పులకరిస్తూ గర్వపడుతూ, ఆ కవన పులకరింపులో తన్మయించి, తనివితీరా వారి విరచిత ‘చాముండిశ్వర మధురస్తవ రసానుభూతిలో తడిసి, ఆ నివేదిత భక్తిని అత్మ నిందుగా గ్రోలి, అమ్మవారి అనుగ్రహముచే మా గురువుగారు బ్రహ్మశ్రీ మాధవపెద్ది చినవేంకన్న శాస్త్రి గారి అద్భుత ధారణాధారను, అన్యభాషా భక్తశిఖామణులకు కూడా అందించి, మన హైందవ నుగంధాన్ని, మెదక్ జిల్లా జోగిపేట్**

మండలములో చిటుకూరు గ్రామమున దివ్యముగా వెలసిన శ్రీ చాముండేశ్వరీ అమ్మవారి మహాత్మాన్ని అందరికీ పంచవలెననెడి కొద్దిపాటి స్వార్థంతో, ఈ ప్రాపంచిక ఘటనాఘటన జగత్తులో అన్నీ అమ్మవారు తలపెట్టు సంఘటలేగాని యాధృచ్ఛికాలకు స్థానములేదు గనుక, నా ఈ యత్నము కూడా నదరు అమ్మవారి తీర్మానమేననియెంచి ఈ అపురూప స్తోత్ర గ్రంథరాజమును ఆంగ్లీకము చేయనెంచి, నహృదయులైన మా గురువుగారి శిష్య వాత్సల్యపూరిత అనుజ్ఞతో ఆంగ్లీకరించిన నేపథ్యములో, విజ్ఞులు దోషములున్న క్షమించగలరని ఆశిస్తూ, ఈ భక్తికృతిని గురువుగారు చాముండేశ్వరీ అమ్మవారికి సమర్పించెడి ఈ ప్రశస్థ మంగళమయ సమయాన గురువుగారి పాదములకు నమస్కరిస్తూ, తల్లి శ్రీ చాముండేశ్వరీ దేవి అమ్మవారిని మనసా వాచా స్మరిస్తూ, ఆ తల్లి పవిత్ర పాదపద్మలకు శిరసు వంచి మ్రొక్కుచూ, ఈ విశిష్ట భక్తిగ్రంథాన్ని పుస్తకరూపములోనికి తేవడానికి అన్ని ప్రయాసలను భరించిన సహజకవి శ్రీ అయ్యగారి సూర్యనారాయణమూర్తి గారు వారి శ్రీమతి అయ్యగారి రాజరాజేశ్వరి గారికి శ్రీ చాముండేశ్వరీ దేవి అమ్మవారి అనుగ్రహము సర్వవేళలా ఉండగలదని భావిస్తూ.....

సర్వేజనా స్సుఖినోభవంతు:

స్వస్తి

శ్రీహరి ష్టావళి

శ్రీచాముండేశ్వరీ మధురస్తవము

(విశేషభావార్థము)

1. కం || చిటుకుల జనపద గృహిణివి,

పటుతర భుజములు గలుగగ పదునెనిమిదియున్ ।

చటులతరరిపుల దునుమగ-

కటుతర శరధనువులు నిరుకరముల నిడుచున్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! నీవు చిటుకుల అను పేరుగల గ్రామమున గల ప్రతిగృహిణికి ప్రతిరూపమైన గృహిణివి. బలమైన పదునెనిమిది భుజములు గలదానివి.అందు రెండుభుజములందు(కరములందు) దుర్మార్గులైన శత్రువులను నాశనము చేయగల బాణము ధనుస్సులు ధరించి సుందరవిగ్రహరూపమున వెలిసి యున్నావు.)

(Meanig :-Hey! CHAAMUNDEE, the Supreme Deity, You are the sanctimonious-symbol of every homemaker, the inhabitant of the village CHITUKULA. Moreover, you possess eighteen potent shoulders and out of which two arms forever hold the arrow and the bow, to exterminate the wicked foes, thus you manifest yourself in the very village quite elegantly.

2. కం || మిగిలిన షోడశకరముల

తగు శస్త్రాస్త్రములు దాల్చి దనుజుల దునుమన్,

నగవులు మొగమున వెలుగగ

జగములు గాతువు సతతము జగదీశ్వరివై !

(భావార్థం :-మిగిలిన పదునారు కరములందు నానావిధ దనుజులను, జనులకు హానిచేయువారలను సంహరించుటకు దగిన శస్త్రాస్త్రములను

ధరించి, శత్రువులను అనాయాసముగ నశింపజేసి, మోమున చిరునగవులు చిందుచుండగా నెల్లప్పుడు లోకములను గాచెడు ప్రయత్నమున జగదీశ్వరివై వెలుంగుచున్నావు.)

(Meanig :- Having worn unique and divine-weaponry in the rest of sixteen shoulders to destroy easily and assiduously many a sects of ASURAS (the evil powers) and those who ever try to harm the very common folk intentionally, while showering smiles along and atop from your very glowing face quite efficaciously, you are shining with effulgence as JAGADEESWARI, the empress of the universe, in the sincere Endeavour of protecting all the worlds.)

3. కం || నల్లని శాలగ్రామము

నల్లన నాధారముగొని, అమ్మవు వెలయన్

మల్లెలు మొల్లలు జాజులు

కొల్లలు చేమంతులుంచి కొల్తురు భక్తుల్ !

(భావార్థం :- నల్లని శాలగ్రామశిలను నాధారముగాగొని చెక్కిన శిల్పమున నీ రూపమును నిల్పి, అమ్మవై వెలియగా-నీయందలి భక్తిప్రపత్తులతో నానా ప్రాంతములందలి భక్తులు మల్లెలు, మొల్లలు, జాజులు, చేమంతులు తెచ్చి నిన్ను నిత్యము పూజింతురు.)

(Meanig :- When you kindly manifest yourself having imprinted your divine figurine in the chiseled idol carved out of the black 'SALAGRAMA' stone, the devotee-folk from different regions in utmost dedication, devotion and faith in you, are worshipping you eternally with jasmines, chrysanthemums, wild jasmines and the great flowering jasmines etc.)

4. కం || అజానుబాహు దేహము

శ్రీజీవంబుట్టిపడుచు చిందులు వేయన్

ఈ జోగిపేట వెలిసితి

వీ జీవాలిని మనువగ నీశ్వరి ! తారా !

(భావార్థం :-లోకములను గాపాడెడి ఓ తారాదేవీ ! జోగిపేట మండలమునగల చిటుకుల ప్రాంతమున ప్రతిష్ఠితమైన నీ విగ్రహ పరిమాణము అజానుబాహు దేహముగలది. ఆ విగ్రహమునందు అపాదతలమస్తకమున దివ్యజీవచైతన్యము ఉట్టిపడుచు నలుదిక్కులు చిందించుచున్నది. ఇవటి జీవరాశిని నిత్యము కాపాడుటకు నీవిచట చాముండీశ్వరివై వెలిసితివి.)

(Meanig :-Oh! TAARAA DEVI! The protector of all the worlds! The idol that's installed in devotion in the region of CHITUKULA is as big as six feet in height touching the hands of you your very knees. The divine liveliness of you atop from the bottom of the idol conspicuously appears in piety and pervading it all the sides. In order to protect the life-stock of here evermore, You have manifested yourself as the Deity CHAMUNDESWARY!)

5. కం || అష్టాదశభుజి ! చండీ !

అష్టోత్తర శత సమాఖ్యలను నిను పూజల్

స్పృష్టంబుగ చేసి -తలను

తుష్టిగ నుంచగ పదముల-తోషిణి వాడే !

(భావార్థం :-ఈ మందిరమందు నిత్యము జరుగు పూజావిశేషమేమనగా:- అస్సోరాస్త్రమందలి గౌహతినగరమందలి కామరూపిణీదేవి మందిరమందు జరుగు పూజావిధానమున నిష్ఠాతులైన పూజారులకడ సుశిక్షితులైన మూజారులు ఇక్కడ నిత్యము మూజులు నల్పుచున్నారు.

శాక్తేయపూజావిధానమున అద్భుతముగా ఇక్కడ పూజ జరుగును. హరిద్రా కంకుమార్చన (వనంశుకంకుమలతో పూజ) అష్టోత్తరనామములతో విశేషముగా చేయబడును. తరువాత భక్తుడు అమ్మవారి పాదములపై తన తలవంచి మనస్సులోని కోర్కెను అమ్మవారికి నివేదించి కోరుకొనవలెను. ఈ పద్ధతి ఇతర దేవాలయాలలో చాల అరుదుగా కనిపించును. అలా కోరినందున అమ్మవారు చాల సంతోషించి భక్తుని కోర్కెలు తీర్చునని ప్రభాతి వదసినది.)

(Meanig :-The specialty of the regular POOJA in this pious temple is :-

" The priests who have been well-trained up in the hands of the priests who are adept in the worshipping method of KAAMARUPINI DEVI at her sanctum-sanctorum in GOWHATHI (Assam).

" HARIDRA KUMKUMARCHANA (offering turmeric and vermillion) with the chanting of ASTOTHATHARA SATANAMAS (108 precious names/ epithets), is performed in utmost devotion. Later, bowing his head, the devotee, to the very pious feet of MAATHA, has to offer her/ his wish and wishes on. This method/system of practice is rarely seen in other temples.

" CHAAMUNDI is thus well-reputed for her quenching wishes, being contended when devotee requests her bowing to her holy-feet.)

6. కం || మదిలో గోరిన కోర్కెలు

వదవడి తీర్చవట తల్లి ! పదిలముగా -నో

నదమల చాముందేశ్వరి !

హృదిలో సతతము తలతుము ప్రాంకారేశీ !

(భావార్థం :-చాముందేశ్వరి సాక్షాత్ దుర్గానప్తశతీయందు కీర్తింపబడిన

దుర్గాదేవి యొక్క ప్రతిరూపముగా స్తుతింపబడుచున్నది. ఈదేవి నవార్ణమందల్లి ‘హ్రీం కారరూపిణీ’గా వర్ణింపబడుచున్నది. సమస్తదేవతలు తమతమ శక్తులు రాశీభూతము చేయగా అందుండి ఉద్భవించిన శక్తిగనుక ‘హ్రీంకారేశీ’ అని సంబోధింపబడినది. స్వచ్ఛమైన మనస్సుతో భక్తులు కోర్కెలను నివేదించగా నిర్మలమైన హృదయముతో ఆ కోర్కెలనన్నిటిని నెరవేర్చుచున్నది.)

(Meaning:-CHAAMUNDESWARI is being extolled as the original replica of DURGADEVI who's eulogized in the Holy Scripture, DURGA SAPTA SATHI. This Deity is described as the form of the seed-syllable HREEM in the holy Hymn called NAVAARNHA. And as She is the form of energy who has emerged from the pile of accumulated-potencies of the assemblage of innumerable multitudes of respective Gods and Deities, she is addressed HREEMKAARESWARI, the sovereign of the seed-syllable HREEM. She is, with Her pious heart, fulfilling all the desires of all the devotees when they are consecrated to Her with their serene hearts.

7. కం ॥ బగళను, ప్రత్యంగిరనున్,

మిగులుగ వారాహిని, తమ మేనున, చాముం

డి, గరిమను, జోగుళాంబను,

నగుమోమున దాల్చితివొకొ ! నాభ్యేశ్వరివై !

(భావార్థం :-చిటుకుల గ్రామమున చాముందేశ్వరిగా ప్రతిష్ఠితమైన దేవి వాస్తవానికి బగళ, ప్రత్యంగిర, వారాహి, జోగుళాంబ, లలిత రాజరాజేశ్వరి ఇత్యాది ఐహారూపములలో ప్రత్యక్షమైన దుర్గాదేవియొక్క రూపాంతరములే. నిత్యము నగుమోముతో కనిపించెడు నటరాజమూర్తి యొక్క దేవేరియే.)

(Meanig :-The deity, who's installed at the village of CHITUKULA as CHAAMUNDESWARY is in fact the form of DURGADEVI who appears as "BAGALA, PRATYAMGIRA, VAARAAHI, JOGULAAMBA, LALITHA RAAJARA AJESWARI AND SO FORTH..," And she is none other than better-half or consort of Lord NATARAJA MURTHY who always appear with smiling face.)

8. కం || నీలో నిలువగ దివిజులు

త్రైలోక్యవ్యాప్త శక్తి తాంత్రికరీతిన్

వేలారహితచ్చవి -మా

లో-లోలోపల వెలిగెదు లోకేశ్వరిగా !

(భావార్థం :-దుష్టరాక్షసులు పెచ్చురేగి లోకద్రోహకార్యములను చేయునప్పుడు వారిని ఎదుర్కొనుటకు కావలసిన శక్తిసామర్థ్యాలను ఒకచోటప్రోగుపోసి దుర్గాశక్తిని రూపొందించగా ఆ శక్తియే చాముండేశ్వరియని పేరొందినది. ఆ దివ్యదీప్తి అనంత తేజోరాశియై లోకేశ్వరియై మాలో లోలోపల వెలుగొందుచున్నది.

(Meanig :-In order to face the wicked RAKSHASAS (the evil powers) who're outrageously engaged in deceiving tasks against the universe, the celestials having piled up needful potencies and talents at a place, have created SHAKTHI form as DURGA. That very SHAKTHI form is thus well-reputed as CHAAMUNDESWARI, thus. That divine effulgence with infinite glow of light being LOKESWARI (the ruler of the worlds) is shining in the very core of us within.)

9. కం || దివ్యం బైనది కాయము

దివ్యంబైన పదునెనిమిది మహాస్త్రధరీ !

దివ్యంబౌ శక్తులొసగి

దివ్యంబుగ మము మనుపవె దివ్యాకారా !

(భావార్థం :-ఓ దివ్యాకారా ! నీకాయము దివ్యమైనది. నీవు దివ్యమైన పదునెనిమిది మహాస్త్రములను ధరించుదానవు. మాకు మా నిత్య జీవన సంగ్రామములో ఎదురయ్యే దుష్ట శక్తులను ఎదుర్కొనుటకు కావలసిన దివ్య శక్తులనిచ్చి మమ్ము సమర్థులను చేయగా కోరుచున్నాము.)

(Meaning :-OH! THE CELESTIAL ONE! Your stature (body) is celestial. You wear eighteen sorts of unique and divine weaponry (SASTRAAS). We seek and pray to you to enable us to be fit by bestowing us with the required divine powers in order to face the wicked and evil powers. (Thus we speak from) in the regular or day to day battle of our lives.)

10. కం || మంజీరానది కేగెడు-

మంజీరములు రవళింప-మాకెరిగింపన్ !

సంజెకు ముందుగ -మునుగగ-

రంజిల నడురేయి, హాయి, రాగిణి వౌచున్ !

(భావార్థం :-ఓ రాగిణీ ! నీవు ప్రతిరాత్రి నడురేయి నీమందిర సమీపముననున్న మంజీరానదిలో స్నానముచేయుటకు గర్భగుడినుండి వెలువడి నెమ్మదిగా నడుచుకొనుచు బయటకు వచ్చి మంజీరములు ఘల్లుఘల్లుమని రవళించుచుండగా నదికేగెదవని ప్రత్యక్షముగా దర్శించిన భక్తులు ప్రశంసించుచున్నారు. నిజమునకు నీవలా స్నానమాడుటకు వెళ్లుటలోని అంతరార్థమేమనగా-మాకు మా నిత్యకృత్యములను నేర్చుకొనుటకై మమ్ము మేల్కొల్పుచూ కార్యోన్ముఖులను గావించుటకై సందేశమిచ్చుచున్నావని తలంచుచున్నాము.)

(Meanig :-OH! RAAGINI! The devotees who have witnessed You directly, thus are extolling that you come out from the very sanctum-sanctorum of Your temple in every midnight in order to bathe in the nearby river MANJIRA, while the anklets of your holy-feet go on producing tinkling sound. The profundity behind your bathing like in fact what we think so is, you thus wish to envisage us by awakening us and making us the confronters of the regular tasks towards learning our ephemeris to perform our respective daily activities)

11. కం ॥ శ్రీచాముండేశ్వరి వని

నా చిత్తము నీ పదముల నంచిత భక్తిన్

ఏ చింత లేక నుంచిత

నీ చిత్తంబైన రీతి నేలగ రావే !

(భావార్థం :-లోకకంటకులైన చండముండాసురులను సంహరించి జగతిని నుఖ శాంతులను ప్రతిష్ఠించి,ధర్మసంస్థాపనమొనరించిన చాముండేశ్వరివి నీవని విశ్వసించి స్థిరముగా నా చిత్తమును నీ పదయుగళపై యుంచి ప్రార్థించుచున్నాను.మాతా నీచిత్తంబైన రీతిన నన్ను గాపాడుమా !)

(Meanig :-Having strongly believed in faith that you are the very 'CHAAMUNDESWARI' who having killed, the wicked to the universe, the ASURAAS, CHANDAA AND MUNDAA, having installed the peace and tranquility in the universe thus reestablishing DHARMA, I am keeping my mind on the brace of your divine feet, praying to you, Oh! Divine Mother! Save me how and as you wish!)

12. కం ॥ బ్రతుకున నాఖరి దశలో

గతుకుల గతిలోన బండి గడవక నచటే

చతికిల పడగా,నీవే

గతియంచు వేడితి నిన్ను-కాపుము నన్నున్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముందేశ్వరీ ! నాబ్రతుకున నేను చివరిదశకు చేరుకుంటిని. ఈ జీవనయానమున నా బ్రతుకుబండి చాలా కష్టమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కొనుచు గతుకులత్రోవలో ముందుకు సాగలేక ఒకస్థితిలో అచటే చతికిలపడిపోయినది. దయామయీ ! నాబ్రతుకుబండిని ముందుకు సాగదీయగల శక్తి స్వరూపిణివి నీవేయని ఎరింగి నిన్ను శరణు వేడితిని. నీసాయమందించి ముందుకు నడిపింపుమా!)

(Meaning :-OH! CHAAMUNDESWARY! I have reached at my last stage in my very life. The vehicle of my life while facing many a plight of hardships, is failing to move further or forward, and even at one stage, it's getting squatted helplessly there itself where it has been. OH! The kind hearted! I have sought myself in your refugee; having known that you only are the embodiment of power and vigor who/that can run or move the vehicle of my life right ahead. Kindly extending your help lead me forward.)

13. కం ॥ పదునాలుగు లోకాలను

పదిలంబుగ గావగాను, పరిపంథి తెగన్

నదుమను, భువిలో వెలిసిన

నదమల చాముండి ! నీకు శతముల నతులున్ !

(భావార్థం :-ఈ సూర్య కుటుంబములోని పదునాలుగు లోకాలను సురక్షితముగా పాలించుటకు, శత్రుజాతులను నశింపజేయుటకు ఈ భూలోకమున చిటుకులలో వెలిసిన జగద్రక్షకివి నీవేయని, నిర్మల చాముందేశ్వరివని తెలిసికొని నీకు శతసహస్ర సమస్సులను భక్తితో సమర్పించుకొనుచున్నాను.)

(Meanig :-I'm devotedly offering you lakhs and lakhs of grateful obeisances (NAMASKAARMS), having realized that you are the pious CHAAMUNDESWARI, the protector of the 'JAGATH'(The universe) who has appeared in the village CHITUKULA on the planet of the earth in order to safely 'rule and regulate' the fourteen worlds and annihilate totally all the enemies of all the worlds.)

14. సీ ॥ సువిశాల భువిలోన శోభాయమానమౌ

దేవాలయంబునన్ తేజరిల్లి

మంటపంబుల మధ్య ఘంటారవంబునన్

శిరము వంచుక ప్రదక్షణలు సేయు

భక్తాళి బ్రోవంగ పడునెనిమిది భుజా

లవెలిసి, యస్త్రాలు గవయ వెలిగి,

నిత్యార్చనలు సల్పు, నిత్యాన్న దానాన

యాత్రాళి తృప్తిలన్ సత్రమిడుచు,

తే.గీ ॥ రేయి నిద్రించి, తగినట్టి రీతిలోన

పసుపుకుంకుమ పూజల పదములొడిసి

పట్టి, మనసునిండుగ గోర బగళ ! నిన్ను

అన్ని నెరవేర్చు వందురే - అర్తజనులు

(భావార్థం :-ఓ బగళంబా ! నీవు ప్రతిష్ఠితమైయున్న దేవాలయముగల భూమి మంజీరానది సమీపమునగల సువిశాలమైన ప్రాంతమునగలదు. దేదీప్యమానముగా ప్రకాశించుచు దినదినాభివృద్ధి గలిగి భక్తజనావళిని ఆకర్షించుచున్నది. దేవాలయము లోపలిభాగమున విశాలమైన మంటపమునందు వ్రేలాడుచున్న గంటలను మ్రోయించుచు భక్తులు శిరము వంచుకొని జయజయధ్వానములు చేయుచు, నీ రూపమును అందమును, పడునెనిమిదిభుజములను స్తోత్రము చేయుచు,

అస్త్రశస్త్రాలను పొగడుచు, నిత్యార్చనములను చేయించుకొనుచు, తృప్తిచెందుచున్నారు. మందిరయాజమాన్యము నిర్వహించు నిత్యాన్నదాన సత్రమున ప్రసాదము స్వీకరించి సంతసించుచున్నారు. దీక్షగైకొని, మందిరప్రాంగణమున నిద్రించి, వనంశ కంఠంబు మూజలు చేయించుకొని, నీ పాదములపై ప్రణమిల్లి, ప్రార్థించి, తమ కోర్కెలను నివేదించి వేడుకొనుచున్నారు. అట్టి అర్తజనుల కోర్కెలను నెరవేర్చుచున్నావని నిన్ను మనసార కీర్తించుచున్నారు.)

(Meaning :-OH! BAGALAAMBA, the embodiment of multiplicities! The temple, where in you're installed in the spacious holy place, is situated nearby MANJEERA River. It's, by shining effulgently day by day, attracting the devotee-folk. The staunch devotees of you are getting contended by ringing the sacred bells hanging from the spacious MANTAPAM (porch) of your shrine, downing their heads, hailing your triumphs, admiring your stature and beauty, extolling your eighteen mighty shoulders arms, praising your divine-weaponry and getting your incessant worship performed. In addition, all the devotees having received the oblation in the form of an incessant-meal served (provided) by the responsible management of your very temple. Having taken your course of worship, having slept in the very sacred-premises of your shrine, having their worshipping been done with turmeric and vermillion, they having fallen at your holy feet and having offered their many an obeisance, are praying to you after having consecrated to you their desires.)

15. శా || ఐలావర్హరుల వేంకటాఖ్యరమణార్యాత్మన్ ప్రవేశింప, నీ

ఓలారూపము, నేవిధాన గనెనో, లేకున్న, తానెట్లు, నీ

ఓలాకారము నున్నదున్నటుల నాలేఖ్యంబు నొందింపగా

జాలున్!శిల్పముజూడనోహె!మహదాశ్చర్యంబు గల్గింపదే!

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! నీ విగ్రహ నిర్మాణము చాల విచిత్రమైనది మరియు చాల అద్భుతమైనది సుమా! నీ మంత్రము నుపాసించి అనుష్ఠానమున నీ దివ్యరూపమును గాంచిన మహా మహితాత్ముడు బ్రహ్మశ్రీ బలారాధింపల వేంకటరమణ శర్మగారు ఎంత ధన్యాత్ములో గదా ! నీ దివ్యాకారము ఆయన ఆత్మలో ఎలా ప్రవేశించినదో, నీ లీలాకారమును వారు ఏ విధాన గనిరో, నీ మూర్తిని-వారు కనినట్లున్నదానిని-ఎలా చిత్రించి శిల్పికి వివరించి చూపిరో, ఆ శిల్పి ఉన్నడున్నట్లు ఎలా చెక్కి నీరూపమును శిల్పముగా మలిచినాడో ఇదంతా అలోచించినచో, నీ దివ్యశిల్పమును చూచినచో మహదాశ్చర్యము కలుగుచున్నది.)

(Meaning :-OH! CHAAMUNDESWARY! The holy construction of your idol is in fact quite singular indeed in nature. How divine personality is he, the great ATMAN, BRAHMASHREE IRAVAJJULA VENKATA RAMANA SHARMA GARU who has beholden your celestial stature while in deep contemplation after having observed chanting of your pious hymns. How has your celestial stature entered into 'his soul'? How has he viewed 'in Toto' every detail of your divine Mein and the personification of your pious pranks? How has he illustrated the same to the sculptor, as it has been, the way how he has witnessed you in perfection? How has the sculptor chiseled the stone and patterned the same into your divine idol, if we go on thinking so, we see your divine statue we go on getting infinitely amazed indeed.)

16. కం || ప్రత్యంగిరవే కానిది

కృత్యాహారి వెటులొదు ? కృపజూపంగా !

గత్యంతర మిక లేదని

నత్యంతాదరమున నిను నారాధింతున్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముందేశ్వరీ !నీవు నిజముగా శత్రుసంహారివౌ ప్రత్యంగిరా దేవివే సుమా! కనుకనే కృత్యాహరినై నిన్నారాధించు భక్తులపై కృపజూపుచున్నావు. ఓ వరవేశ్వరీ నాపై కరుణజూపి, నా అంతఃశత్రువులను, బహిఃశత్రువును సంహరించి నన్నుద్ధరింపుము. నీవే శరణ్యుని అత్యంతాదరమున నిన్నారాధించుచున్నాను మాతా!)

(Meaning :-Indeed! OH CHAAMUNDESWARY! You are in fact the very PRATYANGIRA DEVI who is the slayer of the foes that's how, being the remover and annihilator of actions, bestow upon your devotees who worship you eternally. OH! PARAMESWARI! The supreme sovereign! By showing mercy upon me get my internal foes and external foes slain and thus get me reformed. Having known that you are indeed our savior I'm worshipping you with more awe and affection.)

17. తే ॥ నీదు మూడు రూపములను నిరూపమాన

రీతి -బ్రాహ్మిని, కాళిని, శ్రీని నెదుర

నిల్చి, శక్తిత్రయము నిన్ను నిచ్చట గని

నిశ్చల మతిని ధ్యానింతు నిశ్చయముగ !

(భావార్థం :-ఓ మహాత్రిపురసుందరీ ! నత్వరజస్తమోగుణములకు అధిష్ఠాతృ దేవతలయిన మహా సరస్వతీ,మహాలక్ష్మీ, మహాకాలీ రూపములను,బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరుల శక్తులను, నీ దివ్యవిగ్రహమున తెదురుగా-నీ మందిరమున ప్రతిష్ఠించి,నీ దివ్య తత్త్వమును సంపూర్ణముగా నుపాసించు వారల సౌకర్యము కొరకు మందిర నిర్మాణము గావించినారు తల్లీ! మంత్రానుష్ఠానమును, పారాయణమును, పూజాదికమును నమగ్రముగా నొనరించుకొనుట కిది మహా

సహాయముగా నున్నది కదా !)

(Meanig :-OH! MAHAA THRIPURA SUNDHARI! The only Divine Beauty! The idols of MAHAA SARASWATHI (The Goddess of Speech and Wisdom), MAHAA LAXMI (The Goddess of riches and fortunes), MAHAAKAALI (The Consort of Kala (Lord Shiva)) who are authoritative deities of trio-attributes (SATVA, RAJAH STAMO) respectively, those represent the powers of BRAHMA (The Creator) VISHNU (The Sustainer) AND MAHESWARA (The Destructor), are installed in front of your very divine-idol in order to facilitate the deities who devotedly observe the divine philosophy of your pious UPAASANA (rigorous worshipping) in Toto, Oh Divine Mother thus your shrine is constructed. It has been verily quite comfortable and helpful to the devotee-folk to observe the sort of POOJA with perfection for the recital and incantation of your sacred spells.)

18. కం || పశ్చిమ దిక్కుగ నిలబడి,

నిశ్చలదృష్టిని కనుగొని, నీభక్తులు రా

నాశ్చర్యంబొదవ తమ-మ

నశ్చింతలు బాపుదువహే ! నతులను గొంచున్ !

(భావార్థం:-శ్రీ చాముందేశ్వరీ దేవి విగ్రహ ప్రతిష్ఠ - మందిరములో -పశ్చిమముఖముగా జరిగినది. దేవికి ఎదురుగా పైన చెప్పిన (17వ,ప) విధముగా శక్తిత్రయ విగ్రహప్రతిష్ఠ తూర్పుముఖముగా జరిగినది. ఇదొక విచిత్రమైన సన్నివేశమని చెప్పవలెను. దేవీ దర్శనార్థ మేగుదెంచు భక్తులను నిశ్చలదృష్టితో వీక్షించుచూ వారివారి మనస్సులలోని కోర్కెలను ముందుగానే తెలిసికొని వారివారి మనశ్చింత లను అశ్చర్యము కలుగునట్లు దూరముచేతువు గదా! తల్లీ నీకు నమశ్చతములు.)

(Meanig :-It's verily and singularly occurred, the pious installation of SHREE CHAAMUNDESWARI'S sanctimonious idol facing to the west. As it's so alleged (as in the fifth poem) the installation of the trio-powerful attributes representing 'BRAHMA VISHNU AND MAHESWARA' facing the east. It ought to be mentioned that- it is the very rare instance in the divine nature. Indeed how elegant the very you Oh! Divine Mother, on observing your 'devotee-folk' with steadfast-glance who are rushing towards you with pious hearts with contemplated devotion' to have the very devotional DHARSHAN (the holy-sight) of you, kindheartedly, having known their desires and wishes in their hearts, you go on removing the grief of them, without even being told, quite amazingly! Verily revealed not! Oh Divine Mother! My infinite an obeisance to the very You!)

19. సీ || వారాహి వీవౌట వసుధను త్రోతువు

పాడివంటలు పెంచి ప్రజలు మనగ,

ప్రత్యంగిర వగుచు ప్రతికృత్య మొనరించి,

కృత్యముల నెరవేర్చు నిత్య మిలను,

బిగళవై శత్రునాశగతిని సుఖశాంతి

వర్ధిల్లజేతు ప్రపంచమందు

చాముండిదేవివై జగతి ననురజాతి

సమయించి దివ్యత్వ మమర జేతు,

తే.గీ || క్రియయు జ్ఞానేచ్ఛలను శక్తిత్రితయి చేయు

సృష్టి పోషణ లయములు-సేయ జాలు

నీదు కనుసైగ ! ఋషివంద్య ! వేదవేద్య !

నగుణమూర్తివి గాయత్రి ! త్రిగుణ దేవి !

(భావార్థం :-సకలదేవతా స్వరూపిణివైన చాముండేశ్వరీ ! నీ జగద్రక్షణ సామర్థ్యమును నేనేమని పొగడగలను ? వారాహీ రూపిణివై వసుధపై పాడిపంటలు పెంచి ప్రజల అవసరములను తీర్చుచూ లోకరక్షణము చేయుచున్నావు. ప్రత్యంగిరా రూపిణివై శత్రునాశ మొనరించి ప్రజల కృత్యములనన్నిటిని నెరవేరునట్లు చేయుచున్నావు. ఐగళాంబా రూపిణివై అరిషడ్వర్గమును సంహరించి ప్రజలకు సంఖశాంతులను వృద్ధిచేయుచున్నావు. స్వయముగా చాముండిదేవివై(దుర్గారూపిణి)లోక కంటకులైన రాక్షసజాతిని అంతముచేసి ప్రకృతిలో దైవత్వమునింపి ధర్మస్థాపనను చేయుచున్నావు.జ్ఞానేచ్ఛాక్రియలను శక్తిత్రయమును అనగా సృష్టిస్థితిలయములను- నీ కనుసైగతోనే నిర్వహించుచున్నావు-కనుకనే వేదవేద్యవై,ఋషివంద్యవై, సాక్షాత్గాయత్రివై సగుణమూర్తివై లోకమున నిత్యపూజలందుకొనుచున్నావు మాతా !)

(Meanig :-Hey! CHAAMUNDESWARY! The embodiment of all the Deities and Gods! How the best I could extol your talent of protecting all the universes? You, being VAARAAHI, are quenching the needs of people and protecting the world having increased cattle and husbandry along sufficient food and paddy on this very earth. You being PRATYAMGEERA, having exterminated all the foes, let and see all the tasks of people executed well. You being BAGLAAMBAA, having removed the six passions (The six evil attributes those mislead human beings viz. desire, wrath, covetousness, lust, arrogance, and envy.), are prospering people in happiness with peace. You being yourself, the very CHAAMUNDEE DEVI (The Divine form of DURGA), having exterminated the RAAKSHASAS (the evil-forces), are filling divinity in the nature establishing DHARMA (the virtuous code and order). You are ex-

ecuting successfully at your wink the Creation (SHRISHTI), The Sustenance (STHITHI) and The Destruction (LAYA) which are also called 'power-trio' (SHAKTHI THRAYA) which are called GNAANECHCHA KRIYAAS (wisdom, inclination and action). That's why, you have been receiving incessant worshipping in this world by all, being considered VEDAVEDYA (the one to be known and learnt through Vedas only), RISHI VANDHYA (the one, always worshipped by sages), manifestly GAAYATHRI by yourself and the embodiment of all pious-attributes.)

20. కం || ఎంత దయో చాముండికి !

చింతించిన వేంటనేను చేయించు వనులో !

నుంలైన జాప్యమొదవదు

ఇంతకు భక్తియ అవసర మీశ్వరిపైనన్ !

(భావార్థం :-చాముండేశ్వరి నిజముగా ఎంతటి కరుణామూర్తియో వర్ణింపలేము. మనస్సులో తలచినదే తడవుగా వనుల నన్నింటినీ నెరవేరచేయును. ఎంతమాత్రము జాప్యము కానీదు. కేవలము ఆ తల్లిపై భక్తియున్నచాలును.)

(Meanig :-We can't describe how merciful the deity CHAAMUNDESWARI IS! She will see all our tasks executed successfully as soon as we assume them to do, without delay and 'what we have to have' is sheer or pure devotion upon her.)

21. సీ || ఒడివియ్య మియ్యంగ నూహింప, వెంటనే

సంబారము లొకమై సమకురంగ

జోగిపేటకు రాగ శుభముహూర్తము వెట్టి

చింతించుచుండంగ చిక్కు కలిగె

న్యాయమా ! చాముండి !యాతన కలిగింప

వేరొక్క సాయంబు వెతుకవలసె !

మాటతప్పినవారి యాట కట్టించెడు

భారంబు నీపైన పరిచివాము,

అ.వె || మంచి చెడులు దీర్పు మర్యాద నీదమ్ము

నీదు భక్తి తప్ప వాదులేదు

నిన్ను చేరి సారె, నీకిచ్చినామమ్ము

ఒడిని నింపి, కాళ్ళ బడితిమమ్ము !

(భావార్థం :-ఈ కావ్య కవిదంపతులొకనాడు చిటుకులకేగి, అమ్మవారికి ఒడిబియ్యము పోసి, పూజ చేసి రావలెనని తలంచినంతనే అకార్యక్రమానికి కావలసిన పదార్థములన్నియు సమకూరినవి. బయలుదేరుటకు సిద్ధముకాగా అనూహ్యముగా అటంకమేర్పడి,వచ్చెదమనిచెప్పిన వ్యక్తి రాలేదు.అవ్యక్తి రాకపోవటానికి అటంకము కలిపించిన వ్యక్తిని గూర్చి అమ్మవారికి నివేదించి మా ప్రయాణమును సాగించమని వేడుకొని, బయలుదేరి చిటుకులకుపోయి, ఒడిబియ్యముపోసి,చీర సారెలిచ్చి పూజచేసి వచ్చినాము.మాకెవరిపైనను ద్వేషభావములేదని చెప్పి చండిమాతను వేడికొనినాము.అమ్మ అందరికీ అమ్మయే !)

(Meanig :-One day, the couple of author of this book when wished to go to the village CHITUKULA to perform POOJA (worshipping) after having offered ODI BIYYAM (the pious portion of sacred rice taken aside to offer the deity) in the course of time, all the necessities with needful ingredients for the divine session, were arranged completely. When we were about to commence our journey an unexpected hindrance took place. The gentleman, who had promised to come and lead us,

didn't arrive. We, after having revealed MAATHA about our difficulty and of the person who had created it (the promised gentleman), we begged Mother to help us in our task by all means. And later we reached to village CHITUKULA and offered MAATHA (The Divine Mother) our ODI BIYYAM (the promised portion of rice (enough to fill the lap) under a vow to be consecrated to the Deity as a token symbol of devotion, with CHEERA AND SAARE (SAREE with its belongings) and worshipped her soulfully. We pleaded and let her know that we didn't have any ill-feeling of rivalry with anyone in our prayer. After all it's true that mother is mother to all.)

22. శా || చాముండేశ్వరి ! నీదురూపు కనగా జన్మాలు వేవేలుగా

తామే కర్మఫలాలు వేంటగొని రో తథ్యంబు తాత్పర్యమో

నీమోమందున చిందు చిత్కళకనన్ నిత్యంబు పుణ్యంబులున్

నామోచ్చారణ లేక కల్గున భువిన్ నాట్యేశ్వరీ ! చింతిలన్!

(భావార్థం :-శ్రీ చాముండేశ్వరి దర్శనము అంత సులభమైనది కాదు.తేలికైనది కాదు. ఎంతో పూర్వజన్మ సుకృతఫలము,దృఢవిశ్వాసము ఉండినగాని-జరుగదు. దేవీ నామస్మరణము నిత్యానుసంధానము చేసినగాని, స్వయంకృతావరాధ పావనాశనమైనగాని,అమ్మవారి నుండ రవద నారవింద మందహాసము దర్శించుట, అ వదనారవిందముపై చిత్కళను వీక్షించుట అపై అనందించుట అను భాగ్యములు కలుగవు.)

(Meanig :-The DHARSHAN of CHAAMUNDESWARI is not that easy to experience. It won't take place unless we have had our good outcome form our previous births and indomitable will along. We don't get the fortune to behold the beautiful smile of The Divine Mother and

her CHITKALA (the brilliance of her eternal bliss, the lively-consciousness on her very lotus like face that emits the divine-happiness), dancing on her very face unless and until incessant utterance of DEVI'S name eternally is observed; all the sins of us get annihilated or burnt completely.)

23. కం || నానా దిక్కులు నీవే !

నేనే దిక్కును దివాణ మేగతి లేకన్

నానా యాతన లొందుచు

నీనామమె దిక్కునుకొని నిను చేరితినే !

(భావార్థం :-శ్రీ చాముండేశ్వరి సర్వాంతర్యామిని. అన్నిదిక్కులు వ్యాపించి, అణువణువునా నిండి నిబిడీకృతయై అవరించియున్నది. అమ్మా నేను ఏ దిక్కు దివాణములేని వానినై, గతిలేనివానినై నానాయాతనలననుభవించుచూ జీవించుచున్నాను. నీ నామమె దిక్కునుకొని నిన్నాశ్రయించి చేరినాను. నన్నుద్ధరించగలదానవు నీవే. దిక్కులేనివారికి చాముండియే దిక్కు గదా !)

(Meaning :-SHREE CHAAMUNDESWARI is omnipresent. She having prevailed into all the directions thickly has hemmed in the minuteness from the atom ensconced. Oh! Divine Mother! I'm a directionless forlorn, leading my life with a lot of suffering like a destitute. I having believed in your holy name inevitably have taken your refuge you only can support and uphold me. Verily the deity CHAAMUNDESWARI is only the direction and destiny to all the destitute in the world.

24. కం || కందాలు చిందు వేయును

అందాల తేట వెలదులు యమునాగంగల్

బందీయౌ శార్దూలము

విందుగ సీసాల నింపి వివరింప నినున్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముందేశ్వరీ మాతా ! ఈ నీ కావ్యమునందు నీవు వ్రాయించిన వృత్తములు నానావిధమైన ఛందస్సులో సాగినవి సుమా ! చిందులు వేయుకందాలు,యమునాగంగలవలె కలిసిసాగు తేటగీతి అటవెలదులు, కవిత్వమనెడి బోనులో బిందీయైన శార్దూలము, సీసాలలో నింపిన కవితాసారముగల సీసపద్యాలు.)

(Meaning :-OH! MAATHA CHAAMUNDESWARI! Verily the poems and verses those are initiated written by you, have undergone many a sorts of prosody with separate sort of meters in this very compilation. The dancing KANDA poems, THETAGITHI poems and ATAVELADHI poems have gone mingled like confluence of rivers YAMUNA AND GANGES. SAARDOOLA (tiger) poems have been seized in the case of poetry. And SEESAM (bottle) poems with the sap of poetry have been filled in SEESAMS (bottles).)

25. కం || చంపక మత్తేభంబులు

చంపక మైనట్లు పేర్చి పద్యాలల్లన్

ఇంపుగ నుత్పల మాలలు

సొంపుగ వర్జింప నిన్ను శోభలు గూర్చున్ !

(భావార్థం :-కవితా సుమ మాలల్లుటకు వీలైన చంపకమాల, ఉత్పలమాల వృత్తములు,అమ్మవారికీర్తిని నలుదిక్కులకు వినిపించునట్లు ఘోంకృతులు చేయు మత్తేభవృత్తము బహు సొంపుగా రచింప బడి,కూర్చబడినవి-కావ్యశోభ నినుమడించుచున్నవి.)

(Meaning :-To twine the garland of poetry with poesy flowers like CHAMPAKAMAALA (a sort of meter in poetry) and UTPALAMAALA (a sort of meter in poetry), the triumphant of MATHTHEBA (a sort of meter in po-

etry) poems, in proclamation of the Divine Mother's reputation, are letting the world heard from all the directions, are quite beautifully, having been written and compiled, are doubling the effulgence of the composition (KAAVYAM).)

26. చం || చిటుకుల కేగి, నీ మృదుల శీతల పాద సరోజపూజ చే
యుటకు తలంచి, నామదిని-యోగము గల్గినగాని రాను నే
నటకని యెంచి, ఓ బిగళ ! అద్భుత శక్తిని గూర్చి నాకు ని
చ్చుటకిట లోపమా యనుచు చుక్కలు జూచితి,యోగమీయవే||

(భావార్థం :-ఇతఃపూర్వము(22వ.ప)నుడివినట్లు-దేవీ దర్శనము
సులభసాధ్యమైనదికాదు.చిటుకులకేగుట,అమ్మవారిపూజచేసి,అమె చల్లని
పాదములపై శిరముంచి నమస్కరించి ప్రార్థించుట అనునవి ఎంతో
పూర్వజన్మపుణ్యఫలమని అనుభవపూర్వకముగా చెప్పిన సత్యవాక్కులు.దానినే
యోగము అని అందురు.అట్టియోగము త్వరగా కలిగించమని తారాదేవి
రూపాంతరమును(చండిని)తలంచుకొనుచూ, అకనమునందలి
చుక్కలను చూచుచు (“తారకలు” తారాదేవి మారురూపములు)
ప్రార్థించి విన్నవించుకొనుచున్నాను.)

(Meanig :- As it's explained earlier (22nd poem), the DHARSHAN of DEVI is not that easy. 'Going to CHITUKULA, keeping our head at the pious feet of DEVI and praying (to her) after having worshipped her are truthful sentences and righteously said to be the consequence of one's yester-birth. And it's also called YOGAM (deserving). I'm praying to one of the other forms of TAARAA DEVI(CHANDI)to beget me that kind of YOGAM looking at the stars in the sky('THAARAKAAS are the different forms of TAARAA DEVI).)

27. సీ || పొడవాటి కురులలో పూల పొత్తులనుంచి

జడనల్లి క్రిందుగా జార విడిచి,

వెళుమైన నుదుటిపై కళలీను కుంకుమన్

ఉదయించు రవివోలె నదిమి యుంచి,

లేగొను క్రిందుగా లేపాక్షి బొమ్మంచు

కుచ్చెళ్ళు వోసిన కోక చుట్టి

చిలుకపచ్చ రవిక-చేలాంచలముతోడ

విపులమై సరిజోడు వెల్గు లీన,

తే.గీ || కళ్ళ కాటుక, తాటంక కాంతు లొనగ,

స్వర్ణకంకణ దీప్తులు వ్రాలుచుండ,

చరణ మంజీర మణికాంతి పరయుచుండ

అప్పు ! చాముండి అందమ్ము చెప్పతరమె !

(భావార్థం :- చిటుకులకేగి, అమ్మవారి అలంకారమును కళ్ళారచూచి, మనసార ఆనందించి, ఆనందముస్పృంగ ఇలా వర్ణింపబడుచున్నది;

1. అమ్మవారి కురులు చాల పొడవైనవి-వానిని చక్కగా దువ్విపాయలుగాదీసి, పూలపొత్తులనుంచి జడనల్లి క్రిందుగా జారవిడువగా ఆ పూలజడ కాళ్ళవరకు వ్యాపించినది.

2. విశాలమైన ఫలభాగముపైన ఎర్రని కుంకుమబొట్లను అదిమిపెట్ట, తూర్పుదిక్కున ఉదయించు సూర్యునివలె వెలుగొందుచున్నది.

3. సన్నని నడుముక్రిందుగా-లేపాక్షి బొమ్మంచు ముద్రించిన నేతచీర కుచ్చెళ్ళు వోసి కట్ట అలంకరించగా బహు నాజూకుగా నిలిచియున్నది.

4. ఆ నేతచీరకు సరిజోడుగా చిలుకాకుపచ్చ రవిక బహుపొందికగా అమరి అందాలొలుకుచున్నది.

5. కళ్ళకు నలదిన కాటుక. చెవులకలంకరించిన దుద్దులు, చేతులకు

తొడిగిన బంగారు కంకణములు,పాదాల మంజీర మణికాంతులు ఆ ప్రాంతమంతా శోభలీనుచుండ-అప్పు !చాముండి అందమ్ము చెప్ప తరమె!)

(Meanig :-After having gone to CHITUKULA, seen the décor and divine pomp of the Divine Mother eyeful and enjoyed soulful burst forth with bliss, the adornment or embellishment of the Divine Mother is being described this manner.

" As the very hair of MAATHA is quite a-long enough, having combed it properly and split it into needful portions, having inserted in different flowers, twined in a beautiful braid and when the braid is let lose down free, it spreads up to the legs a-long.

" The sectarian circlet-vermillion-mark (KUMKUMA BOTTU) set pressed on the very middle of forehead is shining like the Sun in the east.

" By fastening, the fore-skirts of woven-SAREE decently that's imprinted with the picture of LEPAKSHI, down the elegantly lean-waist around when is adorned, she stands quite tenderly and so delicately.

" The thick greenish 'parrot colored blouse, being appropriately suited well, to that woven-SAREE, is emitting out all the beauties.

" The eye-salve applied to eyes, the ear-ornaments adorned to the ears, the golden bracelets worn to hands and the anklets decorated to anklets while shining like diamonds all over the place. OH! APPA! CHAAMUNDEE! It is indeed impossible to describe your divine beauty and manner.)

28. ఉ॥ ముద్దులు మూటగట్టినటు మోమున వెల్గెడు కాంతిలోన తా
 నుద్దులు జెప్పునట్లు నవశోభలు చిందెడు చంద్రశేఖరుం
 డొద్దిక జీర-చెంపకడ, నోరగ నవ్వి నీదు నవ్వు మా
 కద్దిర త్రోవ చూపెడిది గాద ! నిరంతర దివ్య దీపికై !

(భావార్థం :-నర్వాలంకార శోభితయైన చాముండేశ్వరీ దేవిని చూచి,
 అద్భుతాశ్చర్యపరవశుడైన చంద్రశేఖరుడు సంతోషమున నుబ్బితబ్బిబ్బై,
 చండికడకేగి,ఏవో నుద్దులు చెప్పనెవమున(ముచ్చట్లు) మెల్లగా నామె
 బుగ్గలకు దగ్గరగా తన మోమును చేర్చెను.చండి చంద్రశేఖరుని ఉ
 డ్దేశ్యమును గ్రహించి ఓరగా నవ్వెను. అహో ! ఆ నవ్వే మనలనందరను
 నుద్ధరించునట్టి దివ్యజ్యోతి యగునుగదా !

(ముచ్చట్లు చెప్పుటకు చెవి కడకు మోమును చేర్చవలెనుగాని
 చెంపకడకు చేర్చుటలో చుంబనాభిలాష దాగియున్నది.అది గమనించిన
 చాముండి నోరగ నవ్వి నది. ఆ నవ్వే మనకు దివ్యజ్యోతి).

(Meanig :-Having seen the splendidly beautified or
 adorned CHAAMUNDESWARI DEVI, by all means,
 CHANDRASEKHARA, Her Consort having been bliss-
 ful at wonderful amazing, being wrapt in utmost glee,
 having gone to CHANDEE pretending as if he were sup-
 posed to tell some chat, He brought His face nearer to
 the cheeks of CHANDEE. But having understood the
 intention of CHANDRASEKHARA, CHANDEE smiled
 in ogle! Aaha! The smile itself is the only divine effulgence
 that reforms and upholds us in devotional-dignity.)

29. ఉ ॥ చామన ఛాయ నీయొడలు, శ్యామలవౌదువు ! నీదుమోముపై
 సోమునికాంతి దీపిలగ సోమిని వౌదువు,మూడుకన్నులన్
 సోమునిరాణి వౌదువని చూతురు, చేతుల గ్రంథవీణలున్
 ధామముదాల్చి బ్రాహ్మివగు తారగ నెంతురు చండికేశ్వరీ !

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ మాతా ! నీ శరీరచ్ఛాయ చామనచాయ-గనుక నిన్ను శ్యామలాదేవిగా ఎంచుదుము.నీ వదనముపై చంద్రకాంతి శోభించుచున్నది-కనక సోమినిగా తలంతుము.ఫలభాగముపై మూడు కన్నులుండుట చేత ఉమాదేవిగా భావింతుము. నీ చేతులందు వీణయు, పుస్తకము ఉండుటవలన తారాహిగా గమనింతుము. ఆయా పరిస్థితులలో,సందర్భములలో నీవు వివిధదేవతా రూపములను ధరించిననూ, నీవు మా అరాధ్యదేవతవైన, సర్వదేవతాస్వరూపిణివైన చాముండేశ్వరివే సుమా !)

(Meaning :-Oh! CHAAMUNDESWARI MAATHA! As you have a light complexion (a brown or straw color) of skin, we consider you as SYAAMALA DEVI. As the lighting of the Moon in shining up on Your very face, we regard You as 'SOMINI' as you have three eyes on your forehead, we feel that you are UMA DEVI. As you have harp and book in your hands, we observe you as 'TARAVARI'. Verily, though you wear/manifest deferent divine-forms of deities accordingly and as per the need and the demand of the situations, you are our venerable Goddess CHAAMUNDESWARI, the embodiment of all deities.)

30. మ || దివికిన్ భూమికి బంధమేమి యనుచున్ ధీమంతులూహింప,అ
దివిజుల్ భూమికి నేగుదెంచి, తమదొ దివ్యాత్మ జీవాత్మలో
గవయంజేయగ భూమి దేవతయి, స్వర్గంబిక్కడే యుండనన్
అవనీదేవత !చండి ! నీవయ మహాసాక్ష్యంబు మాకిచ్చటన్!

(భావార్థం :-నీ మందిర నిర్మాణమును,వరిసరముల సౌందర్యమును, నమీవమున ప్రవహించు మంజీరానది సౌభాగ్యమును, సందర్శించిన మీదట అచ్చర్యచకితులైన ధీమంతులు ఇలా ఆలోచించసాగారు. “ ఓ

చాముందేశ్వరీ ! అసలు ఈభూమికి ఆ దేవతాలోకానికి సంబంధమేమిటి ? నీవీ ప్రాంతమున నవతరించుట ఏమిటి ?” అని-నీవు మాపైని కరుణతో మాకు తెలియజేయగా, మాకర్థమైనదేమనగా- మీదేవతా నమూనాము మాపై దయతో ఈ భూమిపై కేగుదెంచి, ఈభూమిని దేవభూమినిచేసి, మీ దివ్యాత్మలను మా జీవాత్మలలో చొప్పింపజేయగా ఈ భూమిస్వర్గమైనదనియూ ఇచ్చటి జీవులు దేవతలైరనియు అవగాహన మగుచున్నదని.అనగా ఈప్రాంతము ఎంతో పవిత్రమైనదని సుస్పష్టము) (Meanig :-After having seen the construction of your Temple, the scenic beauty, the divine fortune of flowing river MANJEERA, the amazing affluent folk started thinking this demeanor, "Oh! CHAAMUNDESWARI! What is the relation between those divine worlds and this very Earth? And why have you manifested yourself here, in this region? When you have kindly revealed us what we have understood is- multitudes of your heavenly-beings having arrived to this Earth and having changed this land into 'the land of God', and when your divine souls have inducted into our mere souls this Earth has turned into the heaven. And the creatures of this land have become the deities. That's what we are getting comprehended. In other words, therefore, it is clear that this land is very pious.")

31. మ ॥సురలా వేరుగలేరు-భూసురులె ! ఈ జోగ్గేట స్వర్గంబు,అ
వరగంగానది మంజిరా నదియ, నీపాదోదకం బాసురే !
వరవృక్షంబులు దేవతాతరులు, ఓ వ్రత్యంగిరా ! మాకికే
వరమున్ వేరుగ కావలెన్ననుచు నీపాదాలపై వేడమే !

(భావార్థం :-చిటుకుల స్వర్గతుల్యమని వర్ణింపబడినది. స్వర్గానికి చిటుకు లకు-జోగిపేటతో సహా-పోలికలు ఏవనగా- (1)దేవతలు =మందిరము

లోని పూజారులు , (2)జోగిపేట=స్వర్గము, గంగానది=మంజీరానది, (3) అమృతము =దేవీపాదోకము, (4)కల్పవృక్షాదులు= ఇచ్చట నున్న తరుల తాదులు, కనుక మేము స్వర్గములోనే ఉండగా, ఇక మాకు వేరే వరము కావలెనని నిన్ను కోరుట ఎందులకు? ఓ ప్రత్యంగిరాదేవి! చెప్పుమా !)

(Meanig :- It has been described that CHITUKULA is as equivalent as the Heaven. The comparison between CHITUKULA and the Heaven along with JOGIPET is; (1) Deities- 'the priests in the Temple. (2)JOGIPET-'the Heaven'. River Ganges-river MANJEERA. (3) Ambrosia: the water made Holy by washing the pious-feet of DEVI. The 'wish-yielding trees'-the trees in CHITUKULA. So when we are already in the very Heaven itself Oh! PRATYAMGIRA, please tell us, why should we seek another boon from very you?)

32. మ || దివిలో వెల్గెడు తారలం గనగ నీ దివ్యత్వ దీపాలుగా,
భువిలో బారెడు నావగల్ గనగ నీ భోజ్యత్వ భాగ్యంబుగా,
దివికిం బెర్గిన కైలముల్ గనగ నీదేవీత్వ చిహ్నంబుగా,
అవనీక్షిప్తపు ధాతువుల్ గనగ నీ ఐశ్వర్యమై తో చెడున్ !

(భావార్థం :-ఓ సర్వశక్తి స్వరూపిణీ ! నీ సర్వాంతర్యామిత్వము మహాద్భుతమైనది గదా ! ఈ ప్రకృతిని పరిశీలించినచో అర్థము చేసికొనుటకు వీలుకలుగుచున్నది. అకసమున వెలుగు తారకులు నీ దివ్యశక్తిని తెలుపు దీపాలు. మహా జీవనదులు నీ భోజ్యత్వ భాగ్యాలు. మహోన్నతపర్వతాలు నీ దేవీత్వ చిహ్నాలు. భూమిలో దాగిన గనులు నీ మహదైశ్వర్య సంపదలు. ఇవన్నీ మా కొసంగుట కొరకు నీవు నీ దివ్యలోకము నుండి భూలోకమునకు తెచ్చి యుంచినావు. ఎవరి అదృష్టముకొద్దీ వారి కొసంగెదవు గదా !)

(Meanig :-Oh! The embodiment of all the potencies! The omnipotent! Your Omni-pervasiveness is verily quite miraculous. If we observe this nature, we get possibility to understand it. The stars shining in the Sky are the lights showing your very divine-power. The perennial sacred rivers are the wealth of your providing edible-food to all the creatures. The greatest mountains are the greatest divine signs of your very divinity. The mines those are ensconced under the earth are the greatest or the wealthiest properties of you. In order to bestow them all upon us, you have brought them and kept here from the divine world of you. You verily endow them with kindness as per one's deservedness and destiny.)

33. ఉ ||దీపము వెల్గగా తిలజ దీపిక వర్తియునుండియున్, తగన్
రూపము నల్లి నల్లెనలు రోచిలజేసెడు నీదుశక్తి ఆ
వాపము గానిచో-కళిక భాసిల గల్గున చండికా ! భువిన్ !
తోపగజేయు నీప్రకృతి తోడిది చేతన దేహధారికిన్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! దీపము వెల్గించుటకు కావలసిన వస్తువులన్నియు-అనగా ప్రమిద,తైలము,వత్తియు, ఉండినప్పటికిని-వత్తిని వెలిగించుటకు కావలసిన అగ్ని లేనిచో దీపము వెల్గదు గదా ! ఆ అగ్ని నీ రూపమై యున్నది.నీవు సహకరించినచో దీపము వెల్గి కాంతినలైనలు ప్రసరించి చుట్టూ అవరించియున్న చీకట్లను పారద్రోలి జ్ఞానజ్యోతిని జీవులందు నిల్పును. ఆ విధముగనే జీవులలో చైతన్యమును నింపి కార్యోన్ముఖులను చేసెడు శక్తివి గూడ నీవే సుమా !)

(Meaning :-"OH! CHAAMUNDESWARI! Though we have all the things required to light a lamp, like a saucer for oil (used as a lamp), oil and wick, if, we don't have fire to light the lamp, indeed the lamp can't be lit and illumined. That fire is in fact in the form of you. If you cooperate, the lamp gets lit up and the lights spread into all the four sides and having dispelled all the darkness that's pervaded around, fix the internal illumination (enlightenment) into all the beings. In the same sort, you are indeed the potency that inclines all the beings towards doing their duties sincerely, after having filled into them, the sheer-consciousness.)

34. నీ ॥ పంచభూతంబులు, పైపైన దీపించు

గ్రహములున్ తారలున్, మహిమదోప,
 సూర్యలోకములేడు-నోలినిన్నే డధో
 లోకాలు పదునాల్గు లోకములును,
 లెక్కలేనన్నిటిన్ మిక్కుటముగ జేసి-
 అటలాడించెద వమ్మ నీవు !
 నీ శక్తియున్ శక్త లీశిత్వ భావంబు
 బుర్ర కేవిధి నైన బోధపడదు !

తే.గీ ॥ శేషశేషులు మీకన్న శిష్టులెవరు ?

మీదు చల్లని చూపులు మాదుపైన

పితలు ప్రసరింపజేయుడు పిల్ల లనుచు

ముందు మాముందు మీరలె యుండవలయు !

(భావార్థం :-ఓ త్రిశక్తి స్వరూపిణీ ! నీవు నీ శక్తతో గూడి ఈ భువనభాండములను సృష్టించి చిత్రవిచిత్రములుగా విభజించి పరిపాలించుచున్నావు గదా మాతా ! నిర్గుణములో నుండి సగుణ ప్రపంచమును నుద్భవింపజేసినావు.పంచభూతములు మొదలుగా గాల 24 తత్త్వములు, ఊర్ధ్వలోకములేడు,అధోలోకములు ఏడు, గ్రహతారకములు,దేవాసుర జాతులు ఇలా నానావిధ ప్రకారములైన స్థావర జంగములను సృజించి,కాలావధి నేర్పాటు జేసి, కర్మ పునర్జన్మలను కల్పించి సమయింపజేయు చున్నావు.శక్తి శక్తలు మీరిరువురు విచిత్రమైన కార్యనిర్వాహకులై వర్తించుచున్నారు. శేష శేషులై, సృష్టి స్థితి లయములకు నిర్వాహకులై, మీరు బాధ్యతలను పంచుకొను విధానము మాకేమాత్రము బోధపడదు. కనుక మేము ప్రార్థించునదేమనగా మమ్ము దయతో కాపాడుడు. మీ చల్లని చూపులు మాపై ప్రసరింపజేయుడు. తలదండ్రులై మమ్ము పోషించి, మీరే ముందుండి మా పనులు తప్పక నెరవేర్చుడు- అని నీ పాదములపై బడుచున్నాము.)

(Meaning :-"OH! The embodiment of three-potencies, you being united with your SHAKTA (In juxtaposition), you, having created all the universes (vessels) and having singularly divided them, are ruling them indeed Oh! Divine Mother! You have sustained and produced the possession of all the attributes in the form of the material or physical world from the state of the devoid of all the attributes. Having created the twenty four philosophies etc., with the five elements, the lower or netherworlds

seven, the seven the worlds above, the heaven, the planets and stars, the races of deities and RAAKSHASAS (the evil-forces), like this all sorts of similitude, having artificially fabricated the KARMA and metempsychosis (the second birth or rebirth), setting the limit of time accordingly you are equating thus. SHAKTI AND SHAKTA, both of you, being very singular executors are behaving so divine. It can't be understood to us the method of your distribution of your responsibilities only between the very You, the Supreme Souls, being SETHA and SETHI and the directors, the executors or conductors of the creation, the sustenance and destruction. Therefore, what we pray to you is to kindly protect us. Kindly extend your cool and gracious eye-glances towards us. Being the Divine Parents of us, having nurtured and sustained us, kindly pioneer our tasks get fulfilled -praying so we are falling at your holy-feet.)

35. ఉ || నీ కనుబొమ్మ సైగగొని నీ భువనంబులు పుట్టుచుండు నా

నీ కనుసైగ తోడ నటులీ పదునాల్గును గిట్టుచుండు, ఓ
లోకవిధాయకీ ! కనగ లూత జనింప గ్రహింప జాలునో
అకత గూడఁపెనా జనని ! అవిధి కర్తవు కర్మ వీవటే !

(భావార్థం :-ఓ జగన్మాతా ! జ్ఞానేచ్ఛాక్రియా స్వరూపిణీ ! నీ కనుబొమ్మ సైగతో ఈ లోకాలు పుట్టుచున్నవి. అ నీ కనుబొమ్మ సైగతోనే ఈ లోకాలు గిట్టుచున్నవి. అనగా నీలో నుండి అవిర్భవించి మరలా నీలోనే కలియుచున్నవి. ఇదొక ఊహితీతమైన ప్రక్రియ. సాలెపురుగు తనలోనుండి గూటిని బయటకి తీసి నిర్మించగలదు. తాను నిర్మించిన గూటిని తనలోకి గ్రహించగలదు. అలా, నీవీ జగత్ సృష్టికి కర్తవు, కర్మవు అగుచు నీ లీలా విభూతులను ప్రదర్శించుచున్నావు.)

(Meaning :-OH! JAGNMAATHA! Mother of all the uni-

verses! The embodiment of wisdom, wish and execution! At the very wink of your eyebrow, these universes get begotten and perished. It does mean that they get originated from you and get dissolved in very you. This is a sort of 'beyond thought of' your great execution. A spider can build its web cob, taking from its very mouth. Also it is able to grasp and imbibe its web cob again into it. In the same way, you being the subject and fate of this great creation, thus you exhibit your great sports and the divine excellence.)

36. ఉ || నీలో లోకములన్నియున్ గలవనేభావంబు చిత్రంబహేహా !

ఓ లోకేశ్వరి ! నీవ ఈ జగములందున్నావనే మాట ఇం

కేలో చిత్ర విచిత్రమై మదినితోపించున్ మహాదేవిరో !

ఈ లోకాత్మ విభావనంబు మనకున్ ఏకాత్మసంధానమా !

(భావార్థం :-ఓ మహాదేవీ ! బయట కన్పించు ఈ లోకాలన్నీ నీలోనే ఉన్నాయనే భావము ఓ పట్టాన మా కర్థమయ్యే విషయముకాదు. అలానే ఈ బాహ్యప్రపంచంలో నీవు జీవులరూపమున ఉన్నావనే విషయము గూడ మాకు ఓ పట్టాన అవగాహనకాదు. అనగా పరమాత్మరూపమున నీవు జీవాత్మరూపమున మేము ఉన్నామనగా- వాస్తవముగా-ఈ పరమాత్మ జీవాత్మ సంబంధము మనకు ఏకాత్మ సంధానమన్న మాట ! పరమాత్మకు జీవాత్మకు మధ్య కర్మ సిద్ధాంతమొకటి-తెలియవలసినది-ఉన్నమాట!)

(Meanig :-OH! MAHADEVI! It' not that easy thing to be comprehended by us that 'all the universes those are visible to us' are within you. As well it is beyond our apprehension that you remain in the form of all the creatures as the dwelling spirit in the outer-universe. It does mean that you are in the form of Supreme-soul and we are in the form of Soul; means- in reality, verily the re-

lation between the Supreme soul and sheer soul is the compiled 'Single-soul'! What 'yet to be known' is the theory of KARMA between the Supreme Soul and Sheer Soul.)

37. మ ॥ మదిలో మానిసికుండగా వలయు సంభావ్యంపు సౌజన్యమీ
మొదలౌ ప్రత్యుపకారమన్ గుణము లేమో లేవు, స్వార్థాదులే
తుడుకున్ గుట్టలు గుట్టలై పెరగగా తుచ్చంపు జీవుండయెన్
బ్రదుకున్ పాపపునార్థనంబునకు తోరంబయ్యె తారావలీ !

(భావార్థం :-ఓ తారావలీ ! మనిషి మానవత్వమును
పెంపొందించుకొనుటకు ప్రతిదినమును అభ్యాసము చేయవలసిన
గుణములు 1.సౌజన్యము 2.ప్రత్యుపకారము మొదలైనవాటిని
మరిచిపోయి కేవలము స్వార్థప్రయోజనమునే పెంచుకొనుచున్నాడు.అలా
చేయుటచే పాపము మనిషి మనస్సు విషపూరితమై పోవుచున్నది.
మానవత్వము నశించి దానవత్వము పెరిగిపోవుచున్నది. దోపిడీతనము
ఎక్కువగుచున్నది. ఇది మంచి పరిణామము కాదు.)

(Meanig :-OH! THAARAAVALI! The infinite string of
all the stars! Instead of nurturing or developing his hu-
manity by practicing the attributes of decency in help-
ing others with gratitude in the philanthropic manner,
the human being, having forgotten them is fostering self-
ishness and its motto. By committing so, sins are becom-
ing more, and his mind is getting spoilt. In the human,
the humanity, being perished, the demonry or demonia-
cal influence (evilness) is getting grown. Dacoity or rob-
bing nature is becoming more. This is not good result at
all.)

38. ఉ ॥ ప్రేమలులేవు, బంధుతయు పేరుకు గూడ లేదు, చూపులో
తేమయు లేదు, నోటికిని తీయని మాటయులేదు, నవ్వులో
కోమలమైన మోమదియు కొంచెము గూడను చూడలేదు, తా
రేమియు గొంచుపోరనియు నెంచరు నించుక పంచమీశ్వరీ !

(భావార్థం :-ఓ పంచమీశ్వరీ ! ఇలాంటి దుష్పరిణామము వలన

మానవులలో సహజముగా నుండవలసిన గుణములు 1.ప్రేమ, 2.బంధుత,3.అర్థదృష్టి, 4.మధురవచనములు,5.కోమల దర హాసము, 6.స్వార్థరాహిత్యము అను ఆరుగుణములు పూర్తిగా అవిరైపోయినవి. చివరకు వరస్పరద్వేషము,హత్యా మనస్తత్వము,అత్మహత్యా ప్రేరణము అభివృద్ధిచెందుతున్నాయి. ఇవి సమసమాజ జీవనానికి దోహదము చేయునా ?)

38. OH! PANCHAMESWARI! Due to these bad results, the attributes those are supposed to be naturally in the human beings, 1.love, 2.relation, 3.vision of benevolence. 4. Sweet conversation. 5. Tender smiling and 6.selflessness are completely evaporated. At the end, mutual hatred, killing tendency, suicidal tendency are developing. Are these useful to the life and life style of society?

39. ఉ || కూడగబెట్టు సంపదాక కొంచెముగూడ ప్రయోజనంబొసంగూడగజేయునా బగళ ! గుట్టలు గుట్టలుగాగ పాపపుంగూడును గుడ్వ చేయు, మరి కూర్మికి పెర్మికి గూడిరాని-యా బోడి ధనంబదేలకని పుణ్యపు మార్గము చూపు తారకా !

(భావార్థం :-ఓ తారకాదేవీ ! ధనసంపాదన ఎక్కువైనకొద్దీ, స్వార్థమెక్కువై, కూడబెట్టుట ఎక్కువైపోయినచో-దానగుణము తక్కువై,సహాయస్వభావము క్షీణించి పాపపూరితజీవనము మానవులకు అలవడును.ఆ పాపపు కూడు తినుటయే అలవడును. కాగా మానవులలో కూర్మి పేర్మి అంతరించిపోవును. అటువంటి వరిస్థితులలో-మానవత్వమును నాశనమొనర్చు ఆ బోడి ధనమెందులకు ? దానిపై వ్యామోహమెందులకు? పవిత్రజీవనము అలవడుటకు కావలసిన పుణ్యమార్గమును చూపించుమా !)

39. OH!THAARAKA DEVI! When money-earning grows in excess, selfishness being developed more, in human, the accumulation of money also remarkably grows up, and then charitable attitude in him naturally falls deficient. In addition, helping nature or philanthropy being emaciated or diminished in human beings and they get accustomed to sinful life and of its style and they get habituated to feed upon themselves that sinful food only. Moreover, love and affection perish or exhaust in human beings or no longer does it exist. In such situations, why need we have that mere-useless money that perishes the humanity? In addition, why should we be fanciful or avaricious passion-some towards such money? Please! Show us the divine-path that accommodates us to be accustomed to the sacred life.

40. ఉ || ఏమని వేడనే బగళ ! ఎన్ని విధంబుల నెన్నిమార్లు నీ
మోమునుజూసి, వేడజని, ముద్దులుచిందెడి శోభలీనమై
నామది నన్ను మర్చినది,నన్నును మర్చితి నేను గూడ,నా
నోముల పంట! నీకడను సూరకకోరుట వేడుటేలనే ?

(భావార్థం :- ఓ నా నోములపంటా ! చాముండేశ్వరీ ! ఎన్నో
మారులు నిన్ను వేడుటకై నీ కడ కేగుదెంచితిని. నీ ముందు నిలబడి
వేడుట మెదలు పెట్టుదమనుకొని నీవైపు చూడగనే, ముద్దులు చిందెడు
నీ మోమును చూడగనే, ఏమని వేడదలచితిను ఆ విషయమును
మరిచిపోతిని. నా మనస్సు నన్ను మర్చిపోయినది. నన్ను నేను
మరిచిపోతిని నీ అందాల మోమును చూచి సర్వము మరిచి నీలో
ఏకమైతిని. ఇక వేరుగ వేడుటకోరుటలు ఎందుకే ?)

40. Oh! The harvest of my meritorious vow!
CHAAMUNDESWARI! Many a times I came to you to

pray. As soon as I looked at your 'very beautiful face with lump of charms', after standing in front of you and about to commence my devotional appeal or entreat to the very you, I forgot what I had planned to appeal to you. My heart forgot me and I forgot me myself. I was united in you after having seen your radiant face, forgetting the whole. Why again in particular, there be praying or seeking?

41. శా || దుర్గా ! నీదగురూపు కాళి రమయున్ తోడైన బ్రాహ్మీసతుల్

స్వర్గంగా త్రిసరిత్తులట్లు కలిసెన్ శక్తి త్రయంబట్లుగా

అర్గుర్ తల్లుల బిడ్డనున్వలె నను అలించి పాలించుమా

మార్గంబీవయటంచు పంచబడితిన్ మమ్ముద్ధరింపన్ శివా !

(భావార్థం :-ఓ శివా ! నీ దుర్గారూపమునందు మహాకాలీ,మహాలక్ష్మీ,మహా సరస్వతీ స్వరూపములు సత్సరజస్తమో గుణాధిదేవతలు,జ్ఞానేచ్ఛాక్రియాశక్తుల సంగమము-సృష్టిస్థితిలయల కొరకై-గంగాయమునా సరస్వతుల కలయికవలె ఏకమై త్రివేణీ సంగమమిట్లు విరాజిల్లుచున్నది. షణ్ముఖుని ,శరవణభవుని చేరదీసి,అవరించినట్లుగా నన్ను నీ ఒడిజేర్చి అలించి పాలించుమా ! ఈ కర్మభూమిలో స్వార్థజీవన మార్గములోబడి పాపపు బ్రదుకు గడపుట కిష్టములేక నీ పంచబడితిని.మమ్ముద్ధరించి ఉత్తమగతులిచ్చు భారము నీదే గదా !)

41. OH! SHIVAA (the consort of Lord Shiva)! In your divine form of DURGA, all forms of MAHAAKAALI (the consort of Lord Kala (epithet of Lord Shiva), MAHAA LAXMY (Goddess of prosperity and fortune), MAHAA SARASWATHI (Goddess of word and wisdom), the tutelage deities of attributes viz. SATHWA, RAJAH and TAMA (goodness, passion, and darkness), the union of trio-energies like wisdom, wish and execu-

tion for the sake of creation protection and destruction, like the confluence of the sacred rivers Ganges, Yamuna and SARASWATHI having got splendidly united are shining like THRIVENI. As you have 'how taken to 'you' SHANMUKHA, SHARAVANABHAVA' and graciously nourished, kindly take me also into the very lap of you and having harkened to my entreating, fondly rule me. As I am not at all interested to lead this sinful life on the selfish path on this land of KARMA, I have taken your refugee and fallen at your porch. Indeed it's your very responsibility to bear us, reform us upholding and kindly endow us with ever after destinies viz. virtuous salvation or rescue.

42. ఉ || నిర్గుణదైవమందు నొక నిర్ణయమేర్పడ తన్నుతాను సం

సర్గముతో జనింపగని, శక్తిని కల్గగజేయ,దానిదౌ

మార్గమునందునన్ సగుణ మాతలు తండ్రులు ముగ్గురేర్పడన్

వర్గములై ప్రపంచమయె, భౌతిక దైవిక శక్తి కూడగన్ !

(భావార్థం :- ఈ సృష్టిస్థితిలయక్రమము ఐహం విచిత్రమైనది సుమా ! ఓ చాముండేశ్వరీ ! నిర్గుణ పరబ్రహ్మమునందు - ఒకానొకప్పుడు - ఏకమైన తాను అనేకమయ్యెదనని ఊహించినంతనే - అనేకముచేయు మాయాశక్తి ఉద్భవమై, బ్రహ్మమును తనలో కలుపుకొని, తాను బ్రహ్మములోకలిసి, ఏక మనేకముకాగా - సృష్టిస్థితిలయముల కధిదేవతలుగా, మాతాపితలు మూడుజంటలుగా, పెరిగి వశీకరణమై, పంచీకరణమై, అండపిండ, బ్రహ్మాండ ములుగా మారి జగత్ - ఐనది (జాయతే - గచ్ఛతి = ఇతి జగత్ - పుట్టుట గిట్టుట కలిగినది - జగత్) ఇదియే ప్రపంచమనబడుచున్నది. నీవే ప్రపంచము.)

(Meaning :- The order of creation, protection and destruction is verily very singular! OH! CHAAMUNDESWARI! In the summum-bonum, with the devoid of attributes -

once thence in a while - She being one/single, when thought of becoming forms of multiplicity - the MAAYA SHAKTHI, the power of illusion or illusive energy, having begotten by itself and by merging the summum-bonum into it and by conjoining itself into the summum-bonum, one when become being in multiplicity, you grow and get categorized into three pairs as the as the governing deities of creation, protection and destruction, as in the form of respective Divine Mother and Divine Father and you become five-elements and turn formed yourself into egg-fetus and universal cell, you become the universe (the one that has birth and death). This is what generally called the universe. And DEVI you are the universe.)

43. ఉ || తర్కము చాలదమ్మ నిను దర్శనమందగ, శబ్ద శాస్త్రమున్

తర్కశ మంత్రతంత్రము, లగాధ గభీరపు వేదభాష్యముల్,

మూర్ధపు వాదముల్, వినగ మూర్ఖుల జేసెడు మొండి చర్చలున్

అర్జుని కాంతిలో వెలుగు నమ్మపు నీదగు భక్తి చాలునే !

(భావార్థం :-ఓ గాయత్రీదేవీ ! ఇలాంటి మహామహిమాన్వితమైన, త్రిశక్తి స్వరూపిణివైన నీ మాతృమూర్తిని దర్శించుటకు కేవలశాస్త్రజ్ఞానము ఏమాత్రము చాలదమ్మా ! తర్కశాస్త్రముగాని, శబ్దశాస్త్రముగాని, మంత్ర శాస్త్రముగాని, ఇతర వేదాంగములుగాని, వాదప్రతివాదములుగాని, చర్చాగోష్ఠులుగాని సరిపోవు, ఉపయోగపడవు. సవిత్సమండల మధ్యవర్తినివైన నిన్ను త్రిసంధ్యలలో నిష్కాగరిష్ఠమైన మనస్సుతో ఉపాసించినచో, భక్తి కుదురును. ఆ భక్తిద్వారా మాత్రమే నిన్ను హృదయాంతరాళములో దర్శించగలము కదా!)

(Meanig :-OH! GAYATHRI DEVI! Mere scientific knowledge in philanthropic manner is not at all suffi-

cient enough to have the DHARSHAN (sight) of your amazingly powerful idol, the embodiment of motherliness and who is the abode of the trio-energies. Neither logic nor the science of phonetics (sound) nor the science of sacred spells nor the appendixes of VEDAS nor arguments nor discussions are sufficient or useful. We get set in devotion when we do UPAASANA (worship) to you who are in the middle of solar-flex .indeed we can have you seen from the core of our hearts through devotion with rigorously disciplined heart during the meeting times of forenoon, the noon and the afternoon.)

44. తే.గీ ॥ భక్తి యొక్కటి నీమీద పట్టువడిన

తక్కుదంతయు దానంత తాను తెలియు

భక్తి లేనిది చదువెంత వచ్చి గూడ-

నిన్ను తెలియుట జరుగదు నిశ్చయముగ !

(భావార్థం :-ఓ త్రిమూర్తి స్వరూపిణీ ! గాయత్రీ సావిత్రీ సరస్వతీ త్రిమాతృ స్వరూపదేవీ నీ భక్తి ఒక్కటి సిద్ధించినచో, తెలుసు కోవలసిన దంతయూ, ఏ ఇతర శాస్త్రసహాయము లేకపోయిననూ, తనంతతానుగా తెలియును. భక్తికుదరక పోయినచో కేవలమైన చదువెంత చదువు కొన్ననూ నీ దేవీతత్వము అవగాహన కాదు-ఇది ముమ్మాటికి నిజము శరీ !)

(Meaning :-Oh! The embodiment of the Triad-Deities! The embodiment of the Triad-Divine Mothers viz. the deities GAAYATHRI, SAVITHRI and SARASWATHI! If we accomplish the devotion upon you, whatever to be known or yet to be known or grasped, even without the help of any science, will automatically be comprehended by itself. If the devotion is not set in, mere education though as much as is studied or learnt, your philosophy

of divinity can't at all be apprehended. This is indeed the truth Oh! Divine Mother.)

45. తే.గీ ॥ వెర్రివాడను గావున పిచ్చికవిత

చెప్పినాడను నీమీద చింత దీర !

భక్తి పారవశ్యానికి పారమేద ?

అమ్మ చాముండి ! అలించి అదరించు !

(భావార్థం :-అమ్మా ! చాముండీ దేవీ ! భక్తి ఒక అపార శక్తిపూరిత దేవీతత్వము- నీ రూపమే సుమా ! అత్యంత ప్రభావాన్నివ్వెనది. నీవే భక్తి -భక్తియే నీవు ! నీకెలా పారములేదో-హద్దులేదో, నీ రూపాంతరమే యైన భక్తికి కూడా-హద్దులేదు.భక్తి అలవదీన భక్తుడుకూడ నీ స్వరూపమే అవుతాడు.భక్తిలో మునిగిపోతాడు. పారవశ్యం చెందుతాడు.పారవశ్యానికి హద్దు అంటూ ఏముంది ? ఆ భక్తిపారవశ్యం ఒక అవేశంకనుక, ప్రాపంచిక స్థితికి పూర్తిగ భిన్నం కనుక-ఇతరులకు పిచ్చిగా కనపడుట సహజం. అందుకని వెర్రివాని అవేశంలో వచ్చిన కవిత అని నీవుకూడ వారివలె భావించి చులకన చేయక వినుమమ్మా ! అలించి అదరించమ్మా !)

(Meanig :-Oh! Divine Mother! CHAAMUNDEE DEVI! Devotion is the philosophy of DEVI including your peerless potency. That's verily 'the form of yours'. It is quite effective indeed. You are the devotion and the devotion is very you. As you don't have any limit or boundary, the devotion which is another form of you also doesn't have any further. The person who has accustomed to your devotion also becomes the form of you, the devotion and conjoins himself in devotion and gets wrapt in ecstasy. How does rapture have any boundary? That devotion of ecstasy as it is a commotion or a feel of temperament, as

it is completely different from the system or plight of the universe, it naturally does appear as insanity, commonly to others. So I request you not to ridicule or humiliate me like others assuming that this composition of me also is a product that has come from fool's impulsive commotion. So please hearken to me and host.)

46. కం || నీవే శక్తివి, శక్తవు

నీవే, సృష్టి స్థితి లయ నిపుణువు నీవే !

నీవే గూడగ తనలో

నీవే తానై తనంత నీనై నిలిచెన్ !

(భావార్థం :- నీవు సగుణరావిణివి-శక్తివి.నీ మూలవైన -నిర్గుణబ్రహ్మలో నుండి వచ్చినదానవు గాన, నీకొరకు తాను శక్తగా మారినాడు.అనగా శక్తవు శక్తివి నీవే ! మీరిద్దరు మాతాపితరులై సృష్టిస్థితిలయకర్తలై-ఈ అండపిండబ్రహ్మాండములకు మూల కారకుల గుచున్నారు.)

(Meaning :-You are the embodiment of the virtuous attributes and you are the potency (omnipotent). As you have derived from the 'the devoid of Summum-bonum, He, the consort of you, has become SHAKTHA (the consort of SHAKTHI (potency) for you. Therefore you are indeed SHAKTHI and SHAKTHA. Both of you, by having become the Divine Mother and the Divine Father, and having become the executors of the creation, the sustenance and the destruction, thus being the route-founders of the egg-fetus and the universal cell.)

47. తే.గీ|| నీవు శేషమైన నీశక్త శేషియా,

శేషిగాగ నీవు శేష మతను

శేషశేషితనము చిత్రమౌ ధర్మంబు

జగతి పుట్ట, నిలువ, చనగ చండి !

(భావార్థం :-ఈ ప్రపంచ నృజన కార్యక్రమంలో మీరిద్దరు శేషశేషులగుచున్నారు. శక్త కార్యనిర్వాహకుడైనచో శేషి అవుతాడు-శక్తి శేషము అవుతుంది. శక్తి కార్యనిర్వాహకురాలైనచో శేషి అవుతుంది-శక్త శేషము అవుతాడు. -ఇదొక అద్భుతమైన, విచిత్రమైన సన్నివేశము ! నీ అనుగ్రహములేనిచో ఒకపట్టాన అర్థంకాదు తల్లి ! నీపై అలవడిన భక్తియే-నీ రూపమే-అర్థమగునట్లు చేయగలడు. నీ భక్తుడు అప్పుడే-తెలుసుకోగలుగుతాడు.)

(Meanig :-In the creative programme of the universe both of you become SESHU and SESHU. When SHAKTHI is executor, he becomes 'SESHU'. SHAKTHI becomes SESHU (reminiscence). When SHAKTHI is executor, she becomes 'SESHU'. SHAKTHI becomes SESHU (reminiscence). This is a wonderful and singular occurrence. Oh! Mother! It can't be understood that easy without your favor or blessings. The devotion that sets upon you, the very form of you can make us it understood. Then only your devotee can know you.)

48. నీ ॥ చిత్రమైనట్టి నీ శిల్పము చూడగా

నాశ్చర్య మౌనము అదిదేవి !

వదునెనిమిది భుజ పంక్తిలో దాగున్న

సంకేత సంఖ్యయే శక్తి దెలుపు

జగతిలో నీ శక్తి సమసించి యుండన్న

సత్యంబు నెరిగింతు నిత్యమీవు

వెలుగుచీకటులును వెనువెంట ప్రవహింప

పవలు రేలు దినము బ్రదుకు చేసి

తే.గీ ॥ సుఖము దుఃఖములు కలిపి సూత్రపరచి

కర్మ నొకదాని జోడించి గణన చేతు !

నిన్ను నెరుగని మొరకుల వెన్ను విరుతు,

భక్తి సేవించు వారికి ముక్తి నిత్తు !

(భావార్థం :-ఓ అదిదేవీ ! చిటుకులలో వెలిసిన, ప్రతిష్ఠితమైన నీ శిల్పము చూపరులకు అద్భుతమైన దృశ్యమై అశ్చర్యము కల్గించుచున్నది. నీ భుజవంక్తిలోనున్న సంఖ్యావిశేషము సంకేత రహస్యమును, నీ త్రిశక్తితత్వమును తెలుపుచున్నది తల్లీ ! సృష్టికర్తవైన నీవు ఈ జగతిలో మిలితమైయున్నావన్న నిజమును ప్రతిక్షణము నీ భక్తులకు అనుభవ పూర్వకముగా తెలియబరతువు. ఈ భూఖండముపై సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయములను ఒకదాని వెంటనొకటి నియతి దప్పక జరిగించుచూ, వగలురేలు కలుగజేయుచు, నిద్రా జాగ్రదావస్థలను, దైనందిన కార్యక్రమములను, సుఖదుఃఖములను ఒకదానితో నొకటి జతకూర్చి, కర్మసూత్రమును బంధించి బ్రతుకు వెళ్ళదీయునట్లు నియంత్రించుచున్నావు. ఈ నత్యవేరిగి జీవించువారికి ముక్తి నొసంగుచున్నావు. ఎరుగని మూర్ఖులను జననమరణ చక్రములో బడవేయుచున్నావు గదా !)

(Meanig :-OH! AADHI DEVI, the route deity, the idol that's installed, having become a wonderful image, is amazing the spectators. The secret behind the number series of your shoulders, Oh! Divine Mother, reveals us the secrecy of its sign and philosophy of your trio-potency. You also let your devotees revealed, the truth by experience every second that you, being the creator of the universe, are conjoined in the universe. You only on this sphere of the Earth keep the dawn of the Sun and the set of the Sun, going on one after one. You beget the

day and night and compile the conditions of sleep and awakening, daily activities, happiness and sorrow; you thus control all to let lives go by bonding all into 'KARMA SUTHRA'. And you bestow them with beatitude who lead their lives with the perception of this very truth. Indeed you let fall the bigots who do not know this fact, into the cycle of birth and death.)

49. ఉ || నేనొక నిద్రలో గనగ నిశ్చలరూపవపు ధ్యానమగునై

మానసపద్మమందు శివమంత్రము నేకత సుచ్చరించుచున్

మౌనపు ముద్రనుంటివట ! మౌనులు ధ్యాతలు లోక-యాత్రనే

మానిరి, ధ్యానమెంత ఘనమైనదటంచును తెల్పుగోరుచున్ !

(భావార్థం :- నిన్ను ధ్యానించుచూ నిద్రలోకి జారుకొన్న నాకు విచిత్రమైన స్వప్నము ఒకటి కనబడినది దేవీ ! అందులో నీవు నీ హృదయపద్మమందు శ్రీశివరూపము ధ్యానముచేయుచూ, శ్రీ పంచాక్షరీ మంత్రమును జపించుచూ సమాధి స్థితి యందున్నట్లు నీవు గోచరించినావు. ఆ సమయమందు ఋషులు , మౌనులు లోకయాత్రను మరిచి ధ్యానములో నుంటిరట ! ఇది ఎంత అద్భుతమైన దృశ్యమో గదా ! ధ్యానమహిమను తెలుపుతూ జీవుల నుద్ధరించుటకై, యోగమార్గమును నేర్పుటకై, అచరణపూర్వకముగా భక్తులకు నేర్పుచున్నావు ఓ యోగేశ్వరీ !)

(Meaning :- On contemplating upon you when I have fallen into sleep, Oh! Devi!, I have witnessed a singular dream. In that very dream you have appeared in 'SAMAADHI STHITHI', (the deep state of devout abstraction and absorption of thought acquired, through yogic meditation by a recluse.), in your flower of heart, while meditating upon the form of SHRI SHIVAA and chanting the hymn PANCHAAKSHARI (OM NAMAH SIVAAYA). At the very time, the sages and the recluses, having forgotten their journey around universe, verily they remain

in contemplation of you. Indeed, it's a wonderful scene, Oh! YOGESWARI!, while revealing the greatness of meditation and in order to reform and protect all the creatures, you are indeed teaching your devotees in practical.)

50. ఉ ॥ నీవాక బోధివై జగతి నీదగు బోధను వ్యాప్తిచేయుచున్

లేవిక దానికిన్ సమము లీభువి వేరొకలోకమునందునన్

జీవికి ప్రాణికిన్ తుదకు చేతనమందున ముక్తి నొందుటే

కావలయున్ మరే విధము గల్గదటంచును దెల్పుచుంటివో !

(భావార్థం :-ఓ జోగుళాంబా ! ధ్యానసాధన చాలగొప్పది.జీవులు జవ,తవ,ధ్యాన, యోగ,ప్రాణాయామాదులద్వారా తమను తాము ప్రాపంచిక బంధనముల నుండి ఉద్ధరించుకొనవలెనని, ముక్తులుగా వలెనని,ఈ జగన్మండలములోని ఏలోకమునందును ఈయోగ సాధనమును మించిన మోక్షమార్గము వేరొకటి లేదని నీవు స్వయముగా సాధనచేయుచూ,బోధకురాలవై జీవశక్తి చైతన్య శక్తిలో లీనము గావలెనని బోధించు చున్నావు మాతా !)

(Meanig :-OH! JOGULAAMBA! The practice of meditation is very great and zenith. OH! The divine Mother, the living beings through self-mortification, meditation while reciting the charms inaudibly, contemplating in silence without moving lips, the practice of abstraction and meditation and PRANAAYAAMA(a ritual mode of breathing while mentally reciting certain sacred hymns by stopping one nostril and inhaling or exhaling through the other attentively), should liberate by rescuing themselves from the fetters of mundane ties, you being the preacher by practicing yourself, by 'YOGA SAADHANA'(keeping the body in a fixed posture for spiritual worship or supernatural practice of abstract

contemplation), are saying that no other path of beatitude is existed in any universe out of all multitude of the universes than the practice of YOGA. OH! The divine Mother, the Mother of all. Thus you are teaching the potency in life should get conjoined into the energy of consciousness.)

51. శా || చిత్తము నిల్వదంచునొక చిత్రపు వాదన చేయుచుందునే

బొత్తిగ యత్నమే పగిది బానక, ధ్యానము చేయబోవగన్

చెత్తవనుల్, పదాలు విన చెప్పగ చేయగ చిత్త మేగతిన్

తొత్తుగ వచ్చునో బగళ ! తుచ్చపు జీవన మేటికో గదే !

(భావార్థం :-ఓ బగళాంబా ! యోగసాధన గురించి చర్చించుచూ, నేనొక సోమరిపోతునై ఒక చిత్రమైన వాదనను చేయటం ప్రారంభించినాను. ఏ ప్రయత్నమూ చేయకుండా “మనస్సు నిల్వటంలేదు-ఏకాగ్రత కుదరటంలేదు” అని అజ్ఞాన వాక్యాలు మాట్లాడుతున్నాను. సమయందొరకటం లేదనేది సారాంశం. చెత్తవనులు చేయటానికి, వ్యర్థవాక్యాలు మాట్లాడటానికి, సిద్ధపడి ముందుకువచ్చే మనసు - ధ్యాననిష్ఠాపూర్వక జవతపాలకు ఎందుకు స్వాధీనము కాదో - తెలియదు. ఇలాంటి తుచ్చమైన బ్రతుకెందుకో అర్థంకావటంలేదు.)

(Meanig :-OH! BAGALAMBA! I'm, being an idle person, while discussing the practice of YOGA, have commenced a singular argument without putting any effort at all, stating that - I'm not getting any concentration and my mind is not setting at all. Thus I'm talking wiseless sentences. The sap of it is that I'm not getting the time, my heart which gets ready to do waste tasks and talk futile sentences; I don't know why it doesn't be submissive to meditation, contemplation, worship and penance. I don't know why this futile-life is meant for?)

52. ఉ ॥ ఎప్పుడు నీవు రమ్మనెదా ! ఏవిధి నీకడ జేరచేతువో !

చెప్పగలేము తల్లి ! తమచిత్తము చేతన ప్రేరకంబులై

యొప్పుగ మాకు జేరగనె నున్నపళాన ప్రయాణమై వెనన్

చప్పున చేరుకొందుమట, చల్లని పాదములందు వాలగన్ !

(భావార్థం :- ఓ చాముండేశ్వరీ ! నీ దర్శనభాగ్యము లభించుట అంత తేలికైన అదృష్టముకాదు గదా ! అనుభవపూర్వకముగా తెలుసుకొన్నదే మంటే - భక్తులము మేము కోరుకొనుట మాత్రమే కాదు - నీవును కోరిక మన్నించి, పరిస్థితులననుకూలంపచేసి - మాకు తెలియకుండగనే, హఠాత్తుగా ముహూర్త మేర్పాటుచేసి, మా చిత్తములందు ప్రేరణ కలిగింతువు. మేమున్నపళాన వయనమై, చప్పున చిటుకులకు చేరుకుందుము - నీ చల్లని పాద పద్మములందు వాలిపోదుము. అంతా నీ దయావిశేషము తల్లీ !)

(Meanig :- OH! CHAAMUNDESWARI! Indeed, it's not that easy-fortune to have had your DHARSHAN what we have come to know through our experience is - it's not possible to have your divine eye glance though we being the devotees of you, seek you to grant us it. But you also, having accepted our aspiration of seeing you, by favoring us with the conditions without the perception of us and by setting up MUHOORTHAM(the auspicious time for DHARSHAN), you create thus, inspiration in us. Thus we abruptly move and at once reach to CHITUKULA and we lie down at your holy feet. Oh! The divine Mother! This is all your kindness and mercy.)

53. నీ ॥ నీ దివ్య రూపంబు నేనెద జూడంగ

లోకాన దృశ్యాలు నాకు వలదు,

నీ దివ్యనామంబు నేనోట బల్కంగ

లోకాన నేమాట నాకు వలదు,

నీ దివ్య గానంబు నే విన్న వీనులన్
లోకాన నేపాట నాకు వలదు,
నీ దివ్య పదధూళి నేమూర్చి దాల్చుంగ
లోకాన వాసనలో నాకు వలదు,

తే.గీ ॥ నీదు దివ్యంపు గుడిచుట్టు నేను తిరుగ,
నీదు పూజకు పుష్పాలు నేను తేర,
నీదు భక్తుల సేవలో నేను చేర,
నాదు బ్రతుకింక ధన్యమౌ నాదరూప !

(భావార్థం :-ఓ నాద స్వరూపిణీ ! నీ దివ్య స్వరూపాన్ని నేను నా హృదయమునందు దర్శించినచో ఇక ఏ విధమైన భౌతికదృశ్యాలు నేను మెచ్చను. నీ దివ్య నామమును నేను నోరార పల్కినచో ఇక ఏ విధమైన భౌతికశబ్దములు నేను మెచ్చను. నీ దివ్య గానమును నేను చెవులార విన్నచో ఇక ఏ విధమైన భౌతికగీతములను నేను మెచ్చను. నీ దివ్యపాదదూళి నేను మూర్చిపై ధరించి అవ్రూణించినచో ఇక ఏ విధమైన భౌతిక గంధములను నేను మెచ్చను. దివ్యమైన నీ దేవాలయమును ప్రదక్షిణలు చేసినచో, నీ పూజ కొరకు పూలను ఏరి తెచ్చినచో, నీ భక్తుల సేవలో నేను పాల్గొన్నచో నా పుట్టుక,నా జీవితము ధన్యమైనదని నేను విశ్వసించు చున్నాను.)

(Meanig :-OH! NAADHA SWAROOPINI (the abode and force of musical notes)! If I have had your DHARSHAN in my heart, I can't appreciate any physical scenes or visions henceforth. If I utter the divine incantation of you mouthful, I can't commend any physical sounds further. If I have hearkened your divine music distinctly, I can't applaud any physical songs hereafter. If I having worn, the divine dust of your holy feet on my head and smell it, I can't appreciate any physical

scents here after. I feel my birth and life are blest if I have had the circumambulation (paying homage, by solemnly walking around the temple or image with the right hand towards it) around your temple, if I have brought flowers having collected them by myself for you, and if I have participated in the service of your devotee-folk.)

54. కం ॥ నవ్వెడి కళ్ళను, పళ్ళను,

నవ్వెడి పెదవులు, సెలవులు, నవ్వెడి బుగ్గల్,

నవ్వెడి బొమ్మలు, నుదురును,

నవ్వెడి చండిని తెలుపును-నవ్వుల తీరున్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! నీ చిరునవ్వు ఎంత అందమైనదో, ఎంత ఆకర్షణీయమైనదో అనుభవించిన వారికే తెలియును. నీవు నవ్వుచున్నప్పుడు నీ కళ్ళలోని శోభ, పళ్ళలోని కాంతి, పెదవులలోని దీప్తి, సెలవులలోని సొబగు, చెక్కిళ్ళలోని చ్చవి, కనుబొమ్మలలోని సొగసు, నుదురులోని అందం అద్వితీయమని- అనవ్వు నీకే సొంతమని తెలియజేయును.)

(Meaning :-OH! CHAAMUNDESWARI! How beautiful your serene-smile is and how attractive it is, who experience this, only, can understand this. The radiance in your eyes while smiling, the light your teeth shine, the lustre upon your tender lips, the prettiness in the corners of your very mouth, the ray-full effulgence upon your cheeks, the elegance of your finest eye-brows, the beautifulness on your forehead, are unparalleled and unequalled and they (the features mentioned above) clearly reveal that the divine-smiling indeed is only yours.)

55. కం ॥ అందము చిందెడు మోమున

నందము చిరునవ్వు కళ్ళు నాదరమొప్పన్ !

సుందరచండికి తగు-సర

విందము విచ్చిన పగిదిని విరిసిన నగవుల్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముందేశ్వరీ ! నీ నవ్వు ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకొన్నది. ముఖమంతయు వ్యాపించి, కన్నులలో దివ్యజ్యోతిని వెలిగించినట్లు దీపించుచున్నది. నీవు నవ్వుచున్నప్పుడు అరవిందము విచ్చుకొన్నట్లనిపించు చున్నది.)

(Meanig :-OH! CHAAMUNDESWARI! Your smile has acquired a specialty. It, having extended entire the face as if a divine radiance or refulgence be lit, is shining while you are smiling as it does seem as if the lotus be blooming!)

56. కం || చూడగ నేతెంచు జనుల

జాడలు కనగనె మొగమున చయ్యనవిచ్చున్

వేడుక మునుపటి నవ్వులు-

నాడెడి చండికి చిటుకుల నరవిందముగాన్ !

(భావార్థం :-ఓ చాముందేశ్వరీ ! నీ సందర్భనార్థ మేగుదెంచుచున్న భక్త జనుల జాడలు దవుదవ్వుల దోపించగనే-సంతోషముతో -పద్మమువలె -నీముఖము వికసింపగా-ఆ ప్రాంతమంతా పద్మాలు విచ్చుకొన్నట్లు ప్రకాశవంతమగుచున్నది.)

(Meanig :-OH! CHAAMUNDESWARI! When you happen to see your devotees approaching you afar at a distance, your face blossoms like a lotus and the entire the premises also as if many a lotus were blowing, illumines at once.)

57. ఉ || కోరిన కోర్కెలన్ నొసగు కొంగునబంగరమైన చండి ! నీ

వారలు చూడరాగ నిట పొంథులు శాంతిని బొందగా మహా

నీరదశితలాన్విత వినిర్మితశాలను నిల్వినావు ! ఓ

పారదరూపిణీ ! యిచట భక్తులు పొందని కోర్కెలుండునే !
 (భావార్థం :-ఓ చందీ ! పాదరసమువలె స్వచ్ఛమైన అకృతిగలదానా
 ! నీ భక్తులకోర్కెలను నెరవేర్చుచు -కొంగుబంగారమై,ప్రఖ్యాతి వడసిన
 నీ సందర్భనార్థము నిత్యము వేలాదిగావచ్చు భక్తుల సౌకర్యార్థము చల్లని
 మంటపమును విశాలప్రాంగణమున నిర్మింపజేసినావుకదా ! ఇట భక్తులు
 శాంతచిత్తులై నీ పూజలు చేయగా వారుపొందని కోర్కెలుండునా ?)
 (Meanig :-OH! CHAAMUNDI, the one who has the crys-
 tal-main as mercury! As you are celebrated being the
 gold in the hem, fulfilling the desires of your devotees,
 who come to have your DHARSHAN in thousands and
 for the convenience of them indeed you have made a cool
 MANDAPA (the four-pillared porch) constructed in a
 very spacious area. Are there any desires unfulfilled for
 those gentle votaries with peace and tranquility who
 worship you?)

58. కం ॥ రేయిని కొలువగ వాంఛా

దాయిని ! పదునాలుగు జగదావాసులు దా

దోయిలి నిండుగ సుమములు

హోయిగ గొంచును చిటుకుల కరుదెంతురుగా !

(భావార్థం :-ఓ వాంఛాప్రదాయిని ! భూలోకములోని నీ ఖ్యాతి సరాసరిగా
 దేవలోకమునందు వ్యాపింపగా-అలా పదునాలుగు జగములకు చేరగా-
 ఆ జగదావాసులందరూ దోసి శృనిండుగా దివ్యకుసుమములను
 నింపుకొనిరాత్రిళ్ళు నినుసేవించుకొనుటకై హోయిగా వత్తురని-చిటుకుల
 వాసులు-శీర్తించుచున్నారు.)

(Meanig :-OH! VAAMCHAA PRADHAAYANI, the
 quencher of all the desires or genuine longings! The ce-
 lebrity of you on the earth when prevails as it is into the
 world of deities. And you are being extolled by the in-

habitants of CHITUKULA that all the deities by filling their handfuls with flowers rush to CHITUKULA happily during nights to worshipping you.)

59. కం ॥ శాంతము జీవుల కవసర

మెంతయో యంచున్ మునులును ఋషులును నుడువన్

చింతలు బాయగ భక్తులు

చెంతకు వత్తురు-యొసగుమ ! చిటుకుల వాసీ !

(భావార్థం :-ఓ చిటుకులవాసీ ! భారతదేశము అర్షభూమి! ఇచట ఋషులు, మునులు, తపమాచరించి తమ అనుభవమును , ఉపనిషత్తులు, పురాణములు ద్వారా ప్రచారముచేసినారు. వారి సంతతి(వారమైన మనమందరము) ముని, ఋషి, తపస్వుల బోధలను ఒంటబట్టించుకొని, శాంతి సంపాదనకై ప్రశాంత ప్రదేశములకు వచ్చుచుందుము. నీ మందిరప్రాంతమునకు మించిన ప్రశాంత స్థలమెక్కడయున్నది. కనుక చిటుకుల కేతెంచిన భక్తులకు శాంతినొసంగుమా !)

(Meanig :-OH! CHITUKULAVAASI, the dweller of the village CHITUKULA! India is a spiritual or prophetic land. Many sages and recluses having observed penance here, spread their spiritual experience through the legends, a rhapsody, a string of mythological tales and the UPANISHADS, the philosophical disquisitions attached to the VEDAS. The offspring of them, we, the all, having perceived the teachings of seers and sages, arrive to the holy places of peace in quest of tranquility acquired. Other than the premises of your MANDIR where else the peaceful place is? therefore kindly bestow peace on the devotees who come to the village CHITUKULA.)

60. సీ ॥ అకాశమార్గాన శ్రీకాశి కేతెంచు

సురజాతి చిటుకుల కరుగుదెంచి,

అదివ్య దేవాలయంబులో నీభవ్య

శ్రీమూర్తిరూపమున్ చిరము జూచి,

అశ్చర్యజలధిలో నిశ్చేష్టులై మున్ని
అచ్చోట నీ పూజ లాచరించి,

“అనంది మించిన అనందమూర్తినే

పొందినట్టి ఫలము పొందినాము-

తే.గీ ॥ మాదు దైవత్వ పుణ్యంబు మహిమనందె

మానవుల కిక మేము సమానమంచు ”

పొగడసాగిరి వేనోళ్ళ పుణ్యఫలము

చెప్ప తరమౌనె చిటుకుల శ్రేయ మొకట !

(భావార్థం :-ఓ అనందమూర్తీ ! దేవతలు అకాశమార్గాన కాశికేగుచూ-మార్గ మధ్యంలో చిటుకుల మందిరమును చూశారు. వెంటనే క్రిందకుదిగి వచ్చి దివ్యదేవాలయములో నీ మనోహరమూర్తిని గాంచినారు. అశ్చర్యసాగరమున ఓలలాడి వెనువెంటనే కాశిలో చేయదల్చిన పూజా పునస్కారములను చిటుకులలోని నీ మందిరములోనే నిర్వహించి అమితానందమును పొందినారు. అనందవనమున నున్న దేవతకన్న గొప్పదేవతనే పొంది, పూజించి, మహాదానందమునే అనుభవించినామని, ‘ చిటుకులలో పూజలు చేయు మానవులు పొందు శాంతిసౌభాగ్యములు’ మేమును పొందినాము, మేము మానవులతో సమానము - అని తమ అదృష్టమును తామే పొగడుకొన్నారు. కాశిని మించిన చిటుకుల, అనందిని మించిన చాముండిని పొందిన దేవతలు మానవులతో సమానమగుట అతిశయోక్తి కానేరాదు.)

(Meanig :-OH! AANANDHA MOORTHY, the embodiment of eternal bliss! All the deities while resorting in the path of the sky they happened to see the temple of you. Having come down to CHITUKULA they saw your captivating and fascinating idol. Having bathed in the sea of amazement, what they ought to observe the worshipping or homage in the sacred sight, the pilgrimage,

the holy 'KAASI', having performed them in your very temple, they gained limitless divine bliss. They felt very happy. They praised themselves stating that they had, by gaining great deity, worshipped and experienced the great bliss and bagged the peace and auspiciousness as equitant as the auspiciousness acquired by the human beings. Moreover, they felt that they were as equitant as human beings by this very deed were. It's not exaggeration to be thought by all the deities that they were as equitant as human beings who having visited the CHAAMUNDI, the one who was above 'AANANDINI'.)

61. శా || వైవిధ్యంబగు జీవితంబు గనగా ప్రాణాలు నిత్యాలు-తా

గావంచున్ మదిలో స్ఫురించు బగళా! తైవల్య కాంక్షన్ సదా

జీవింపన్ నిట గోరు భక్తులకునై సిద్ధార్థ మార్గంబులన్

నీవే చూపవటే సమీపగురునై నేత్రాల దీపాలతోన్ !

(భావార్థం :-ఓ బగళాదేవీ ! ఈ భౌతిక జీవితము,దేహము నిత్యములుగావు. తైవల్యమొక్కటే శాశ్వతము. ఈ జీవితమునందే, ఈ మానవదేహముతోనే ఆ తైవల్యమును పొందవలెను. ఆ సాధనలో దేవి సహకారమత్యంత ప్రధానము. కావున సాధక భక్తులు చిటుకుల కేతెంచి నిను సేవింపగా వారికి కావలసిన సాధనసంపత్తినొసగి సన్మార్గమును నీ నేత్రాలదీపాలతో చూపించుమని ప్రార్థించుచున్నాను.)

(Meanig :-OH! BAGALAA DEVI, the embodiment of multiplicities! The material life and body are neither everlasting nor immortal. Beatitude only is the eternal or permanent. That eternal bliss or the beatitude is to be achieved in this very life with this very human body. In accomplishing that ecstatic or eternal-loftiness, the sustenance of DEVI, the Goddess by all means, is principal and important. Therefore the practicing-devotees who

having reached to CHITUKULA, have worshipped you and I'm praying to you to show them the righteous path through the lights of your very eyes, having bestowed them with the required contrivance of prosperity.)

62. శా || ప్రారబ్ధంబగు కర్మ సంచితమున్ అగామికర్మంబునున్

నైరుధ్యంబొకయింతలేక క్షయయింపన్ మోక్ష మార్గంబు తా

తారామార్గమువోలె సౌఖ్యకరమౌ తత్సార్థసంప్రాప్తికిన్

తారాదేవి ! సుదీర్ఘ యానమున అత్మాన్వేషమోక్షార్థికిన్ !

(భావార్థం :-ఓ తారాదేవీ ! కర్మ సంక్షయము తరువాతనే మోక్షము, అపై కైవల్యము ! కర్మ మూడు భాగములుగా విభజింపబడి-జీవిని అక్రయించి ఉంటుంది. సంచితము, ప్రారబ్ధము, అగామి-అని మూడు విధములు కర్మ. గత జన్మమున చేసినది సంచితము, ఈ జన్మమున చేయుచున్నది ప్రారబ్ధము. రాబోవు జన్మమునకు సంబంధించినది-అగామి. ప్రారబ్ధముచే సంచితమును నశింపచేసి అగామిని కూడ లేకుండాచేసినచో జీవికి మోక్షము లభించును. అపై కైవల్యము సిద్ధించును. ఈ క్రమ మార్గమున నీ సహకార మెంతయో అవశ్యకమని సాధకభక్తుడు నిన్నుపాసించుచుండగా సాయ పడుమా !)

(Meaning :-OH! TAARAA DEVI! After the completion of perishing of the entire KARMA, (the deed) only, 'the liberation of the soul from the body' takes place (such as deliverance from the bonds of sense, exemption from sin and punishment). Then only the beatitude, the eternal bliss be realized. KARMA is divided into three parts and courts the being. They are SAMCHITHAM (accumulated or amassed KARMA), PRAARABDHAM (commenced KARMA) and AAGAAMI (the KARMA stored in the future). What we committed ourselves in the past in the previous birth SAMCHITHAM, what

we are committing in this birth is PRAARABDHAM and AAGAAMI is related to the forthcoming birth. Liberation is certain to a being when his (or her or its) AAGAAMI is bereft after having perished his (or her or its) SAMCHITHAM with his (or her or its) PRAARABDHAM. Then automatically the 'BEATITUDE' is possible to the being. In this very path, kindly extend your sustenance to the conquering-devotee who is worshipping you with a strong belief that your support is very essential and necessary.)

63. శా || చాముండేశ్వరీ ! నీ పదాంబుజములన్ శ్రద్ధాళునై మ్రొక్కి త్రీ
ధామంబైన త్వదీయ దేవళమునున్ దర్శింప నేతేర, నీ
గ్రామంబున్ ఘనజోగిపేట చిటుకుల్ రప్పింపవే వేగమై
చేమంతుల్ కనకాంబరాలు పసుపున్ చెందింప కుంకంబుతోన్!

(భావార్థం :-ఓ చిటుకుల నివాసినీ ! చాముండేశ్వరీ ! జోగిపేట మండలములోని చిటుకులగ్రామ సమీపాన వెలిసిన నీ దివ్యమందిరము నకు వచ్చి నిను సందర్శించుటకు ఉప్పీరుచున్న మమ్ము నీవాశీర్వదించి అనుగ్రహించి ఆహ్వానించినచో మేము మహదానందముతో వచ్చి నీ మందిరములో జరుగు నిత్యపూజలో పాల్గొందుము. పసుపుకుంకుమలతో జరుగు నిత్యపూజను జరిపించెదము. చేమంతులు కనకారంబరములతో నిన్నలంకరించి నీ ముగ్ధ మోహన మనోహర సుందరాకారమును తనివి తీరా దర్శించుకొనెదము.)

(Meanig :-OH! The inhabitant of village CHITUKULA! CHAAMUNDESWARI! If you kindly having blest and favored, welcome us to your divine shrine where you have made your pious appearance yourself in the proximity of CHITUKULA village in JOGIPET MANDAL, We, who are eagerly exited to visit your Holy temple, very

happily participate on, in the perpetual adoration of you that's held in the very abode of you. We also hold that perpetual adoration that's held with turmeric and vermillion. Moreover, having adorned you with chrysanthemums and KANAKAAMBARA flowers, we can happily have DHARSHAN of your beauteous, fascinating and heart-stealing divine-form of prettiness in satiety.)

64. కం ॥ చండీగణ పతుల, కలిని

నిండుగ శాసించువారి నిరతము దలతున్ !

గుండియ నిండుగ చండియ

యుండగ వెంబడి గణపతి యుండును గాదా !

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! ఈ కలియుగమును శాసించువారు-చండీగణేశ్వరులు మీరిరువురే అని ధర్మశాస్త్రములు నుడువుచున్నవి. కనుక మీ ఇరువురిని మనస్ఫూర్తిగా నేను నిరతము ధ్యానింతును. చండీదేవిని గుండె నిండుగా ధ్యానించినచో అమె వెంబడి గణపతికూడా ఉండును గదా! 'కలౌ చండీవినాయకౌ' అను శాస్త్రోక్తి సత్యమే కదా !)

(Meaning :-OH! CHAAMUNDESWARI! All the sciences of right and precepts, the jurisprudence reiterate or speak that both of you, CHANDEE and GANESWARA only rule the age of the KALI, the Iron Age. Therefore, I meditate on you, the both incessantly and wholeheartedly or profoundly. Indeed when we meditate on CHANDEE heart-fully, GANAPATHI also stays along with her. Indeed, it's true as per the declared or commanded in the laws or codes that 'KALOW CHANDEE VINAYAKOW' (where ever is CHANDEE, there Lord GANESHWARA also be, in the Iron Age, as CHANDEE and GANESHWARA only are the grantors of everything upon the devotees).)

65. సీ || శ్రీదేవి నిను మ్రొక్కు శ్రీసిద్ధ గాంధర్వ
 విద్యాధరాది దేవేంద్రగణములు
 సూర్యుని లోకాల నున్నట్టి వాసులున్
 పూజించి సేవించి పోదురటవె !
 పాతాళ లోకాల వాసులున్ క్రమముగా
 నాగాదిజాతులున్ నరుగుదెంతు,
 నదురేయి నీగుడిన్ నరయంగ నన్నగా
 మేళాలు తాళాలు మేళవించు,

తే.గీ || జన్మ జన్మల పుణ్యంబు చాలగల్గు
 ధన్యజీవులు కనుగొందు తథ్య మిచట !
 నీదు భక్తులు తాపపుణ్యవేదు లొట
 కర్మమూలంబు చాముండి కతనగాదె !

(భావార్థం :-ఓ శ్రీదేవీ !చతుర్దశలోకాలలోనున్న దేవదానవ నాగ
 గంధర్వాదులు ఊర్ధ్వపాతాళల లోకవాసులందరూ నీ పూజా పునస్కారా
 దులలో పాల్గొన నేతెంచి రాత్రులందు మంగళతూర్యారావాదులతో
 పూజ లొనరించి ధన్యులౌదురని ఆ గ్రామ నివాసులు పులకించిపోదురు.
 ఇదంతయు ఆ గ్రామవాసుల పూర్వజన్మఫలమనియే విద్వాంసుల
 విశ్వాసము. భక్తి కలుగుటయు , దేవతా పూజలొనరించుటయు కర్మఫల
 మూల మనియే అనుభవజ్ఞుల సిద్ధాంతము.)

(Meanig :-OH! SREEDEVI! The abode of all sorts of
 riches! The dwellers of the village CHITUKULA tingle
 all the way themselves, having known that the divine
 beings viz. DEVA, DAANAVA, NAAGA and
 GANDHARVA etc., the dwellers of the fourteen uni-
 verses and the world-above and the lower or nether-
 world, in order to participate in your 'homage and the
 like', arrive during nights and perform your worship

and become eternal, playing auspicious musical instruments and feel eternally blest with divine delight. It is the faith of the men of letters that all these are the fruits of yester-births of those villagers. 'The doctrine of the experienced' is that getting the devotion and devoting or worshipping deities are the root fruit of one's own KARMA or deed.)

66. తే.గీ॥ నీదు మందిర స్థాపన మాదు మదిని

మంచి చేరంగ, మారంగ మాదు బ్రతుకు

పుణ్యమూలాన జరిగెనే పుణ్యమూర్తి !

దాని వెనుక నీవుండుటే దైవభుటన !

(భావార్థం :-ఓ పుణ్యమూర్తి ! నీ మందిర నిర్మాణము, నీ దివ్యవిగ్రహప్రతిష్ఠ మా పుణ్యమూలాన జరిగినదని మేమందరము విశ్వసించుము. పుణ్యమునకు హేతువు మా సత్కర్మయని నీవు మాకు తెలియజేయుటయు ఆ సత్కర్మఫలమే- విశేషమేమనగ మా కర్మ వెనుక నీవు ప్రోద్బలముగా నుండుట-గొప్ప దైవభుటన !)

(Meaning :-OH! PUNYAMURTHY, the embodiment of virtuous deeds! We believe that construction of your MANDHIR and installation of your divine image has taken place due to our 'root of good deeds'. It is obvious that the reason of 'that good deed' is our 'act of piety' and you revealing us know it is also the fruit of that same good deed. However, the specialty is that your support and sustenance behind our KARMA and that is the very providential.)

67. తే.గీ॥ భక్తి కలుగుట పుణ్యప్రభావముననె

పుణ్యమది కర్మమూలాన ప్రోదియగును,

కర్మ మది మంచి చేరంగ కలుగు నంచు,

మంచి సత్సంగవాసమునుంచి కలుగు !

67. ఓ చాముండేశ్వరీ ! నీ దయాగుణము సముద్రమువంటిది ! కురిసిన వాన చినుకులు కాలువకాగా, కాలువలు నదులుకాగా , ఆ నదులు సముద్రము కాగా-సముద్రము దేవీ స్వరూపముకాగా ఈ విశ్వమంతయు నీవు నిండియున్నావని అన్యాయదేశముగా తెలియుచున్నావు. పుణ్యము భక్తివలన కలుగును. పుణ్యము కర్మము ద్వారా వీర్పడును. కర్మము సత్సవర్తన ద్వారా- సత్సంగమువలన, సత్సంగము నీ అనుగ్రహమువలన కలుగునని ఇది ధర్మచక్రమని ధార్మికులభావన.)

(Meanig :-OH! CHAAMUNDESWARI! Your pious clemency is like an ocean. The showered raindrops make streams, the streams into the rivers and the rivers into a sea - when sea is the embodiment or form of DEVI (you), you are thus revealed 'by innuendo' that you are filled or al-pervaded in the entire universe. Virtue (PUNHYAM) is borne by the devotion and it is determined through KARMA - KARMA through good behavior - and with the association of truthful men - and 'that' with your blessings take place and it is the notion or perception of the pious men that it is only the wheel of DHARMA.)

68. ఉ || నీదగు దృష్టిసోకగనె నిర్మల మౌ మది, చింతబాయగన్

బోదెలుగట్లు ప్రాకునకు బూర్తిగ పెర్గిన శాఖలట్లు, సం

పాదిత భావనల్ పెరిగి పావనకర్మలు చేయగల్గు, నా

మోదిత కర్మలే ఫలము మొత్తము కాయును లోకసేవకై !

(భావార్థం :- ఓ లోకేశ్వరీ ! నీ దయాదృష్టి సోకినంతనే మా మనస్సు నిర్మలమై సత్కార్యాచరణకై నుద్యమించును. పెరిగిన వృక్షమునకు శాఖలు

బోదె పెరిగి ఫలములు కాసినట్లు,నత్కర్మలకు సత్ఫలములు అంది వచ్చును. అవి లోకసేవకై, అలానే నీ సేవకై పరివర్తితములగును.

(Meanig :-OH! LOKESWARI, the empress of the entire universe! As soon as your divine eye-glance of mercy touches our very hearts, they become free from the impurities and they attempt to perform the deeds of piety. As the trunk and branches grow and yield fruits to a grown-up tree, we gain good results for good deeds and they remain or abide in turn for the service of the world and for the service of yours.)

69. కం || ఎందరు గురువులు పూర్వము

చిందర వందర జగతికి శ్రేయము గలుగన్

దెందము నిండుగ దలచిరి

అందరు నీ ప్రేమతోడ అంబుజ నేత్రా !

(భావార్థం :-ఈ సద్భావనా వ్యాప్తికై భారతదేశమున పూర్వకాలము నుండియు,ఋషి ముని గణము పీఠములు స్థాపించి, గురుకులములు ఏర్పరిచి, అర్హ సంప్రదాయమును జగత్తంతయు ప్రచారము చేయుటకు అవిరళకృషి యొనర్చిరి. వారి నిర్విరామ నిస్సార్థసేవకు మానవజాతి ఎంతయో ఋణవడియున్నది. వారి బోధలను అచరించుటయే వారి ఋణమును తీర్చుకొనుట.ఓ అంబుజ నేత్రా! ఇదంతయూ నీ ప్రేమ ఫలమే!)

(Meanig :-The assemblage of sages and hermits since the ancient times, having established the diocese (seat) and set forth residential orders or schools in order to putting in practice the spiritual or prophetic customs or traditions in the entire universe, have performed or effected their dense labor and exertion. The entire universe is indebted to them for their respite-less or self-less-service. 'By following their teachings' only is our

paying off or discharging their debts. OH! AMBUJA NETRA! The Lotus-eyed Deity! This is all the result of your love and affection.)

70. కం ॥దేవతలందరు నీలో

జీవము వోయుచు తమంత చేరగ తామే

నీవయ ఏకత దేవత

వై వరలెద వంచు నిన్ను వర్ణింతు శివా !

(భావార్థం :-ఓ శివా! సర్వదేవతాగణము తమ శక్తి సామర్థ్యములను ఒకచోట కుప్పపొసి ఏకవీరాదేవతను సృష్టించేసి తామా ఏకవీర యందు లీనమగుట వలన చాముండేశ్వరివి నీ వే సృష్టికర్తృనైతివని త్రిమూర్తులు తమ కర్తృత్వమును నీలో పొందుపరిచిరని పురాణములు వివరించుచున్నవి. నీవు త్రిమూర్తి స్వరూపిణివి.త్రిశక్తిధారిణివి,త్రిగుణాతీతవు.)

(Meanig :-OH! SHIVAA! The consort of Lord Shiva! Assemblage of all the deities, having piled up their very efficiencies and potencies respectively, have created the deity, 'EKAVEERA' imparting their delegated divine-authorities have conjoined into EKAVEERA themselves and in consequence of that, you having become CHAAMUNDESWARI DEVI have become the creator of this creation. And the Hindu-triad (BRAHMA, VISHNU and MAHESWARA) have imparted or entrusted their delegated-authoritative-pious-potencies into you. You are the embodiment of the Hindu-triad, the wearer of all the energies of the Hindu-triad and the devoid of the three attributes (THRIGUNA) namely RAJAH (passion), THAMAH (foulness) and SATHVA (truth).

71. సీ ॥ అందాలు చిందించు నక్షలన్ ప్రసరించి

అర్ధికోటుల జూచి అభయ మొసగి,
 శుభ్రాంశు కిరణాలు చూడ్కులు నిగిడించి
 అర్ధికోటుల గాంచి అమృత మొసగి,
 పదునెనిమిది భుజపంక్తిలో దాల్చిన
 అస్త్రాల, శస్త్రాల నరుల దునిమి,
 అర్గురు శత్రులన్ అంతరంగము జీల్చి
 హుంకారమున వారి బింక మణచి,
 తే.గీ || అవతరణహేతు విదియంచు వివరణ మిడ
 జోగిపేటలో చిటుకుల స్ఫూర్తి యైన
 మాత శ్రీదేవి చాముండి మమత కొరకు
 చెంత సాగిలబడ్డాము చేరదీయ !

(భావార్థం :- ఓ భువనేశ్వరీ ! నీ యంతనీవు జోగిపేట మండలము
 చిటుకుప్రాంతమున వెలయుటకు కారణము నీ అపారకరుణా స్వభావమే
 అని మాకు స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. నీ సుందర నయనములను
 విప్పారజేసి అర్ధికో నలమదించు భక్తులను గాంచి అభయమొసగు చున్నావు.
 చంద్రకిరణములవంటి చూపులు ప్రసరింపజేసి భక్తుల కోర్కెలను తీర్చి
 అనందమొసగుచున్నావు. అష్టాదశ భుజపంక్తితో ధరించిన అస్త్రశస్త్రాలతో
 శత్రుసంహార మొనరించి భక్తులకు సమాధిస్థాయి నొసంగుచున్నావు. నీ
 అవతార రహస్యమిదియేనని సాధకుల మదిని విశ్వాసమును నింపుచున్నావు.
 కనుక ఓ మాతా ! నీ ముందు సాగిలబడి నామహ్మా-
 మమ్మాదరింపుమమ్మా!)

(Meaning :- OH! BHUVANESWAREE! The sovereign of
 the universe! It's obviously known to us that the reason
 for your appearing by yourself at the village of
 CHITUKULA in the JOGIPET MANDAL is the sign
 of your boundless merciful-nature. Having fully opened

your beautiful eyes and having seen your devotees who are sinking under affliction, you are granting them the assurance of security, the warranty of safety and the promise of shelter. Having extended the rays of moon-like divine glances of yours, you are quenching the desires or inclinations of your votaries and bestowing bliss upon them. By holding different divine-weaponry or unique armaments with your eighteen mighty arms respectively, having annihilated the foe-folk, the evil forces, or having routed the six classes of foes to 'Good' viz. six passions (desire, wrath, covetousness, lust, arrogance and envy), you are granting the devotees the pious-state of SAMAADHI (absorption of absolute thought in, with devout abstraction, which can only be attained in deep meditation). You are filling the minds of SAADHAKAAS (devotees) with belief and trust that it is the secret behind your divine incarnation. Therefore Oh! The divine Mother, the mother of all! We have prostrated at your holy feet. Please treat us kindly.)

72. కం || నిను సేవించిన-దేవత

లను నందరను తగ పూజలందుకొనంగా

మనకడ కాహ్వానించుట

యని యండ్రు దీవెనలీయ అరాధ్యవిదుల్ !

(భావార్థం :-ఓ సకల దేవతాసమాహార స్వరూపిణీ ! నిను సేవించినచో సకలదేవతలను మన పూజ స్వీకరించుట కాహ్వానించినట్లే యని అరాధ్య వేత్తలు అభయ మొనగుచున్నారు. నీలో సర్వదేవతలు అంతర్భవించి యున్నందున నీ పూజ సర్వ దేవతాపూజ యని, సర్వదేవతలు సంతృప్తి పడుదురని భావన !)

(Meanig :-OH! The embodiment of assemblage of all the

deities! The venerable are assuring that it's a welcome to all the deities to receive our heartfelt POOJA (worship) if we just worship you indeed. As you have all the deities included or conjoined in, internally, it's an accepted notion that your worshipping, in turn, is worshipping of all the deities in Toto. Thus all the deities feel satisfied and it's a pious perception of all.)

73.శిఖరిణి॥నదా నీ నామంబున్ మదిని దలవన్ సంతసము క-

ల్గదా చాముండేశ్వరీ ! భువిని యెచటన్నున్నను సరే !

పదాంభోజంబుల్ మాహృదిని తిరమై నిల్పుచు ప్రసూ

నదామంబుల్ గూర్చున్ కలుగును గదా మోదము సతీ !

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! నీ నామమును సదా ధ్యానము చేసినచో మనస్సునకు చెప్పరాని ఆనందము కలుగును. నిత్యజీవనవిధానములో ఎక్కడున్ననూ, ఏ పని చేయుచున్ననూ మనసులో నీ పదాంభోజములు ధ్యానించుచూ, నీ నామమును స్మరించుచూ, నీకు పుష్పపూజ చేయుచున్ననో ఆ ఆనందమే వేరు. ఆ సంతృప్తియే వేరు.)

(Meaning :-OH! CHAAMUNDESWARI! If we perpetually meditate on your pious appellations or epithets, our hearts get indescribable happiness. Wherever we are, being engaged as per our daily activities or routine, whatever the work we are on, doing when go on meditating on your lotus-like pious-feet in our hearts, recollecting your divine-names or worshipping you with flowers, the happiness- that we feel out of - is completely different and thus, as the satisfaction of us is.)

74. మ ॥ప్రతిరోజూ గుడికేగుదెంచి యట నీ భక్తాళి మోదంబుతో

ప్రతిమారాధన సేయగా మదిని సంభావించి, పుష్పాదులున్

అతులామోదము గూర్చగా పసుపు గంధాధ్యాది కుంకంబులున్

అతిభక్తిన్ గొనివత్తురే తనివితీరా పూజ లర్పింపగాన్ !

(భావార్థం :-ఇక అదృష్టవశాత్తు నీ గుడికేగుదెంచి అవకాశమున్నన్ని నాళ్ళు నీ పూజచేయుటకు ఏర్పాటుచేసికొని నీ భక్తబృందము పసుపు కుంకుమ,పూలు పండ్లు గంధము మొదలైన ద్రవ్యములతో అష్టోత్తర శతనామ పూజచేయించి నీ పాదములపై తలనిడి మ్రొక్కినచో, మదిలోని కోర్కె విన్నవించినచో- అది తీరినచో-కలుగు ఆనందమునకు హద్దులుండునా!

(Meanig :-Fortunately, having gone to your temple henceforth, having made arrangements to perform your POOJA (worship) on all the possible days as per available opportunity, your devotee-folk, having their ASHTOTHARA POOJA performed with the pious ingredients like turmeric, vermillion, sandal-wood, flowers and fruits, having placed their heads at your holy feet, if they bow having revealed you their desires of their hearts - if those wishes are fulfilled (by you). Are there any boundaries to such happiness that's redounded indeed?)

75. కం || మంజీరా తీరమునన్

తెంజాయ వెలుంగులోన కేళీగతులన్

సంజీవినివై వెలిసిన

కంజాతముఖాంబ నీకు కైమోడ్పులివే !

(భావార్థం :-ఓ ముఖీ ! మంజీరానదీ తీరముననున్న నీ మందిర సమీపమున, పరిసరప్రాంతములలో ఉదాయాస్తమాన సమయాలలో తెంజాయ వెలుగులలో నిను కనుగొన్నచో మా హృదయాలు అనందపారవశ్యమున కేరింతలు కొట్టునుగదా ! మమ్ముచూచి నీ వెంత సంతసించువో గదా ! అలాంటి కమలవదనకు నీకు మా సమస్సు మాంజలులివే గొనుమా !)

(Meanig :-OH! Lotus-faced! During the auspicious times of dawn and dusk in the reddish lights when we perceive you near your temple on the shore of the river MANJEERA and of its neighborhood area, indeed our hearts chuckle with exultant ecstasy or rapturous exultation and on seeing us how much happiness verily you feel! To such a Lotus-faced, to very you, we offer our flowery salutations of our hearts. Kindly accept them.)

76. ఉ || నీవిట నిల్చినా వనగ నేటికి గూడను నమ్మలేము, చా

లా వజ్రనైవ విగ్రహము ! లావును నెత్తును చెప్పలేనివై,

భావజా త్రోసిరాజనెడు భవ్యపు టందము రాశివౌట-ఐ

లావరూ యోగి లేపగ నలా నిట నిల్చిన మాటచిత్రమే !

(భావార్థం :-ఓ చాముందేశ్వరీ ! నీ ప్రతిష్ఠా విధానమొక అశ్రుర్యానుభూతి కారకమని విందుము. నీ విగ్రహము చాల భారీ ప్రమాణమైనది గావున, మేలివైనదిగావున సాధారణముగా లేపుటకు ప్రతిష్ఠించుటకు వీలు వడలేదనియు, బ్ర||శ్రీ|| ఐలావరూప వేంకటరమణార్యులు తమభక్తిశక్తులతో, తమ తపఃప్రభావముతో నిను (విగ్రహమును) పైకిలేపి

ప్రతిష్ఠించినారని చెప్పుకొనుట విని మేమాశ్చర్యము నొందుచున్నారము.
నహజముగా నీ సౌందర్యము వర్ణనాతీతము.కోటి రతీమన్మథుల
సౌందర్యము కూడా సరిపోనిది.)

(Meaning :-OH! CHAAMUNDESWARI! We hear that the system or the way of setting up of your pious idol is the efficient cause of amazing experience. We are getting amazed when we have heard that it has become very hard to lift up your idol in general, and set it up in the temple as your idol is quite gigantic in size and heavy in weight, Brahmasree Ilavazzula venkata ramanaaryulu garu with his pious power of his devotion and penance has lifted up the idol and got it set up in the temple. Naturally your beauty is indescribable. Even the beauty of one crore pairs of RATHIMANMADHA (MANMADHA, the God of Love. RATHI, consort of MANMADHA) also do not suit to yours.)

77. సీ ॥ నీ చూపు మధురంబు, నీ శ్వాస మధురంబు,

నీ నవ్వు మధురంబు, నీలవేణి !

నీ వేణి మధురంబు, నీ పూలు మధురంబు,

పెదవులు మధురంబు నుదురు గూడ !

నడిచినా మధురంబు,ఓడలెల్ల మధురంబు

నిలిచినా మధురంబు నిన్ను జూడ !

నీయాట మధురంబు, నీపాట మధురంబు,

నీమాట మధురంబు, నెనరుగూర్చు!

తే.గీ ॥ మధురగుణమును తెలుపంగ మధురవగుచు

మాకు జూపితి నిలువెల్ల మధుర మూర్తి !

నీవు మధురంబు, మధురంబు నీదు చరిత !

“ చిత్రమధురంబు ” చాముండి చిటుకులందు !

(భావార్థం :-ఓ చిటుకుల నివాసిని ! నిన్ను దర్శించిన భక్తుడు పరమానందమున బొంది ఆశ్చర్యచికితుడై నీ సౌందర్యమును ఒక్కొక్క అంశమును సందర్శించి తన్నయత్వమును చెందుతాడు! నీ చూపు (కన్నులు) మధురము. నీ శ్వాస(నాస) మధురము.నవ్వువేణి, పూల మాల, పెదవులు,నుదురు,నడక, తనువు,నిలకడ, నీ స్వరూపము, అట,పాట,మాట అన్ని మధురమే.మధురగుణమును, తెలియ చేయుటకు నీవే మధురమూర్తివై నీ నిలువెల్ల మధురగుణమును నింపుకొని మాకు జూపుచున్నావు. నీవు మధురము, నీ చరిత మధురము, నీ శిల్పము(చిత్రము) మధురము. సర్వము మధురము.)

(Meanig :-Oh! The inhabitant of CHITUKULA village! The devotee, who has beheld you, would get ecstasied in corporeality with bliss being amazed or stunned, having witnessed every portion of your divine elegance. Your sight (eye-glance) is divinely delectable, your breathing is sacredly scrumptious, your smile, braid, garland of flowers, lips, forehead, walking manner, steadiness or constancy, your mien , play or sport and your singing, all are very eternally luscious. In order to reveal the quality or the disposition of your heavenly and harmoniously flavorsome, you, having become 'the embodiment of delightful and venerable voluptuousness' by filling all the pleasant magnetism into you, are thus showing us. You are sanctimoniously serene-succulent and your history is saintly enticing to all the devotee-folk. Your art is gorgeously charismatic. Your entirety is enigmatically charming.)

78. కం || మోహన మూర్తివి, తారవు,

నూహల కందవు, నొకవిధి-ఒప్పులకుప్పా !

అహా ! ఏమని పొగడను

ఐహికదూరపు నిజముగ నాముష్మికవై !

(భావార్థం :-ఓ ఒప్పులకుప్పా ! నిన్నేమని పొగడను? భౌతిక జీవితములో నీవు మాతోనే ఉంటూ మాకు సహకరిస్తూ నీ అముష్మిక తత్త్వమును తెలియజేస్తూ మమ్ము క్రమక్రమముగా మోక్షమునైపు, కైవల్యమునైపు తీసికొని పోవుచుండువు కదా ! కనుకనే తారాదేవివని కీర్తిపడిసినావు కదా ! మోహనమూర్తివై మా కనులలో వెలుగొండు చుండువు కదా !)

(Meanig :-Oh! OPPULA KUPPA! A heap of elegance and grace in other words 'the embodiment of sheer aptnesses! How do I praise you? By being with us, in our routine material life, indeed you, while cooperating us with sustenance and revealing us the philosophy of your spirituality, are taking us, in order, towards the very beatitude and the eternal happiness. Thereby, you verily gained the glory as TARAA DEVI. Indeed, you be on shining in our very eyes as fascinating form.)

79. కం || నిన్నిట తెలియగ జనులకు

నన్నిటికంటెను నిజముగ నాముష్మికమౌ

నన్నిధి కావలె - ముంగిట

పెన్నిధివై బ్రోచు నిన్ను పెర లెరుగుదురా !

(భావార్థం :-ఓ తారకేశ్వరీ ! నిస్పర్థము చేసికొనుటకు భక్తులకు ముందుగా భౌతికజీవనముకంటే పైస్థాయి గలిగిన అధ్యాత్మిక భావన మనస్సులో కలుగ వలెను. దాని ప్రభావమున మనస్సు పవిత్రమై, జీవనము పవిత్రమై క్రమక్రమముగా అముష్మిక స్థాయి అలవడును. ఆ స్థితికి చేరుకొనుటకు భక్తులు నీ నిత్య పూజా ధ్యానాదులు అచరించవలె కదా !)

(Meanig :-Oh! THAARAKESWARI! In order to comprehend you, spiritual perception or consciousness is to

be the first of all begotten in the hearts of devotees which is higher stage from mundane life or mere existence. With the influence of that, hearts get pious, life becomes pious and in order the stage of spirituality gets accustomed. In order to reach such stage indeed the devotee-folk have to observe your perpetual worshipping and of meditation etc. as well.)

80. కం ॥ కొనుమమ్మా మా నతులను,

వినుమమ్మా మా నుతులను, వెంటనె నిటకున్

చనుదెమ్మా-మమ్ము మనుప,

కనుమమ్మా చల్లనైన కనుచూపులతోన్ !

(భావార్థం :-ఓ శాంతస్వరూపిణీ ! మా ప్రార్థనలను వినుమమ్మా ! మానమస్సులను చేకొనుమమ్మా ! మా సాన్నిధ్యమునకు చనుదెంచుమా ! మమ్ములను కాపాడుమమ్మా ! నీ చల్లని చూపులతో మమ్ము కనుగొనుమమ్మా !)

(Meaning :-Oh! The embodiment of peace and tranquility! Kindly hearken to our prayers! Kindly accept our obeisance. Please proceed to our proximity! Protect us! Perceive us with your pious benign-glances.)

81. కం ॥ వందలు వేలుగ భక్తులు

చిందులు వేయుచు గుడికడ జేరగ రాగా

అందరు గూడుచు జాతర

నందముగా జేతురమ్మ హారతు లిడుచున్ !

(భావార్థం :-ఓ చిటుకుల గ్రామదేవతా ! పరిసరప్రాంతవాసులు భక్తులందరూ ప్రోగై,వందల వేలుగా కలిసి, నీ గుణములను గానము చేయుచూ, భజనలు చేయుచూ, చిందులువేయుచూ, నీ దయాగుణమును వేనోళ్ళ పొగడుచూ, ఉత్సాహముతో,నంతోషముతో,అనందముతో ఉ

త్వవములు చేయుచూ, చేయించుచూ నీ మందిరముకడ కేగుదెంచి
జాతర నిర్వహించగా ఆ చైతన్యపూర్వక కార్యక్రమములను
తిలకించినచో, ఆ అనందము హారతులిచ్చునపుడు కనుగొన్నచో-ఓహో
ఒడలెల్ల పులకించి పోవును గదా!)

(Meanig :-Oh! The deity of village CHITUKULA! May
hundreds and thousands of your devotees of the neigh-
borhood, having gathered themselves, when go on sing-
ing the virtuous attributes and go on worshipping you
accompanied by music, go on dancing a jig, extolling
the attributes of your benignity with a thousand mouths
with jollity when go on celebrating festivities and get-
ting or seeing them celebrated by others, having arrived
or proceeded to your MANDHIR, if we behold at such
conscious-provoking programmes, when we perceive you
at the times of offering times, the entire body of us feels
bristled indeed.)

82. కం || అర్చాటము లేకనె-సం

దర్శానుసారము నీవు దర్శన మీయన్

దర్శోద్భవాది హాటక

గర్భులు కీర్తించిరమ్మ కనుగొని నిన్నున్ !

(భావార్థం :-ఓ త్రిమూర్తి స్వరూపిణీ ! నీ అవతార మహిమను
పొగడశక్యమా ! ఎప్పుడు ఏరూపమవసరమో, ఏ శక్తి అవసరమో అలా
నీవు సందర్శానుసారము నిరాడంబరముగా అవతరించుచూ ఆయా దేవతల
కోరికలగు, ప్రకృతిరక్షణకై చేయుచు అందరిని సంరక్షించు నీ కరుణాకర
కృత్యములను మనస్ఫూర్తిగా అందరూ కీర్తించిరి గాదా !)

(Meanig :-Oh! The embodiment of the Hindu-triad
(BRAHMA (The Creator), VISHNU (The Sustainer) and
MAHESWARA (The Destroyer))! Is it possible for us to

extol your miraculous greatness of your incarnation? When, and which form is needed, which energy or potency is needed thus you in accordance with the situation without 'pomp and ado' go on incarnating yourself and thus accordingly go on meeting the needs of the deities in accordance with their intentions (desires) for the protection of the very nature, and go on rearing or patronizing all, with your very merciful deeds, those having been very much heartfelt, for which and for all such all the people have indeed extolled you so!)

83. ఉ || దానవజాతి పెచ్చరిలి ధర్మసమాజపు జీవితానికిన్

హాని ఘటించుచో, బగళ ! హైందవపద్ధతి క్షీణమైనచో,
మానవసంఘనాశ మయి-మన్నికలేదను పట్టులందునన్
దీనులగావగాను-నరుదెంతువు నీవయ చక్కదిద్దగాన్ !

(భావార్థం :-ఓ బగళాదేవీ ! నీవు శత్రు సంహారిణివి. దుష్టశక్తి సంఘాతానిని కూడ ! ప్రకృతిలో ఎల్లప్పుడు దానవజాతి మానవ మనుగడకు అపకారము తలబెట్టుచునే ఉండును. ధర్మవినాశనము సృష్టించుచునే యుండును. ప్రకాంత జీవనమునకు ఉపద్రవము కల్గించుచునే యుండును. అలాంటి విపత్కర భీకర సమయములలో నీవు అవతరించి, దీనావస్థలో నున్న మానవజాతిని ఉద్ధరించు బాధ్యతను స్వీకరించి, దుష్టదానవరాక్షస కృత్యములను పరిహరించి , ధర్మమును ప్రతిష్ఠించి, అర్ష జీవనమును చక్కబరిచి, శాంతిస్థాపన మొనరించి సర్వజీవులను పోషింతువు.)

(Meanig :-Oh! BAGALA DEVI! The embodiment of multiplicities! You are the destructor of our foes, the slayer of the strength of wickedness. In nature, forever 'DAANAVAAS' (the evil-powers) wish on harming the existence of human beings and they go on creating the destruction or annihilation of pious-virtues. They go on

causing affliction or annoyance to peaceful lives. In such queer and opposite and frightful times, you having incarnated yourself, having taken the responsibility of sustaining or rescuing and upholding the human race that's in the poor-plight of wretchedness, having removed the wicked activities of DAANVAAS, having installed the virtue, and having set right the prophetic life by establishing the peace and tranquility, go on sustaining all the creatures.)

84. సీ ॥ కార్యంబు నెరరవేర్పు కాంక్షించు భక్తులన్

దరిజేర్చి తనువుదు తారకాక్షి !

శాంతికై తపియించు సాధులన్ గాపాడి

సంతోష మొనగెడు సారసాక్షి !

అర్చుల బోషింప నారాటవడువారి

కాశ్రయం బిడెదవో అంబుజాక్షి !

ధర్మంబు రక్షింప తాపత్రయము నొందు

కార్యకర్తల బ్రోతు కైరవాక్షి !

తే.గీ ॥ భువిని వేదాంతబోధలన్ బ్రోతు వెవుడు,

తివిరి పురుషార్థ వద్దతుల్ తెలుపు దెవుడు,

భక్తి భావంబు పెంతువు ప్రజల కెవుడు,

నీదు నవతార మర్చంబు-నిదియకాదె !

(భావార్థం :- ఓ తారకాక్షీ ! కార్యోన్ముఖులై స్వకర్మపరాయణులౌ కర్మిష్టులను నదా కాపాడుచు విఘ్నములనెల్ల తొలగించి సంతోషపెట్టెదవు. ఓ సారసాక్షీ ! సమాజములో శాంతిస్థాపనకై పరితపించు సాధు సజ్జనులను ప్రోత్సహించి వారికి చేదోడు వాదోడుగా నుండి సహకార మందింతువు. ఓ అంబుజాక్షీ ! ప్రకృతివైపరీత్యములచే నానా కష్టములనుభవించువారి అర్చి పోగొట్టుటకై ఆరాటవడువారికి

అశ్రయమిచ్చి ప్రోత్సహింతువు. ఓ కైరవాక్షీ ! ధర్మరక్షణకై సర్వాత్మనా
వరిశ్రమించు ధార్మికులను ప్రోత్సహించుచూ ధర్మనంస్థావన
మొనరింపజేతువు. వేదాంత బోధకులకు తోడ్పడెదవు. చతుర్విధ
పురుషార్థ సాధనకై పద్ధతులను వివరింపజేతువు. ఈ విధముగా
సమాజశ్రేయస్సుకై భక్తి భావప్రేరణకై నీవు దృశ్యాదృశ్యమూర్తివై నీ
అవతార ప్రయోజనమును నెరవేర్చువు.)

(Meanig :-OH! THARAKAKSHI! , the one that pos-
sesses innumerable stars as her eyes! You, having removed
the obstacles or hindrances from the lives of your devo-
tees, propitiate them, the staunch doers those who are
inclined sincerely towards performing their deeds or
duties (KARMA) only. Oh! SAARASAAKSHI! You ex-
tend your assistance or sustaining to the recluses, sages
and good people those who are anxious for the establish-
ment of peace and tranquility in the society being with
them as a helper or social companion, having encour-
aged them by all means. Oh! AMUBUJAAKSHI! In
order to remove or expel the distress, You having given
your prop or refuge and encourage to the people who
incessantly go on striving harder in removing the grief
of the people who are badly experiencing many afflic-
tions and hardships due to the natural calamities. Oh!
KAIRAWAVKISHEE! Having encouraged/ on encour-
aging the pious people who go on striving soulfully for
the very protection of DHARMA (virtue/treatise/system)
you see DHARMA established thus, through them. You
help and sustain the preachers of VEDAANTHA (the
essence and 'ens' or philosophy of VEDAAS). You re-
veal the methods or practices of achieving
CHATHURVIDHA PURUSHAARTHA (the way to ob-

serving DHARMA, earning money (ARTHA), connubial life (KAAMA), and accomplishing the beatitude (MOKSHA). Thus, for the safety of society, for the inspiration of devout-deposition. You, having become the embodiment of both the visibility and the invisibility, thus you fulfill the very purpose of your incarnation.

(extra : Oh! THAARAKAAKSHI! The incliner of deeds! Who are inclined to their personnel deeds, like the fellows who are earnest in the performance of the rites of their own religion or they, who bound by the doctrine of works).)

85. ఉ || చేతికి నందినట్టి ఒక చిన్న కణంబది వెంటనే భళా !

మూతికి చేరుచున్ ఒకట మోదముగూర్చగ నీ కృపాదృశులొ
హేతువటంచు నెంతుమది, ఎంతటి వారికిగూడ, నీరమున్

నూతిని ద్రావ దా లతయు, నోటికి చేరదు చేతి కూడుయున్!

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ ! మానవుండెంత సమర్థుడైననూ భక్తిభావశూన్యుడై అహంకరించినచో వాని కృషి నిష్ఫలమగునని అప్పుడప్పుడు, అశ్చర్యకర సంఘటనల ద్వారా నీవు హెచ్చరించు చుండువు. చేతికందిన ఒక చిన్న కణము కూడా నోటికి చేరుటలో ఎన్ని అవాంతరములు ఏర్పడునో ఊహింపజాలము. అమ్మ దయ ఉన్నచో , అమె కృపావీక్షణములున్నచో సంపాదించిన దానిని సంతృప్తిగా ననుభవింపజాలుదుము. స్వయంకృషి సఫలమగును. బావిప్రక్కన మొలిచిన తీగ తనంతలాను బావిలోని నీరును త్రాగజాలదు. అమ్మ దయతో ప్రకృతి సహకారముతో నీటిని అందుకొనకలుగును. కనుక ప్రతిక్షణము అమ్మ నామస్మరణము అవశ్యమననీయుము !)

(Meaning :- OH! CHAAMUNDESWARI! Off and on you go on warning us with your amazing occurrences that a human whatever else, is talented if be, being destitute of

devotional disposition, arrogates with presumption, his exertion or labor will go in vain. A morsel or a particle that's in hand in reaching to the very mouth, how many obstacles or hindrances take place, we can't even imagine. We can only enjoy ourselves what we have earned with contentedness only if we have had Her mercy upon us and her kindness along. Then only one's own personal effort or self-culture will be successful or efficacious. A tendril or a creeping that sprouts up by itself beside a well can't drink water of the well. It can only receive its water with the kindness of 'Mother' and with the co-operation of the nature. So recollecting or contemplating the epithets of Mother is indeed essential for all.)

86. కం || నీవొక మహాన్నతాంబవు

దైవిక శక్తులు, కవియగ-దర్శన మీయన్

దీవెన రీయన్, చిటుకుల

జీవులగావన్, వెలిసితి చింతామణిరో !

(భావార్థం :-ఓ చింతామణిరో ! నకల దేవదేవతలూ తమతమ రూపులు మార్చి కేవల తేజఃస్వరూపమును ఏర్పరచి అంతా ప్రకృతి మయంచేసి, అందులో నుండి ఏకీకృత శక్తి స్వరూపమును అవిర్భవింపజేసి, తమ అయుధములనన్నింటినీ (శస్త్రాస్త్రములను) ఆ శక్తికి అధీనముచేసిన పిదప - సర్వదానవరాక్షస దుష్టాసుర దుర్మార్గులను నంహరించుటకు ఉద్యమించిన ఓ చాముందేశ్వరీ ! నీవు మహామహాన్నతాంబవు! ఆ నీ దివ్యరూపమును శ్రీ ఐలావళుల వేంకటరమణాచార్యులు ఉపాసించి విగ్రహరూపమున ప్రరిష్ఠించినందున భక్తులమైన మాకందరకు నీ దర్శనభాగ్యము కలిగినది. నీ అశీస్సులందుకొను నదృష్టము కలిగినది కదా !)

(Meaning :-OH! The very CHINTAMANI! You're like

the wish-yielding-gem that furnishes the possessor 'all that he/she craves for or wishes'. The community of all the Gods and the deities, having altered or transformed their original silhouettes, having set up their sheer potential forms, having added them into the nature form to very it, having created the united or conjoined form of their potencies and having submitted the control of all their divine weaponry to that form of energy -Oh! CHAAMUNDEE! The Goddess who attempts annihilating or terminating all the wicked ASURAAS, the evil-powers. You are the Divine Mother of all mothers, the elevated loftiness. Since SRI IRAAVAJJULA VENKATA RAMANACHAARYA, having observed UPASANA (worshipping) of your divine form, when have installed your eternal image, in the form of pious idol, we, your devout-folk have got fortune to have your divine sight. We verily have the opportunity to receive your blessings thus.)

87. సీ ॥ చాముండి ! నీపాద సరసిజ యుగళంబు

పూజింప మాకెట్లు బుద్ధి వుట్టు ?

జోగుళా ! నినుజూడ జోగిపేటకు బోవ

నూర్కొన్న మాకెట్లు కోర్కెకలుగు ?

వదునెనిమిది భుజవంక్తులన్ దర్శింప

శ్రీదేవి ! మాకెట్లు చిత్తమగును ?

అజానుబాహువౌ అకారముగన వ్ర-

త్యంగిరా ! మాకెట్లు నానవొడము ?

తే.గీ ॥ విచ్చుకొన్నట్టి వద్మంపు పెద్దకళ్ళు

వెన్నెలల నీను శశివంటి విశదముఖము

బింబఫలముల బోలెడు పెదవియుగళి

వచ్చి చూచుట నీ యాన వలనగాదే !

(భావార్థం :-ఓ సర్వదుష్టశక్తి సంహారిణీ ! జోగిపేట మండలం చిటుకులగ్రామ సమీపాన మంజీరానది తీరాన ప్రతిష్ఠితమైన నీ సుందర విగ్రహరూపమును సందర్శించి అనంద పరవశులమగుటకు మాకు సంకల్పము కలుగవలెనన్ననూ, అచటకు రావలెనన్న నూ ప్రత్యక్షముగనో పరోక్షముగనో నీ అనుగ్రహము ఉండవలెనమ్మా ! ఓ చాముండి! నీ పాదపద్మములను పూజించుటకు మాకు బుద్ధి ఎలా కలుగునమ్మా ఓ జోగుళాంబా ! జోగిపేట సమీపవర్తినివైన నిన్ను చూచుటకు మా మదిలో కోర్కె కలుగవలెనన్న నీ ప్రేరణ ఉండవలెనమ్మా ! ఓ ప్రత్యంగిరా ! నీ అజానుబాహు విగ్రహ సౌందర్యవీక్షణము సామాన్య మానవులమౌ మాకు లభ్యమగునా ! నవవికసితకమలాక్షులను, శరచ్చంద్ర చంద్రికా దీప్తవదనమును, బింబఫల సదృశా ధరయుగళిని తనివిదీర వీక్షించి తన్మయత్వముచెందుట నీ అనుమతితోనే సంభవించునుగదా !)

(Meaning :- Oh! The annihilator of all the evil-powers! We should verily have your kind favor either directly or indirectly either in getting the will to visit your holy idol installed on the banks of the river MANJEERA near the village CHITUKULA in JOGIPET MANDAL to be ecstasied or to come over there. Oh! CHAAMUNUDEE! How do we get pious-intension to worship your flowerier-feet? Oh! JOGULAMBA! Your inspiration or encouragement is a must for us in our hearts to get a craving to see you, who abide, walk within the proximity of JOGIPET. Oh! SREEDEVI! The deity of embodiment of all the wealth and wisdom! How do we get in our minds the desire of visiting the very form of your embodiment of the divine power with eighteen-armed range, composed with the heavenly weaponry! Oh!

PRATHYAMGEERA! Can we, being common-folk get an opportunity of viewing the elegant beauteousness of your longimanus-idol (arms reaching knees)? It will indeed be occurred certainly with your permission only to see to our repletion or satiety, with a feel of corporeality, the freshly blossomed lotus-like eyes of yours, the effulgence of moonlight of the autumnal moon like face of yours and the pious pair of your rosy or ruby lips!)

“సంస్కృత శ్లోకాలు”

88. వసంత తిలకం || శ్రీజోగిపేట నిలయాం జగదీశ్వరీం, శ్రీం

అష్టాదశాధ్య భుజవంక్తిధరాయుధాం, హ్రీమ్ ।

ధర్మార్థకామ పురుషార్థ విముక్తిదాం క్లీం ।

చాముండిపీఠ భగలాం మనసా స్మరామి ॥

(భావార్థం :-జోగిపేట సమీపగ్రామమున నిలయము నేర్పరచుకొన్న శ్రీంకార రూపిణిని, జగదీశ్వరిని, వదునెనిమిది భుజవంక్తియందు శస్త్రాస్త్రములను ధరించిన హ్రీంకారశక్తిని, ధర్మార్థకామమోక్షములను, -నాల్గు పురుషార్థములను-భక్తులకొసంగు క్లీంకారదేవతను భగళా మాతను, చాముండీ పీఠమున ప్రతిష్ఠింపబడిన త్రిశక్తి మూర్తిని మనసా స్మరించుచున్నాను.)

(Meanig :-I'm heartily recollecting the deity, the embodiment of SHREEM (the seed-syllable that represents the Divine MOTHER) who has made her 'abode' in the proximity of the village, CHITUKULA in JOGIPET MANDAL, the empress of the universe, the embodiment of potency of HREEM (the seed-syllable that represents the Divine MOTHER) who is eighteen-armed, composed with the eternal-weaponry, the deity, the embodiment of KLEEM (the seed-syllable that represents the Divine MOTHER), the BAGALA, the embodiment of all mul-

tiplicities who endows her devotee-folk with the gratification of desire, acquirement of wealth discharge of duty and final beatitude (emancipation) which are called the four major or principal objects in life, and the embodiment of power of the trinity who's installed at CHAMUNUDEE PEETAM (seat).)

89. శా || సాలగ్రామశిలాభవాం, సురుచిరాం, దేదీప్యమానాంగదాం,

దివ్యజ్యోతితనం, భజే, త్రిజగతీ సంగక్షణాధీశ్వరీమ్

ఐలావర్ధురభల వేంకటార్యరచితాం, -అష్టాదశాధ్యాయం, -కరాం

ఐంప్రీం క్షీం మనుషూజితాం చితపదాం, శ్రీమంత్రపూతాత్మికామ్।

(భావార్థం :- శ్రీ చాముండేశ్వరి విగ్రహము సాలగ్రామ శిలను తొలిచి కమనీయముగా శిల్పులు చెక్కినారు. వారికి మూర్తి స్వరూపమును శ్రీ ఐలావరభల వేంకటరమణార్యులు రూపురేఖలను గీసి చూపినారు. శ్రీశర్మగారి ఉపాసనా ఐలముచే, తపఃవ్రభావముచే విగ్రహమున దివ్యజ్యోతి దేదీప్యమానముగా వెలుగుచున్నది. చండముండాసురులను సంహరించుటకు వెలసిన చాముండీ నిజస్వరూపము సాక్షాత్తు ఈ విగ్రహమున ప్రతిబింబించుచున్నది. అష్టాదశభూజవంత్రిధృత శస్త్రాస్త్రములు, త్రిజగతీ సంగక్షణ కార్యోద్యమము, ఐంప్రీంక్షీం మహామంత్రశక్తి వెలుగొందుచున్నవి.)

(Meanig :- The sculptors have quite gracefully chiseled the idol of SHREE CHAMUNDESWARI DEVI, out of the sacred SALAGRAM (a naturally-carved stone-piece of specific deity by the friction of flowing of water along, that's available on the banks of sacred rivers). SHREE ILAVAJJULA VENKATA RAMANAARYULU GARU, having drawn the real nature and semblance of the image (of its shape or the natural form or state or condition and purpose) showed the

sculptors. By the efficaciousness or influence of SHREE SHARMA'S worshipping and his power of penance with majesty and magnanimity, in the idol, the divine radiance is splendidly or gloriously shining. The original form of CHAAMUNDEE reflects manifestly in this very image, who has incarnated to annihilate the ASURAAS called CHANDA and MUNDA, the evil-powers. The range of eighteen mighty-arms, contained with heavenly weaponry, the guardianship of the three universes, attempting the pious deed of guarding IIM, HLEEM and KLEEM (the syllable-seeds, BEEJAKSHARAAS) and the power of sacred hymns, are shining in the very idol.)

90. అనుష్టుప్ ॥ లక్ష్మీవాణీ మహాకాలీ శక్తిత్రయాత్మికాం,శివామ్ ।
చిటుకుల మహాపీఠే, చాముండీశాం భజామ్యహమ్ ॥

(భావార్థం:-జ్ఞాన,ఇచ్ఛా,క్రియా శక్తులకు అధిష్ఠాత్రులైన లక్ష్మీనరస్వతి,కాలీ రూప త్రిశక్తుల సమాహార అధిదేవతవైన ఓ చాముండీదేవీ ! చిటుకుల మహాపీఠము నందు అధిష్ఠాత్రివై పూజలందుకొని భక్తుల కోర్కెలు దీర్చుచున్న నిన్ను సేవించుచున్నాను.
)

(Meanig :-Oh! CHAAMUNDI DEVI! The tutelary deity of the united form of three pious powers, representing LAKSHMI, SARASWATHI and KALI who are the presiding deities of the powers of wisdom, inclination and action respectively! I'm serving you in worship that, having presided over the great-seat (annals) of CHITUKULA, is receiving incessant worship and fulfilling the wishes of votaries.)

91.అనుష్టుప్॥ అష్టాదశ భుజాధ్యాం,త్రీం,శస్త్రాస్త్రాద్యైస్సమన్వితామ్
మహాన్నతాం,మహాబాహుం,మహా సారాం,స్మరామ్యహమ్ ॥

(భావార్థం:-పదునెనిమిది భుజవంక్తియందు శస్త్రాస్త్రములు ధరించి, మహాన్నతమైన సాలగ్రామ శిలారూపమునందు మనోహరమైన అకారమున,మహాబలసార సమన్వితమై వెలసిన చాముండేశ్వరీ నీకు నమస్సుమాంజలులు.)

(Meanig :-OH! CHAAMUNUDEE! My devout obeisances to very you who, having worn the eternally divine-weaponry in eighteen mighty arms with magnificent shapeliness in quite an amazing stone form of magnanimous piece of SAALAGRAMA, have appeared in compilation with the essence of the gigantic genuine power.)

92. అనుష్టుప్ ॥ మాతృకాబీజ వర్ణాధ్యం,సర్వమంత్ర సమర్పితామ్ ।
దుష్టశక్తి విఘాత్రీం క్షీం, హృదా నదా జపామ్యహమ్ ॥

(భావార్థం :-మాతృకాబీజ వర్ణ సంఘటితమైన మంత్రస్వరూపిణివి ! సర్వమంత్రసార సమన్వితపు. దుష్టదానవశక్తి విఘాతినైనై, క్షీంబీజ సమన్వితమైన మంత్ర సంఘటితో జపింపబడుచున్నావు.)

(Meanig :-You are the embodiment of the compilation of the base-rooted sacred seed -syllables (IIM, HREEM, KLEEM...etc.) You, the union of the essence of all the chants! You, the destructor of the power of the wicked DAANAVAAS, the evil-powers. You are devoted, meditated and repeated with the anthology of sacred spells united with the pious seed-syllable KLEEM.)

93. అనుష్టుప్ ॥ సాలగ్రామశిలాజాతాం, శ్యామవర్ణాం, వినీలభామ్ ।
శరత్కాలే హృదా ధ్యాయే, త్రీదేవీం శక్తిరూపిణీమ్ ॥

(భావార్థం :-సాలగ్రామశిలావిర్భూతమైన దేవీ స్వరూపముతో శ్యామవర్ణముతో, వినీలకాంతితో,శ్యామలాదేవిగా కీర్తింపబడుతూ, శరత్కాలనవరాత్రులలో విశేషపూజలందు కొనుచున్న త్రీ దేవిని

శక్తిస్వరూపిణిని నిన్ను హృదయమునందు ధ్యానించుచున్నాను.)

93. From the core of my very heart, I adore the very you, the one, who having manifested herself in the form of the sacred stone of SAALAGRAAMA with the dark complexion with bluish lustre and who is being extolled as SYAAMALA DEVI, during the nine precious nights of autumnal season and who is receiving the distinguished worshipping as the deity SREE DEVI, the embodiment of the ultimate power and potency, all the riches and fortunes of all the universes.

94. శా ॥ శ్యామాంగీం, కమలాయతాచ్చ వదనాం, సౌవర్ణభూషోజ్జలాం,
రక్తఖాంబరభూషితాం, త్రినయనాం, అష్టాదశాధ్యాం కరామ్।
శ్రీ చక్రాంచిత మంత్రబీజ సుతనుం, శక్తిత్రయాత్మికాం, శివాం,
త్రైలోక్యాధిపనద్భి రీశసుముఖైరారాధితాం, శ్రీం భజే ॥

(భావార్థం:-శ్యామాంగముతో, విరజునిన కమలమువంటి విశాలమైన స్వచ్ఛమైన వదనముతో, నానావిధ సువర్ణాభరణముల కాంతితో, ఎర్రని రంగు గలిగిన పట్టువస్త్రముతో, త్రినేత్రములతో, వదునెనిమిది భుజ పంక్తిధృత శస్త్రాస్త్రములతో శ్రీచక్ర కేంద్రబిందుగత మూల బీజాక్షర తనువుతో, త్రిశక్తి సంపుటిత ఏకాకారముతో, త్రిలోకవాసులందరిచేత సమరవిధానముతో పూజింపబడు శ్రీంబీజాధివాసినిని, శివశక్తిని, నిన్ను మనసా పూజించు చున్నాను.)

(Meanig :-I'm heart-fully and verily worshipping you, the deity who is with the dark bluish body with the pure face adorned with blooming spacious eyes like the flower lotus, with the effulgence of all sorts of the golden ornaments, embellished with reddish silk-raiment, with three eyes, with eighteen mighty arms range, in order, adorned with the divine-weaponry, with the body of the base-

rooted sacred spells of the centre of the cipher representing the mien of the the seed syllables, the BEEJAAKSHARAS of the pious SHREE CHAKRA, with the unique beau of the tri-powered folded from who is worshipped with equable ordinance by all the inhabitants of the three worlds(The Heaven, The Earth and The Hell) or the universe as the governing deity or abode of the sacred letter (the seed syllable) 'SHREEM, the pious power of Lord Shiva!)

95. శా || చాముండీ,మనురాది శత్రుమథినీం, బ్రహ్మాండభాండోదరీం,

నక్షత్రాది నవగ్రహాది, కకుభాధీశాది లోకాధిపామ్ ।

నానాజాతి సమర్పితాంహిం, శ్రీ చక్రధామేశ్వరీం,లయే ।

కీటబ్రహ్మహృద్విష్ణు చైత్యకలనాం, చైతన్య జీవాత్మికామ్ ॥

(భావార్థం:-శ్రీచక్రధామేశ్వరీ ! నీవు చాముండివి.దుష్టదానవాసుర రాక్షస శత్రు సమూహమును నాశనము చేయుదానవు. బ్రహ్మాండభాండముల నన్నిటినీ నీ ఉదరమందు ధరించినదానవు, నక్షత్ర,నవగ్రహ,అష్టదిక్పాలక చతుర్దశలోకాధిపులను పాలించుదానవు. నిన్ను పూజించుటకు ఏతెంచిన నానాజాతి భక్తులచే సమరభావముతో అర్పింపబడుదానవు.శ్రీచక్ర సంపూజితపు.చీమలో బ్రహ్మలో ఏకవిధముగా చైతన్యమును నింపిన దానవు.నీకు మనఃపూర్వక సమస్సులు !)

(Meanig :-Oh! SHREE CHAKRA DHAANESWARI! (The sovereign of the abode of SHREE CHAKRA and tutelary deity), you are the very CHAAMUNDEE, the destroyer of all the groups of the wicked DANAVA-folk, the evil-powers, you are the wearer of the vessel of the all the universes in your very belly! You are the ruler of the stars, the nine planets and the rulers of the eight directions and the fourteen universes you are worshipped with the impartial disposition by all the devotees who

come to worshipping you. You are revered by the pious 'SHREE-CHAKRA'; you are the filler of the consciousness in an ant and Brahma alike! To you, such the one, my heart-full obeisance indeed pertain.)

96. వసంత తిలకం || జ్యోతిస్వరూపకలికాం,నకలాత్మదీప్తిం,
నిత్యాఖ్య పోడశకలాత్మిక యోగినీం క్షౌమ్ ।
శ్రీచక్రబిందుగతనాద కలాస్వరూపాం,
దేవీం భజామి సతతం భవబంధ ముక్త్యై ॥

(భావార్థం:-భక్తుల హృదయకుహరములో వెలుగు జ్యోతి కలికా స్వరూపపు,నకల జీవాత్మలలో ప్రకాశించు దీపకాంతివి, పోడశ తిథినిత్యాఖ్యల రూపిణివై వెలుగు శుక్ల కృష్ణవక్షద్వయ యోగినీ దేవతపు, క్షౌమ్ బీజాక్షర దేవతపు, శ్రీచక్రబైందవ స్థానగత నాదబిందు కలా స్వరూపిణివి, ఐన నిన్ను భవబంధ విముక్తి కొరకై సతతమూ భజించు చున్నాము.)

(Meanig :-You are the embodiment of the flame of illumination that shines on, in the very core of the hearts of devotees. You are the lustre of light, shining in all the living beings. You being the mien of the sixteen epithets or appellations of lunar days those shine as both the pair of black and white female mendicant deity. You are the tutelary deity of the sacred spell KHOUM (seed-syllable). You are the embodiment NAADHA, BINDHU and KALAA grounds of positions, for such a deity, to the very you, for the redemption from mundane ties forever we extol and adore accompanied by the divine-music.)

97. మందాక్రాంతం ||ధర్మాధారా, మగణితగుణారేనామి,భక్తార్చితాంఘ్రిం,
పద్మాక్షీం, స్తోత్రం,చిటుకుల జనావాస సంజాతరూపామ్ ।
దేవేంద్రాద్యై రమరవర సందత్త శస్త్రాస్త్ర శక్తిం,

కామక్రోధాద్యరిగణ వినాశాయ సంధత్తమూర్తిమ్ ॥

(భావార్థం:-అర్షధర్మమునకు అధారభూతురాలవు,నకలనుగుణ గణనిలయవు.సర్వభక్తుల చేత పూజింపబడు పాదపద్మద్వయము గలదానవు, విచ్చిన కమలములవంటి కనుదోయిగలదానవు, ప్రీతి ఖీణాక్షరదేవతవు, చిటుకులగ్రామ సమీపాన మంజీరానదీ తీరాన ప్రతిష్ఠింపబడి పూజలందు కొనుచున్నదానవు, సకల స్వర్గవాసులైన దేవేంద్రాది దేవతలచేత తమతమ శస్త్రాస్త్రములు సంప్రాప్తమైనదానవు,అంతఃశత్రువులను,బహిఃశత్రువును సంహరించుటకు అనుగుణమైన మూర్తివిగా అవతరించినదానవు యైన చాముండీ దేవిని నమస్కరించుచున్నాము.)

(Meanig :-You are the basis of ARSHA DHARMA (spiritual or prophetic virtue), you are the abode of all the eternal attributes. The possessor of the lotus like pair of pious feet those are worshipped incessantly by all the deities. You are the container of the blooming eyes those resemble the very lotus. You are the guardian deity of the seed-syllable HLREEM who, having been installed in the proximity of the holy river MANJEERA, on its very bank, who are receiving the worshipping you are the one who's bestowed with all sorts of the divine weaponry possessed by all the dwellers of the heaven and DEVENDHRA and the other deities. I am offering my obeisances to such CHAAMUNDEEDEV I who has appeared herself as a pious form in accordance with the convenience to terminate all the internal and external foes!)

98. మందాక్రాంతం ॥చండిం,దేవీం,త్రిగుణగణ కాళీరమా వాగధీశాం,

బ్రహ్మాదీనాం, త్రిజగదధిదేవేంద్ర సర్వేశ్వరీ మైమ్ ।

సర్వాధీశాం, సురతదితరేషాంచ లోకాంతరాణాం

చేతోరూపాం, దశదిశగతాం,చింతయే క్లీం సదాహమ్ ॥

(భావార్థం:-చండీదేవిగను, సత్వాదిగుణగణములకు అధిష్ఠానదేవతలైన మహాకాలీ మహాలక్ష్మీ మహా సరస్వతీ రూపిణివై ఏకదేవతగా అవతరించిన నిన్ను, సృష్టి స్థితి లయమునకు అధిష్ఠానదేవులైన బ్రహ్మవిష్ణుమహేశు లకు,స్వర్గాధివాసులైన ఇంద్రాదులకును సర్వేశ్వరివైననిన్ను, ఐంటీజాక్షర మాతృకవైన నిన్ను,చతుర్దశభువన జాతులకు అధీశ్వరివైననిన్ను, చైతన్యరూపిణివైన, సర్వదిశావ్యాపినివైన క్లీంబీజాధిదేవతను సదా ధ్యానింతును.)

(Meanig :-I incessantly meditate on You, who have manifested being CHAMUNDEE DEVI and being the unified embodiment of MAHAKALI (an epithet of PARVATHI, consort of SHIVA (KALA)), MAHA LAXMI, the Goddess of auspiciousness and all the wealth and prosperity, and MAHA SARSWATHI (an epithet of SARASWATHI, the Goddess of word and speech), the tutelary deities of all the assemblages of attributes of truth and amiability, the empress of the governing Gods of the Creation, the Sustenance and the destruction, BRAHMA (the Creator), VISHNU (the Sustainer) and MAHESWARA (the Destructor), the supreme ruler of all the dwellers of the heaven, headed by INDRA (the breaker of the forts, the king of gods), who is the source of the sacred seed-syllable 'IM', who is the governing Goddess of all the living and non living beings pertaining to all the fourteen universes, who is the embodiment of the sheer-consciousness, the all pervading, who is the tutelary of sacred seed-syllable KHLEEM!)

99. మందాక్రాంతం॥చాముండీం, శ్రీం,చిటుకులభవాం,వేంకటార్యేణ నీతాం,
సాలగ్రామా ధృవరుచిర సౌందర్య దివ్యాంగదేవీమ్ ।

సవ్యాసవ్యాం సవకరగతాష్టాదశాధ్యాం భుజాంగీం,

సర్వారాధ్యాం, ప్రణతజన సౌభాగ్య భూత్యర్థ మీదే ॥

(భావార్థం:-శ్రీంజీజాధిష్ఠితవై, బ్ర॥శ్రీ॥ ఐలావర్పుల వేంకటరమణశర్మగారిచే చిటుకులప్రాంత మందిరప్రతిష్ఠితవై, సాలగ్రామశిలాభవశిల్పమై, సురు చిరసౌందర్య దివ్యాకారవై, కుడిఎడమల రెండుతొమ్ముదుల కరములందు (9+9=18) శస్త్రాస్త్రములను ధరించి, సర్వారాధ్యవై ప్రణతజన సౌభాగ్యప్రదవై ప్రశస్తినందుచున్న ఓ చందీశ్వరీ నీకు నమస్సులు.)

(Meanig :-Oh! CHAAMUNDEE, the governing deity of the sacred spell SHREEM (the seed-syllable), having been installed in the very MANDIR of CHITUKULA premises by BRAHMASHREE IRAVAJJULA VENKATA RAMANARYA SHARMA GARU, carved out of the sacred stone form of the pious SAALAGRAAMA , being the embodiment of the eternal beauty, having worn both the sides nine mighty arms holding divine weaponry, being 'the worshipped by all', being reputed as the bestower of the prosperity and wisdom to the pious people... to such CHAAMUNDEE, I offer my very obeisances to you!)

100. అనుష్టుప్ ॥ త్వయాదత్తం మహాదేవి! తుభ్యమేవహిదీయతే ।

భావ : కర్మ చ కావ్యేఽస్మిన్-త్వదీయంహి, మమేతి న ॥

(భావార్థం:-ఓ మహాదేవీ ! నీ విచ్చిన కవితామర్థ్యముచే వ్రాసికూర్చిన కావ్యమును నీకే మరల సమర్పించుచున్నాను. ఈ కావ్యమునందున్న భావముగాని, రచనాప్రక్రియగాని అంతయు నీదే-నాదన్నదేమియు లేదు.)

(Meanig :-OH! MAHAA DEVI! Oh! Great Goddess! I'm concentrating on you again this treatise compiled, with the poetic talent, bestowed upon me by you. The entirety

of meaning or the style of writing in this very treatise or work is all indeed yours. There isn't an iota of mine any.

101. కం ||భావము నీదే, భాషయు

జీవము నీదే, గమకము చేవయు నీదే !

వీపున్న నిందు చెణుకులు

హోవము నీవే గదమ్మ ! హంసానందీ !

(భావార్థం:-ఓ హంసానందీ ! ఈ కావ్యమునందు వాడిన భాషయు,భావమును, జీవమును,గమకమును,చెణుకులును,చేవయు, హోవమును అన్నియు నీవే (నీవు+ఏ,నీవి+ఏ) గదమ్మా !)

(Meanig :-OH! HAMSA NANDEE, the one who enjoys the divine music, the one who showers the eternal bliss upon the sages who reach the ultimate state HAMSAA in YOGA observing quite rigorous paths! The language, meaning with profundity life, GAMAKAM (exertion, connection and pleasantness), CHENUKULU (incitement and excitement), CHEVA (skill, strength and core) and HAAVA (projections, dalliance, blandishment or an amorous gesture) used in compiling this KAAVYA (composition), all are indeed the very you! (and they are yours).

102. కం ||ఖండవల్లి గృహోఘ్నులు భ్యాతిగల్గు

శిష్ట నరసింహ శాస్త్రుల శిష్యుడనయి,

పూజ్యగణవతి శ్రీదేవి పూజ చేయ

మాత మధురస్తవము వల్లె మధుర ఫణితి !

(భావార్థం:-ఓ భాషామాతా ! మా గురువర్యులు బ్ర||శ్రీ||వే|| ఖండవల్లి నరసింహశాస్త్రిగారు. వారియొద్ద సంస్కృత వ్యాకరణసాహిత్యాది శాస్త్రము లభ్యసించితిని.అ నమయములోనే శ్రీమహాగణవతి,శ్రీదేవీసప్తశతి మంత్ర మ్రాజానుష్ఠానాదికములభ్యసించితిని.నంతనీచిననీవు

మధురఫణితిని ఈ మధురస్తవమును పల్కించితివి.)

(Meanig :-OH! Mother of all languages! Our master and spiritual mentor was BRAHMASHREE KHANDAVALLY NARASIMHA SASTRI GARU, the realized embodiment of VEDAS. I learnt from very him, the grammar of Sanskrit and literary sciences etc.. During the very course of time I also learnt the methodology of spell-fully worshipping with the order of religious ceremonies, by ceremonial observance , SHREE GAAYATHREE and SREE DEVI SAPTA SATHI.... You, having been pleased with that, let the sweet literature or literary flow be flowed or realized or uttered in this MADHURA STHAVAM, the sweet eulogy of you.

103. కం ||మాధవపెద్దిగృహోఘ్నుడ,

బోధాధీతాచరణుడ-బోధలు మెచ్చన్,

వేధిత యోగాభ్యాసుడ,

సాధిత సాహిత్య శాస్త్ర చయుడను మిగులన్ !

104. కం ||చినవేంకన్నును పేరును

నునిచిరి తాతలకు సంజ్ఞ-నోరిమిగులుగన్

ఘనతర శాస్త్రాలు చదువ

ననువుగ గురువులు పొగడగ నంచితరీతిన్ !

(భావార్థం:-మాధవపెద్ది చినవేంకన్ను శాస్త్రీయను పేర మా తలిదండ్రులు మాకు పూర్వీకుల జ్ఞాపకార్థము పెట్టి పిలవసాగిరి. చిన్నతనమునుండి పెద్దల అడుగుజాడలలో నడిచి ఆచరణాదులు,వ్యవహారాదులు, విద్యాభ్యాసాదులు సాగించి,సాహిత్యశాస్త్రాదులు అలవర్చుకొని,వేదాంత యోగసాధనాది మంత్ర శాస్త్రప్రవేశములు గుర్వనుగ్రహమున పొందితిని.)

(Meanig :-My parents, having christened me

MAADHAVA PEDDHI CHINA VENKANNA SAASTRY in commemoration of our ancestors, (they) used to call me by that very name. Having walked in the very footsteps of all the elders ever since my childhood, (having) continued the observance of precepts of religion and etc., customs, learning of its practice and etc., I gained the knowledge of the theosophical portion of VEDAS in other words UPANISHADS and etc., the knowledge of the practice of abstract contemplation, contrivances and etc., the very entrances of the philosophy or the science of sacred spells or seed-syllables, with affectionate favor and blessings of my very GURU, my spiritual mentor.

105. కం || గణపతి చాముండీశు ల

గణితసుగుణదాతలిచ్చి కావితాశక్తిన్

ఫణిపతి శాస్త్రము మెచ్చెడు

ఫణితిని మధురస్తవమును వ్రాయించి రహౌ !

(భావార్థం:-శ్రీమహాగణపతి శ్రీ చాముండీశీ దేవులు-అగణిత సుగుణదాతలు-మధురకవితాశక్తినిచ్చి-ఈ మధురస్తవమును వ్రాయించిరి.వ్యాకరణ మహాభాష్యప్రవక్త ఆదిశేషులు మా గృహదేవత-ఇలవేల్పు! వారు మెచ్చునట్లు చాముండేశ్వరి పలికించినది.పద్యము పూర్తి అయిన-వెంటనే-వినిపించినంతనే-విప్పినపడగతో విని పడగ వంకించెడివారు తమ అంగీకారము తెలిపెడివారు.)

(Meanig :-SHREE MAHAA GANAPATHY, SHREE CHAMUNDEE deities, are innumerable or inestimable generous or virtuous donors, who having bestowed me with agreeable poetic energy or power, have got this sweet or literarily delicious eulogy written or compiled. The great expounder and prophet of gram-

matical texts, the great emperor of all the divine serpents, the God Lord, is our household deity or God! CHAMUNDESWARI DEVI has got this sweet composition pronounced as per their approbation or commendation. As soon as the poem has been finished or sooner read for them, with spread-hood, having harkened to it, they have made known us their consent or commendation moving their very crust thus.)

106. కం || నీ సందర్శన భాగ్యము

మా సంకల్పమును పెంచ, మాలతీలతగా

తా సాగె సుఫలయుతకృతి,

మా సౌభాగ్యము తెలుపగ మాతా ! తరమా !

(భావార్థం:-మా పూర్వజన్మ సుకృతము కతమున మాతా! నీ సందర్శన భాగ్యముకల్గినది. మా మదిలో కావ్యరచనా సంకల్పి మొదలైనది-నీ కరుణా కటాక్షవీక్షణ బలమున సంకల్పిత మాలతీ లతగా సాగి చిగురించి, పుష్పించి ఫలించి కావ్యరూపము దాల్చినది. ఈ మా భాగ్యము వివరింప మాతరమా మాతా !)

(Meaning :-As a result of our former birth, Oh! Divine Mother! we have been fortunate enough to have the sacred brilliance of the indeed you. The determination of compiling this very composition has got originated in the very mind. By the strength of your grace or mercy with favored eye-glance, having continued sprouting as the resolutely flowering as jasmine, the very determination has got bloomed resulting into this form of ceremonious composition. Is it possible for us to explain this our-luck or fortune?)

107. కం || దేవీ పితృగురుకృపయే

జీవిని ఘనకార్య మొగిని చేయించు భువిన్ !

నీ వీ కావ్యము కర్తయు

గావే ! కర్మయు క్రియయును కాంచన దుర్గా!

(భావార్థం:-వ్యక్తిజీవితములో ఏదైనా ఘనకార్యము జరిగినచో దానికి కారణము-దేవీ పితృగురుకృపయే అని అనుభవజ్ఞులు ఉవాచ.ఓ కనకదుర్గా మాతా ! ఈ చాముండేశ్వరీ మధురస్తవ కావ్యానికి కర్త కర్మ క్రియ సంపూర్ణముగా నీవే సుమా !)

(Meaning :-If any great deed takes place in the individual life of any person, it is pronounced by the experienced says that it's the grace of either deity, or parent and mentor. Oh! The Divine MOTHER KANAKADURGA! You only are indeed fullfledgedly the doer, the doing, the cause of procedure or destiny or fate of this fine composition compiled on CHAAMUNDESWARI.)

108. కం ||గీర్వాణ శ్లోకనరము

శర్వాణి ! కూర్చి గళమున చక్రుగ వేయన్

వర్షపు పూజలు జరిగెను

నర్వానందకర మధుర సంభ్రమ మొదవన్ !

(భావార్థం:-ఓ శర్వాణీ ! నీ కరుణా కటాక్ష వీక్షణ ప్రభావమున వంద్రెండు సంస్కృత శ్లోకములను వివిధ ఛందస్సులలో రచించి వివిధదేవతా సుమములను కూర్చిన పుష్పదామమువలే నీ కంఠసీమ నలంకరించితివి.ప్రతి పూజావేళ భక్తులు నమర్పించు సుమదామములు మంగళకరములై, మనోహరములై ,నర్వానందకరములై సంభ్రమ దాయకములగును గదా.)

(Meaning :-OH! SHARVAANI! By the impact of your grace or mercy with favorable eye-glance, I, having composed twelve SLOKAAS (verses) in Sanskrit in differ-

ent sorts of prosody, have compiled the string of eulogies of divine flowers upon different deities, adorned or embellished the very border of your neck. During the course of worshipping time, the flower-garlands those are consecrated by the devotee-folk, indeed become auspicious, heart-stealing, pleasing, lovely and fascinating to be exited and elated.)

109. కం ||సూర్యనారాయణ సఖుడు చూప దారి

నేగుడెంచితి మమ్మరో ఇంపుమీర !

చిత్రమైనట్టి సంకల్పసిద్ధి కలుగ

త్రోవ రావమ్మ రాజేశ్వరీ ! వరమిడి !

(భావార్థం:-ఓ రాజరాజేశ్వరీ ! నీ కరుణాస్వభావమపరిమితము కదా! ఎప్పుడెవరిపై నెలాప్రసరించునో ఎరుగలేము. ఒక భక్తుని ద్వారా ఇంకొక భక్తునికి నీ దయాగుణము ప్రసరించును. శ్రీ అయ్యగారి సూర్యనారాయణ మూర్తిగారి ద్వారా నీ దర్శనభాగ్యము మాకు కలిగినది. ఆ అవకాశము ఎంత ప్రయోజనకారియో అనుభవపూర్వకముగా తెలియుచున్నది. మనస్సు ప్రశాంతమై వచిత్ర సంకల్పములకు అలవాలమై మెలగుచున్నది. ఎంత అశ్చర్యకరమో చెప్పజాలము.)

(Meanig :-OH! RAJA RAJESWARI! The empress of the emperors! Your graceful nature or attitude is indeed limitless. We can't know when and whom, your mercy does flow upon. Current or stream of your very kindness spreads from one devotee to the other incessantly. We have had the fortune of your auspicious sight (DHARSHAN), by your devotee-duo, the pious couple SHREE AYYAGAARI SURYANARAYAN MURTHY GARU AND SHREMATHI RAJA RAJESWARI GARU. And how useful the opportunity is, perceived by us it by our sheer experience. The heart, having become

peaceful with tranquility has become the abode of pious resolutions and is behaving accordingly. We can't say how amazing it is?)

110. కం ||గీర్వాణులనుచు బొగడగ

సర్వాత్మక ! గీరసజ్జ !శర్వాణి సుతా !

సర్వాత్మ నీదు భక్తుని

సర్వాత్ములు గీరసజ్జ సభ్యు లనిరి నన్

111. అ.వె ||గీరసజ్జ యనిరి గీర్వాణులట నిన్ను

సర్వవేది వౌట శర్వ పుత్ర !

నీదు భక్తుడౌట నాదు కవిసఖులు

గీరసజ్జ యనిరి చేరి నన్ను !

(భావార్థం:-ఓ శర్వాణిసుతా ! సర్వాత్మక ! గీర్వాణులందరూ నీ వైదుష్యమునకు ముగ్ధులై నిను “గీరసజ్జ” అని కీర్తించిరి.నీ భక్తుడనైన నన్ను సభ్యులు ఒకానొక సభాసందర్భమున “గీరసజ్జ” అని పొగిడిరి. అప్పటినుండి(‘ఉపాహ్వా’గా లేఖినీ నామము “గీరసజ్జ” అనుపేరు చెలామణిలోకి వచ్చినది.)

(Meanig :-Oh! SHARVAANI SUTHA! (SHREE GANESHA, the tutelage of all the fine-arts!) The all-pervading things! (The omnipotent!) All the deities, having been fascinated with your limitless-wisdom and prudence, have eulogized you as GEERASAGNA (GANESHA, the God of speech and learning who knows the relish of every verse). And on a certain occasion of convocation, the member-folk of it applauded me (also), this 'your-devotee', with 'GEERASAGNA'. Since then GEERASAGNA has become my literary pseudonym and come the same into the usage (current).)

112.ఉ || ఏమని పల్కనే బహుళ ! ఇందరు పండితులుండ నీ సభన్

శ్వామల! నీవు నా వదనసారసనీమల నాట్యమాడుమా!

కోమలహంసపై విధిని గూడిన భారతి! వీణమీటుమా!

నోమిననోములన్నొసగు నోరమ ! భావన లూరజేయుమా !

(భావార్థం:-ఓ బగళా !(బహళా !) ఇందరు పండితులున్న ఈ సభలో నేను ఏమని ప్రసంగించను ?కళాశ్వామలవై నా వదనతామరసవేదికపై బహు భంగుల నాట్యమాడుమా.నీ కళా విన్యాసముతో నా ప్రసంగము శ్రోతలనానంద సాగరదోలికల నూగించును గాక ! కోమలహంస వాహనముపై చతుర్ముఖబ్రహ్మతో కూడి అసీనయైయున్న ఓ భారతీ ! నా హృదయవేదికపై వీణ మీటుమా !నోచిన నోములన్నీ సఫలముచేయు ఓ రమాదేవీ! నా మనోప్రాదమున విశేషభావనలను ఊరింపజేయుమా ! నీ సహకారయోగమున నా ప్రసంగము సఫలమగునుగాక !)

(Meanig :-OH! BAGALA! The abode of multiplicities, how could I deliver my speech in the assembly of these many a prudent? As an actress of a dark tint, on the platform of the emotions of true dark passions over my face in terms of relishing of lotus, verily dance with grace in abundant modes! With your artistic placing, may my deliverance of speech indeed swing the audience on the ocean of happiness! Oh! BHARATHI, having seated on the very soft and delicate vehicle, the swan, in union with 'the four-faced BRAHMA' (the Supreme soul), kindly play the harp on the Dias of my very heart! Oh! RAMAA DEVI, who fulfill all the undertaken vows of me with abundant grace, let my distinguishing imports be oozed out in the very lake of my heart. May speech of mine be successful with your reciprocate or sustaining-divine-providence.)

113.నీ ॥ ఏ నీ పయోధర స్వేచ్ఛామృతము గ్రోవి

సంగీత సాహిత్య శాస్త్రివైతి !

ఏ నీ కరద్యుని-నే నూతగా గొంచు

నడుగులు వేసితి నడక నేర్చి,

ఏ నీ మరాళము నేర్పింప పద్యాలు

సభలలో చదివితినీ నరనరలి,

ఏ నీ విపంచిక ఇంపైన కచ్చపి

రాగాలు పాడించె రమ్యరీతి,

తే.గీ || నీవు నిలుచున్న వీరమ్ము తీవి నేర్చు,

నీదు చేతిలో జవమాల నిష్ఠ గూర్చు,

వ్రాయుచున్నాను చాముండి సాయమంది,

ఓ రసద్భుతీ ! భారతీ ! గీరసజ్జ !

(భావార్థం:-ఓ రసద్భుతీ ! భారతీ ! పదగతరసమును సంపూర్ణముగా నెరింగిన నరస్వతీదేవీ ! ఓ గీరసజ్జ ! ఏ నీ పయోధర స్వేచ్ఛామృతము నుండి స్వేచ్ఛగా స్రవింపు దుగ్ధామృతమును తనివిదీరా గ్రోలి నీ యనుగ్రహముతో సంగీతసాహిత్యశాస్త్రాలలో శాస్త్రివైతిని. నీ చేదోయి నానరాగా చేకొని నేను నడకలు నేర్చి నడవగలుగుచున్నాను. నీ వాహనమైన మరాళము(హంస) పద్యాలు చదువుట నేర్పింపగా సభలలో నరన నరలిలో చదువగలుగుచున్నాను. నీ చేతులలోని విపంచిక-కచ్చపి-సమ్మోహన పూర్వకముగా రాగాలు నేర్పించి రమ్యరీతిలో పాండించుచున్నది. అమ్మవారివై నీవు నిలుచున్న వీరము నాలో తీవి నింపుచుండగా, నీ జవమాల నిష్ఠనేర్చగా ఈ మధురస్తవమును నీ సాయమంది వ్రాయుచున్నాను.)

(Meanig :-OH! RASADHRITHI! The embodiment of the essence of relish or flavor! BHAAARATHI! The deity that shines the merriment. Oh! SARASWATHI DEVI (The consort of BRAHMA) the Goddess of word and

speech who knows the origin, meaning and the gait of the entire glossary, Oh! GEERASAGNA, the Goddess of speech who completely knows the parse or the flavor of the gait of all the words regarding (in other words that makes effulgence with the comprehension of the originality of the word. Having had ambrosia like milk which that oozes freely from the very breast of yours in content and satiety, with your favor, I have become SAASTRY in the sciences of music and literature. I am able to trot now, having taken the support and sustenance of your duo of divine hands. When your pious vehicle, the Swan, has kindly taught me how to recite poems, I am able to read or recite the poems in quite an order, in many literary and devotional congregations. The holy harp of you, named KACHCHAPI (made of tortoise shell), having divinely taught me 'the RAAGAAS in fascinating style, is aptly viewing them be sung in a beautiful and a melodious manner through me. While your seat on which you stand, being AMMAVAARU, is filling the majesty into me, your rosary string of beads has taught me attentive austerity, I am ably writing this sweet eulogy having had your very help.)

114.నీ || వినీదు లకుమివీణెను మీటు కరములు

మాటలు నేర్పించె మధువులొలుక,

వినీదు నందంపు టీకదంతము మాకు

కైతలు వ్రాయంగ చేత చేసె,

వినీదు వక్రంబు టిభ తుండ వక్రంబు

శాస్త్రార్థ చర్చలన్ చక్క నేర్పె,

వినీదు విఘ్నాల కిరివైన యుదరంబు

విజయాలు చేకూర్చు వేగపనుల,

తే.గీ ॥ చిట్టెలుక పైన పయనించి చింతదీర్చి,

శంభుపంచాక్షరీమంత్ర శక్తి నొసగి,

అమ్మ అన్నపూర్ణ కరుణ నందజేసి,

పేరు ప్రతిష్ఠ లిత్తువో గీరనజ్జ !

(భావార్థం:-ఓ అన్నపూర్ణా విశ్వనాథదంపతీ పుత్రా ! గీరనజ్జ ! నీ చేతులలోని ఏ నీడు లకుమివీణను మీటు కరాంగుళులు మాకు మాటలు మధువులొలుకునట్లు మాటలాడ నేర్పించెను. అందమైన నీ ఏకదంతము మధరమైన కవితలు వ్రాయింపజేసెను. ఎడమవైపు పంకరతిరిగియున్న తొండముగలిగిన నీ ఏనుగుముఖము మాకు సకలశాస్త్రవిద్యలను నేర్పించి చర్చలలో పాల్గొని వాదించు వైదుష్యమును నేర్పించెను. అన్ని విఘ్నములను తనలో దాచుకొను నీ లంబోదరము మా చిఘ్నములను తొలగించి సర్వకార్యములందు వేగమే విజయాలు సమకూర్చెను. ఓ విఘ్నేశ్వరా ! నీవు చిట్టెలుకపై పయనించుచూ మా చింతలన్నీ తీర్చుచూ, నీ శివభక్తి ప్రభావముతో మాకు పంచాక్షరీ మంత్రమువదేశించి శివశక్తిని ప్రసాదించి, అన్నపూర్ణామాతృకరుణను కలుగజేసి, పేరు ప్రఖ్యాతులు ప్రసాదించుచున్నావు ఓ గీరనజ్జ దేవ!)

(Meanig :-Oh! The son of the divine-couple SHRI SHRI SHRI KAASI VISWANAATH and the deity SHRI ANNAPOORNA DEVI, the one who knows completely the word included and of its gait! The divine fingers of yours those play the very holy lute, called LAKUMI, have taught us how to talk in quite a relished manner. Your graceful single piece of tusk (of ivory), have made me to have compiled the syrupy odes. Your divine elephant face that possesses the divine trunk curved towards your left side, having taught us, all the schools of

religions and literary sciences, has taught us the required prudence not only to participate in the discussions and also to go on arguing successfully. The great belly of yours (Lambodharam) that conceals all the obstacles or hindrances in it, having removed them, has furnished success the sooner, in all our very tasks. Oh! VIGNESHA! The lord of all obstacles! You are while travelling by pretty rat and removing our obstacles, having taught us the incantation PANCHAAKSHARI (OM NAMAH SIVAAYAH) with the very impact of your devotion over Lord SHIVA, and having bestowed us the power of Lord SHIVA, having begotten us the grace of the deity SHRII ANNAPOORNA DEVI, granting us celebrity renounce and reverence (name and fame) OH! God! The GEERASAGNA!)

115. మ ||కవితాధారలు జాలువారును హిమాగ్రాల సంపాతముల్
భువిపై దూకెడు రీతి నో భగల ! నీ పూర్ణానుకూలాక్షముల్
కవిపై వ్రాలిన బారవే మరి మహాకావ్యాంశ సాహిత్యముల్
కవికిన్ నీకును భేద మేమియును లోకానన్ కనన్ రాదుగా !

(భావార్థం:-ఓ బగలా ! నీ పూర్ణకరుణాకటాక్షములు ఏ వ్యక్తిపై ప్రసరించునో ఆ వ్యక్తి కవియై నీపై మధుర కవితలు వ్రాయగల్గును. హిమాలయములనుండి క్రిందకు దూకు జలపాతములవలె ప్రవహించు న్వభావముగల మహాకావ్యాంశ సాహిత్యము గల్గిన కవితాధారలు జాలువారుచు మహానదులవలె సాగును. అనగా కవికి నీకు ఏ మాత్రము భేదము లేదని తెలియుచున్నది.)

(Meanig :-OH! BAGALA! The embodiment of all the multiplicities! Whoever the person, on whom your complete merciful and favorite eye-glances are extended to that person, having become a poet, can write every syr-

upy ode on you? Therefore, it's clearly perceived that there isn't any difference between a poet and you.)

116.నీ || గురుదేవు నాశీస్సు లిరులన్ని తొలగింప

జ్ఞానకాంతులు జిమ్ము మానసాన,
గురుదేవు బోధలే కరకు శాస్త్రాలలో

క్లిష్టమౌ మర్మాల కిటుకు దెలుపు,
గురుదేవు నడవడి కరదీపికై వెల్లి

జీవన గమ్యంపు త్రోవజూపు,
గురుదేవు గృహసీమ తిరునాళ్ళ తలపించు

దివ్యపూజలు జర్గు దేవళంబు

తే.గీ || బ్రహ్మ విష్ణువు రుద్రుడు త్రయము గూడ

అత్రి అననూయలకు దత్తుడైన స్వామి

నాల్గువేదాలు ధర్మంబు నడిచి రాగ

మందహాసము చిందించి మనల బ్రోచు !

(భావార్థం:-ఓ వరాళీ ! కవియును నీవును ఏకమే కనుక మీ యిద్దరి రచనా ప్రక్రియలు రెండును దాదాపుగా ఒకే విధముగా నుండును. నీవే విధముగా జగత్-సృష్టిస్థితిలయలను నిర్వహింతువో కవికూడా అదేవిధముగా కావ్య జగత్-సృష్టిస్థితిలయములను నిర్వహించును. ఇద్దరూ పాత్రలను పుట్టించి,గిట్టించి నానావిధ సన్నివేశములను,సంఘటనలను, సంభాషణములను,దృశ్యములను ఏర్పరచి జగన్నాటక నిర్మాతల గు దురు.)

(Meanig :-OH! VARALI! The bestower of infinite boons!
As you and the poet are the same, both the manner of compositions also almost are the same, how do you carry through your creation, sustention and destruction of the universe in the same way or as it is, the poet also man-

ages creation, existence and destruction of the literary world. Both of you, having created, sustained and de-structed innumerous roles, having set forth many grounds, events or occurrences, conversations and scenic-visible for them, become the producers of the uni-versal drama.)

117. మ ॥ అనసూయాత్రులు దివ్యతేజమును సత్వాధిక్య రూపంబుతో
తనయుండై తమ గర్భ వాసమున భద్రంబై జనింపుండనన్
మనసా దల్పుచు భౌతికంబు విడి సమ్మాన్యంపు సంతానమై
ఘనమౌ రూపున దత్తుడయ్యె తను సంఘాతాక్యన్ నేకమై !

(భావార్థం:-కాకపోతే-విశేషమేమనగా-ప్రకృతిలోని మాధుర్యము కావ్యములోనికి ప్రసరించుటయందున్న ప్రతిభ నీదే సుమా ! నీ అనుగ్రహముచే బీజరూపమున “ప్రతిభ” కవిలో ప్రవేశించనిచో, కవిలోని ఆ ప్రతిభ పెరిగి పెద్దదై కావ్యమాధుర్యమును ఎంతమాత్రము ఒలికించ లేదు. మధురకవితను ప్రదర్శించలేదు.)

(Meanig :-However, the singularity or specialty is - how the sweetness from the nature extends into the poetry, 'that very talent' indeed is of yours only. If your talent doesn't spread into the poet in the essential form of a letter, spell or a charm, that personal talent in the poet, having go grown huge in size, can't utter the syrupy of composition and can't even compose or display a sweet poem or relished ode.)

118. మ ॥ కవియున్ నీవును ఏకమే గనుక, మీకార్యాదులేకంబులౌ
భువిలో పాత్ర లనేకముల్ వరుసగా పుట్టించి గిట్టెంపుచున్
అవనీనాటక కావ్యముల్ మధుర పాత్రాలాకృతంబై రచిం
త్రు, వరాల్! మరి-నీదె యా ప్రతిభ-మాధుర్యంబు చిందించుటన్ !

(భావార్థం:-ఓ గురుదత్త స్వరూపిణీ ! అనఘా సుస్వరూపిణీ ! బ్రహ్మ విష్ణురుద్రు లేకమై అత్రి అనసూయా దంపతులకు పుత్రుడై దత్తమైనాడు. ఆయనలోని శక్తి అనఘాదేవిని నీవే ! కాగా దత్తుడు అనఘస్వామి యయ్యెను. గురుపీతాధిపతి యయ్యెను. నాల్గువేదాలు శునకములుగా, ధర్మము గోవుగా అనఘుని అనుసరింపగా, గురుదేవుడై భక్తుల పరిరక్షించుచున్నాడు. గురుదేవు నాశీస్సులు కాంతికిరణములై అజ్ఞాన తిమిరాన్ని తొలగించి జ్ఞానదీప్తులను మనస్సున విరజిమ్మును. గురుదేవుని బోధలు క్లిష్టమైన శాస్త్రవిషయాలను వివరించి బోధించి కఠినమైన శాస్త్రాలను సులభముగా తెలియజేయును. గురుదేవుని ప్రవర్తన కరదీపికయై జీవనగమ్యస్థానానికి చేరుత్రోవను సృష్టముగా చూపించును. గురుదేవుని మందిరము నిత్యపూజోత్సవములు జరుగుచూ భక్తులను తనిపించు తిరునాళ్ళ తీర్థస్థానము. అట్టి గురుదేవుని అనుగ్రహమునకై, చిరునవ్వుతో మనల నాశీర్వదించుటకై ప్రార్థింతును.)

(Meaning :-OH! The pious form of SRI GURUDATTA! The form of deity ANAGHA! The Triad, BRAHMA, VISHNU and RUDRA, having conjoined together into a single form, have got or gone adopted as a son to 'the pious couple' sages ATHRI and his better-half ANASUYA. You are indeed the ultimate power in him i.e. ANAGHAA DEVI. Therefore, the DATTA has become ANAGHAA SWAMY and also has become the preceptor or the master of the sacred seat. While the four Vedas as dogs, and DHARMA (virtue) as a cow following ANAGHA, He, having become the mentor God, is examining the metal of devotees of devotion. The blessings of GURUDEVA having become the rays of radiance, having removed the darkness of ignorance, toss the effulgence of wisdom into the very heart. The teach-

ings of GURUDEVA, having explained intricacies of the subjects or objects of sciences and having taught them, reveal the complicated or severe sciences quite easily or attainably. The conduct or behavior of Mentor God having become the hand-lamp shows the path clearly how to reach the attainability of the means of subsistence of life. The temple of GURUDEVA, wherein incessant festivity of worshipping goes on shining, is a temple festival, the sanctified place, drenching the devotees in devotion. For that sort of favor of GURUDEVA with a smile, I pray to Him to bless us.)

119.నీ ॥ చాముండి దేవివై భూమీశి వైనావు

రెండు తొమ్ముదులొచు నుండ భుజులు,

నకలదేవీదేవుల కమనీయవు రూపు

నీమూర్తిలో గూడి నిండియుండ,

నకలాస్త్రశస్త్రాలులు సంపూర్ణశక్తితో

వదునెనిమిదిభుజ వంక్తి నిండ,

శత్రులం గూల్చుచున్ శాంతి సంస్థాపించి

భక్తుల బ్రదుకులు వదిలవరిచి,

తే.గీ ॥ వసువు కుంకుమ పూజలు వడతులొనగ

భర్తృదేవుని తోడుగ భక్తి గొనుచు

భ్రోవు చున్నావు చాముండి పుణ్యమొనగి

చెప్ప తరమాన నీ గొప్ప ఒప్పు కుప్ప !

(భావార్థం:-ఓ అమ్మా ! ప్రకృతిలోని నానావృక్షాలతాడులు పుష్పించు నానావిధ సువర్ణసుగంధ కుసుమాలను సేకరించి నీ ఎత్తు పెద్ద పూమాలను కూర్చి నీ గళమున అలంకరింప కుతూహలము కలుగుచున్నదో దేవి! ఎందుకనగా నీవు నకల సుమసుకుమార

సుదేహావు. నానా దేవీదేవదత్త సంఘాత సుందరసుదేహావు. ఈ భూలోకమందున్న నానాజాతిజనాళి భక్తపూజిత సుచరణద్వంద్వపు. మమ్ముద్ధరింప జోగ్గేట ప్రాంతములో వెలసిన చాముండేశ్వరివి.)

(Meanig :-Oh! The Divine Mother! Having collected many varieties of different golden-fragrant-flowers those blossom to many sorts of trees and creepers, having accumulated them into a garland to the height of your sacred idol, I am indeed getting eagerness to embellish your very neck with it Oh! Deity! Because you are the one who has a comely body of all the varieties of soft flowers, thus you are the beautiful corporeal or proven embodied Soul. You are the one who has beautiful form of an assemblage of innumerable deities and gods presented in. you only possess the pair of pious feet, those are worshipped by many a multitude of different devotees in nature on this very earth planet. In order to sustain and restore us, you have kindly appeared yourself indeed as CHAAMUNDESWARI DEVI in the region of JOGIPET.)

120. శా ||నానావర్గ సుమాలు గూర్చి, పొడవౌ నవ్యంపు పూమాల-నో

సూ నాకారసుదేహ ! గళమునన్ సొంపార నర్పింపనా

నానాదివ్య సుదేహ వౌచు భువిపై నైర్మల్య సంధాత్రివై

నానాజాతి జనాళి ట్రోవవెలయన్ నాతల్లి జోగ్గేటలోన్ !

(భావార్థం:-ఓ ఒప్పులకుప్పా ! చాముండిదేవివై,నకలదేవదేవుల శక్తి సామర్థ్యాదులతో వెలసి భూమీశివైనావు. పదునెనిమిది భుజపంక్తియందు శస్త్రాస్త్రములను దాల్చి సర్వశత్రుసంహారిణివై,శాంతిధర్మ సంస్థాపన మొనరించి, భక్తులను పోషించుచు, మధురమూర్తివై పూజలందు కొనుచున్నావు. దంపతులొసగు పసుపుకుంకుమ పూజలు విశేషముగా

భర్తృదేవుని తోడుగా స్వీకరించుచున్నావు. భక్త దంపతులను మనసార
త్రోచుచున్నావు. నీ కరుణా హృదయమును వర్ణింపగలమా !)

(Meanig :-The OPPULAKUPPA, the heap of fitness, agreeability and sheer aptness, being the deity, CHAAMUNDEE DEVI, having acquired the power and talents or adequacies of all other deities and gods, having appeared yourself, you have become the empress of the very earth, having worn the divine weaponry with your eighteen mighty arms, being the destructor of all the foes (evil-forces), having efficaciously established the DHARMA or virtue of peace while nurturing the devotees, being the embodiment of syrupy, are receiving the worshipping and you are receiving the devout-worshipping with the turmeric and vermillion, especially with your consort , and you are protecting thus, the devotee-couples, can we describe the graceful heart of you in any manner?)

121.నీ ॥ పద్మ సుగంధిరో ! పద్మాలు ముకుళించె

నేదేహ గంధంబు నిశ్చసించి,

కైరవ నేత్రరో ! కలువలు వాడెను

కనుదోయి సొబగులు కనుపడంగ,

చంపక వాసరో ! సంపంగి పంగెను

నీ నాస సొగసులు నెమరువేసి

లవలీ సుగాత్రిరో ! లవగాలు ఘాటెక్కి

నొయ్యారమును జూసి ఓర్వలేక,

తే.గీ ॥ ధనువు విరిగెను కనుగొని కనుబొమలను,

శ్రీలు మెలికలు తిరిగెను చెవులు జూచి,

చండి నినుగూర్చి ఉపమింప జగతియందు-

వస్తువేదియు లేదమ్మ విస్తరించి,

నీవ ఉపమాన ముపమేయ మీవ సుధను-

వృష్టిగా దోచు సృష్టి సమష్టి యయు్య !

(భావార్థం:-ఓ చాముందేశ్వరీ ! ఈ లౌకికజగత్తులో, ఈ సృష్టిలో-ఈ ప్రకృతిలో కవితారంగమునందు ఉపమాన ఉపమేయములు రెండు నీవే ! ఏ ఉపమాన వస్త్రపును తీసికొన్నను నీ ముందు అసమర్థమగుచున్నది. నీ దేహగంధమును ఉపమించుటకు పద్మమును తీసికొనగా పద్మములన్నియూ ముకుళించుకొన్నవి.నీ కనుదోయిని ఉపమించుటకు కలువను ఎన్నుకొనగా కలువలన్నియు వాడిపోయినవి. నీ నానికను ఉపమించుటకు నంపంగిని స్వీకరించగా నంపంగులన్నియూ వంగిపోయినవి.నీ శరీరకృతిని- వంపుసొంపులను- ఉపమించుటకు లవంగలతను అహ్వనింపగా లవంగాలన్నియు కారమెక్కువయి ఘటెక్కినవి. కనుక సమష్టిగానున్న సృష్టి మనకు వృష్టిగా దోచును. అలానే నీ కనుబొమ్మలను చూచి ధనపు వంగినది. నీ చెవులను చూచి శ్రీకారములు మెలికలు దిరిగెను-ఏ వస్తువు నీకు సమానముగాదు. సౌందర్యమునందు- నీవే ఉపమేయము-ఉపమానమును నీవే -)

(Meanig :-OH! CHAMUNDESWARI! In this mundane universe, in this creation, in this very nature and in the realm of poetry, you are both the comparison (simile; the object which a thing is compared) and the compared (the object which is compared to another) whatever the subject taken in comparison to you, it becomes incompetent before you. When we have taken the fragrance of your pious body for comparison to the flower lotus (that blossoms in day light due to the Sun), all of them (lotus flowers) have shut themselves in. when we have selected your pair of comely eyes to be compared with the water

lily (a kind of lotus that blossoms in the night due to moonlight), all the water lilies have withered out at once. When we have accepted your nose to be compared with 'gold-flowers, all of them have bent down themselves. When we have welcomed the Mein of your divine form and its elegance with graceful curves to be resembled with a creeper of a clove, all the cloves have become pungent with pungency. That's why; therefore the unified creation of yours appears in the form of diversity for us. In the same manner, having seen your eyebrows, 'the bow itself has bent down'. Having witnessed your beautiful ears the letter SHREE has turned or entangled into many a twist. No subject is equal to you thus to be compared. Even in the matters of grace or elegance, you only are both the comparison and the compared also.)

122. మ ॥శంకువు సిగ్గుతో జలధి జారెను, తుమ్మెద వద్యగర్భమున్

జంకున దూరె-నా గుఱురు చాటున దాగెను మల్లె కుందుచున్,

వంకర బోయె శంక శశి, పారెను నాగము భీతి కానకున్,

శాంకరి! నీదు పోలికకు చాలని వన్నియు నిల్వజాలునే !

(భావార్థం:-నీ కంఠమునకు ఉపమానముగా శంఖమును చెప్పుదమనగా శంఖము సిగ్గుతో సంద్రమునమునిగి దాగుకొన్నది. కేశములకు తుమ్మెదలను చెప్పుదమనగా వద్యములనందు భయమున దూరెను. మల్లెలను ఉపమానముగా దంతములకు చెబుదమన్న బాధపడుచూ పొదలమాటున గుఱురులో దాగుకొన్నది. ముఖమునకుపమానముగా చంద్రుని చెప్పెదమన్నచో వంకరబోయి మబ్బులమాటున దాగెను. వక్షస్థలమునకు ఉపమానముగా చెప్పెదనమకొనగానే ఏనుగు అడవిలోకి పారిపోయెను.

ఓ శాంకరీ ! నీదు పోలికకు చాలనివన్నియు నిల్వగల్గనా ?)

(Meanig :-When we wish to tell a comparison to your

very neck with the conch-shell, all the conches have hidden themselves into the sea being bashful or ashamed with shyness. When we take your beautiful hair in comparison to the wasps, all of them have penetrated into the flowers with fear. When we take jasmines to be compared with your teeth, they have, with grief stricken, hidden themselves in the foliage of bushes or shrubs. To the comparison of your graceful face, when we tell the moon, it having curved itself into a 'crescent', hidden behind the clouds. To the very breast of you, when a resemblance is taken with elephant's region of the head, the elephant has fled itself into the forest. Oh! SHANKARI, the consort of Lord SHANKARA, can they continue to exist or stand themselves, those subjects which are inadequate themselves to be compared in comparison to you?)

123.నీ ॥ కావ్యమా ! నీకింక కలవరం బదియేల ?

ఏక దంతుడు వెంట నీకు నుండ !

కావ్యమా ! నీవింక కంగారు బడనేల ?

శ్రీవాణి కళ్యాణ సేన లిడగ !

కావ్యమా ! నీకేల గాభరా మదిలోన ?

రసగంగ దలదాల్చు రసికు జుండ !

కావ్యమా ! నీకేమి గడ బిడ ? నరసింహ

శాస్త్రులే జౌచిత్య చర్చసేయ !

తే.గీ ॥ ఒకట దేవతలందరు నొదిగియున్న

చండి నీ గుండెలో నుండ శాస్త్ర హస్త !

కావ్య సంపద కొరతకై కలతవలదు-

దిగులు పడనేల రచనకై-దేవి చూచు !

(భావార్థం:-ఓ చండీదేవీ ! నీవు గుండెలో నిత్యము నిల్చియుండగా - శస్త్రహస్తవై -శాస్త్రహస్తవై -వెన్నుదన్నుగా అభయమిచ్చుచుండగా కావ్యరచనకై కావ్య సంపద కొంతపడునేమోయని కలతపడవలను వలదు. నీవు సకల దేవతా సంఘటిత స్వరూపమవు. కనుక కావ్యమును ప్రోత్సహించుచున్నాను:- ఓ కావ్యమా ! నీకు కలవరపడనవసరము లేదు-ఏకదంతుడు నీ వెంటవున్నాడు. కంగారు వలదు-శ్రీవాణి అక్షతలిచ్చి అశీర్వదించుచున్నది. గాభరాపడవలదు-రసగంగను దాల్చు రసికశేఖరుడు అశీస్సులిచ్చుచున్నాడు. గడబిడపడకు-గురువర్యులు శ్రీ నరసింహశాస్త్రులు ఔచిత్యచర్చచేసి అభయ మిచ్చుచున్నారు- కనుక రచనలో లోటుపాట్లు శ్రీదేవి స్వయముగా పర్యవేక్షించును.)

(Meanig :-OH! CHAAMUNDEE DEVI! When you are in the core of our very heart, in perpetuity, being the wearer of the divine weaponry in one hand and all the sciences in the other (hand), by standing right behind us, bestowing us with the assurance of security or promise of protection, we shouldn't be under any perplexity of an iota of dearth of 'poetical wealth required' for composing poetry. You are the divine embodiment of occurrence with the multitudinous deities and gods. Therefore I am encouraging the poetry; oh! KAAVYAMA (the form of poetry), you need not agitate yourself - EKADHANTA, the God with single tusk is right behind you. Don't be hurried, SHREEVAANI, the goddess of speech, having granted sacred-rice is indeed blessing you. Don't get yourself feared unnecessarily -RASIKA SEKHARA, Lord SHIVA, the Lord of all arts who bears RASAGANGA, the river of relishing, is bestowing you with his blessings. Don't get confused yourself - your Spiritual Mentor God SHRI NARASIMHA

SASHTHRULU having made genuinely valid discussions, is awarding you his pious impunity. So, whatever the dearth or deficiency or demerits if any, in the composition be taken care of or well executed by SHREE DEVI, the Goddess of all the fortunes and the (literary) riches.)

124. ఉ ॥రీతులు వృత్తులున్ రసము శ్రీముఖి ! పాక మలంకృతుల్ గుణో

పేతములై భవత్కథన పేకల వర్ణన పూతధార-లా

పాత మనో హరాంచిత సుఖాషిత భూషిత కావ్యసంపదల్

శీతనగాగ్రపాత రససింధు సమాగత ప్రాణభూతముల్ !

(భావార్థం:-కావ్య రచనకవసరమగు కావ్యాంగములు-రీతులు,వృత్తులు, పాకములు,అలంకారములు,గుణములు,ధ్వనులు,విషయాంతరవృత్తులు మొదలైనవన్నియు నీ వర్ణన సంభరితములై,సురధునీ రస సంపూర్ణములై శీతనగాగ్ర సంపాత జలపాతములై,రసగంగా ప్రవాహములై,ప్రాణికోటికి జీవప్రదములై,సుఖాషిత కావ్యకల్పతరువులై వెల్లుచున్నవి.)

(Meanig :-The needful branches of compositions for any poetic composition, the modes or styles of rhetoric, the causes of the poetic activities, expositions or commentaries, of authors, the science of rhetoric or figures of speech, properties of poetry, characters, characteristics, the elliptical meanings of author in subtlety and disparities of poetic activities etc., immensely filled with your description being heavenly streamful- perfections, being originated of descending or falling waterfalls of your description as a whole or entirety, the currents of the river of relishing is shining all over, being the life or vitality of all the creatures, being the spoken language or speech, that's the wish-yielding tree of speech.)

125. చ ॥నవరసశోభి కావ్యమున నవ్యత నిండిన తావియబ్బుటే-

అవుగద బంగరమ్మునకు! నాశ్రితభక్తులబ్రోచు తల్లి ! ఆ
భవు నగమైన పూర్ణిమకు భవ్యపు శోభలు కీర్తి పెంచవే !
శివ గుణరాశి సర్వము నశేషము నిండగ దేవిగుండెలో !

(భావార్థం:-ఓ భవానీ ! నీ పతిదేవునిలో నగమైన,భవుని గుణగణముల
నన్నిటిని పంచుకొని, నీ గుణగణములను పెంచుకొనగా నీ కీర్తిప్రతిష్ఠలు
పెరిగి ఎంతో ప్రాచుర్యమును పొందునుగదా !అలానే నవరస
శోభితకావ్యము కాలానుగుణముగా నవ్యతనిందినచో బంగారమునకు
తావియబ్బినట్లు కావ్యత్మకు శోభ పెరుగును.అశ్రిత భక్తుల బ్రోచు తల్లి
అన్నపూర్ణ !నీకివే మా జేజేలు !)

(Meanig :-OH! BHAVAANI! The consort of BHAVA
(Lord SHIVA), having become the better-half of your
spouse BHAVA, having shared all of his virtuous at-
tributes, thus when you grow your dispositions, your very
fame and reverence, having grown immensely indeed
gets gained excessive celebrity. In the same manner, the
poetic composition that shines with effulgence being
adorned with the nine flavors or humors in accordance
with the time, if freshness is filled in, as it is like 'gold
gains fragrance also', then the refulgent-lustre grows up
to the spirit or soul of the poetic composition (sound; the
elliptical meaning). OH! ANNAPOORNA! The sustainer
and fosterer of all the creatures at full length and who
endows all with all the edible stuff irrespective of its stat-
ure and mettle, the protector of the refuge-sought devo-
tees to very you are all the salutations and obeisance of
them.)

126. ఉ ||ప్రొద్దున మొగ్గగా నిలిచి,పూయగవేచి, గులాబి,కొమ్మపై
నొద్దిక నూగుచున్ పవనమూప-నీయారము జూపుచున్

ముద్దుల రేకులన్ విడిచి, ముచ్చట గొల్పు సుగంధి పుష్పమై
పద్మపురూపు దాల్చె నిశి! పాటలగంధి పదంబు చేరగన్ !

(భావార్థం:- ఓ పాటలగంధీ ! నీ కావ్యమూర్తి పరిణామము చాల
చిత్రమైనది. గులాబిమొక్కకు వేసిన మొగ్గ ప్రొద్దున చూచినపుడు
ముద్దుగా బొద్దుగా ముచ్చటగొల్పినది. గాలివీచినపుడు ఓయ్యారముగా
నూగుచు క్రమక్రమముగా రేకులు విప్పుచు సాయంకాల మగుసరికి
విరిసి పుష్పమై సుగంధము వెదజల్లుచు అచ్చముగా కావ్యములోని పద్మపు
రూపు దాల్చినది. దేవీ పాదద్వయపూజకు సిద్ధమైనది గులాబిపూవు,
కావ్యపద్యము పరిణామక్రమమున సఫలమైనవిగదా !)

(Meaning :- OH! PAATALA GANDHI! The possessor of
the fragrant odors (of the flower paatala) ! The meta-
morphosis of your poetic form is indeed singular. In the
morning when we have seen the bud that's generated to
the branch of a rose plant excitedly has set us enamored
of being charmingly corpulent. When the wind has ten-
derly blown, swinging gracefully the bud, by unfolding
its petals one after another, having blossomed as a per-
fect flower by the evening, emitting fragrant odors,
purely, have taken the form of poem of composition,
and thus has got itself ready to the worship of the pair of
pious feet of Devi. In the process of transformation, both
the rose and the composed poem are indeed successful.)

127. శా || ఈ సంద్యా సమయంబులోన ప్రకృతిన్ ఈశీడులోకేశుతో

శ్రీ సర్వేశ్వరి అహిమాలయమునన్ చిందింపలాస్యంబు నూ

హా సంగీత విశేష వాద్యలయలన్ హావాన, జోగ్గేటలో

హా సోదీపముఖీ ! సమీపకృతియై అనందమొందిచునే !

128. శా || కైలాసాద్రినటుండు మంచెపయి శ్రీ కంతుండు సాయంబునన్

లీలాతాండవ నాట్యమాద-నటివై లీలాసయ విన్యాసములే

హేలాభావ పదావళుట్ట నములన్ హేత్వంచితంబైనటుల్

ఓలోకేశ్వరి ! శాస్త్రపాండితినిడన్-నూహింపసాధ్యంబొకో!

(భావార్థం:-ఓ హసోద్ధీప ముఖీ ! ప్రతిదినసాయంసంధ్యాసమయాన నర్వేశ్వరునితో పాటు తాండవ నృత్యానికి తగిన లాస్యమును నీవు నటించుచుండగా ఆ రజతాద్రి ఎంతగానో వరవశమైంది ఆ హిమాలయపర్వత శ్రేణినంతయు పులకింపజేయుచున్నది. ఊహాసంగీత విశేష వాద్య లయములతో, హావభావములతో నీవు ప్రదర్శించు ఆ నాట్యము మా కిక్కడ చిటుకుల మందిరమందు(జోగిపేటలో) మాముందు ప్రదర్శించినట్లు అనందము కలిగించుచున్నది.)

(Meanig :-OH! HASODDHEEPA MUKHI! The illuminating-faced with smiling! While you are staging your performance to the very tune of the divine dancing of Lord SHIVA (the dance form of the violent capering), at every auspicious hours of dusk, the silver mountain (RAJITADHRI/KAILAASAM), having seized in an eternal paroxysm overcoming ecstasy is 'blissfully bewildering' the entire row of the Himalaya Mountains. The dance that you perform with different soulful amorous gestures with dalliance or blandishment or expressive postures and poses, immensely accompanied by unique music instruments, to our very imagination appears, as if you were, we feel, performing in the very MANDHIR of CHITUKULA temple (JOGIPET), thus its begetting us the utmost bliss here itself.)

129. కం ॥కాలీ లక్ష్మీ వాణీ

బీలా రూపున త్రిమూర్తి బీలలు కలియున్-

హేలా రీతులు సృజనయు

పాలన తోడుగ లయమును పరవృదు వీవే !

130. కం ॥నీవొక మధురపు మూర్తివి !

లావణ్య సేవధి వగుచు లక్ష్మీ వాణీ

భావిత హైమవతివి ! దివి

దేవతలందురు పనువగ దిగివచ్చితివే !

(భావార్థం :-ఓ త్రిమూర్తి స్వరూపిణీ ! నృష్టిస్థితిలయములకు అధీనమలైన బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరులయొక్క=తత్త్విస్వరూపముల యొక్క, వాణీలక్ష్మీకాళీ దేవతలయొక్క=ఐక్యస్వరూపిణీలైన నీవు శేషివై అమూడు కార్యములను నెరవేర్చు దేవాధిదేవతవై వరలుచున్నావు.కనుక మధురమూర్తివై,లావణ్య సేవధివై,దివినుండి భావిత దిగివచ్చిన సౌందర్యవరాకాష్ఠవు నుమా !)

(Meanig :-OH! THRIMURTHY SWAROOPINI! The embodiment of the triad form of deity! You, being the embodiment of the unified form of the deities SARASWATHI (the goddess of Speech and word), LAKSHMY (the goddess of riches and prosperity) and KAALI (the consort of Lord Kala (Shiva)), the pious-potencies of the Hindu-triad of BRAHMA, VISHNU, MAHESWARA who are the supreme Lords of creation, existence and destruction are indeed shining , having become SESHU, the tutelary or guardian deity of all the deities and the Gods who accomplishes those 'three divine deeds', indeed. Therefore you, being the embodiment of agreeability, lovely venerable to be worshipped who has descended down from the very sky to the earth, are indeed the ultimate beauty.)

131. శా ॥వాయుల్పాదు పురంబు నందు నవమిన్ వైదేహి కళ్యాణమున్

శ్రేయోదాయకపద్ధతిన్ తలచి అశ్లేషోడు యుక్తంబుగా

ధీయుక్తుల్ జరిపించు టామె మహిమే, దేవేరినాగాఖ్యతా

రా యుద్ధంబున శత్రునానఫలమే రామాయణోద్దేశమా !

(భావార్థం :-చైత్రమాసమున వసంతఋతువును పురస్కరించుకొని జరుగు శ్రీరామ జన్మమహోత్సవము తదుపరి నవమీ వివాహమహోత్సవము మొ॥న వన్నియు శ్రీరాముని జన్మ నక్షత్రమును నాధరముగాగొని జరిపింప బడుచున్నవి. చిత్తూరుజిల్లా వాయల్పాడు పురమున మాత్రము సీతాకళ్యాణము అమె జన్మ నక్షత్రమైన అశ్లేషానక్షత్రమును పురస్కరించుకొని జరుపుచున్నారు. అనాడు నవమీ తిథి ఉండదు. శ్రీరాముని నక్షత్రము పునర్వసు కనుక-పుష్యమీ,తరువాత అశ్లేష నక్షత్రము గనుక దశమీ పోయి ఏకాదశీ తిథి రావచ్చును. కానీ వైదేహీ కళ్యాణము ప్రధానము కాబట్టి అలా జరుగుచున్నది.అశ్లేషా నక్షత్రము సర్వప్రధానమైనది.సీతాదేవి బదుపడగల నాగదేవత-అని అందరికీ తెలిసినదే.అనగా చండీ దేవత!)

(Meaning :-The auspicious ceremony of Lord SHREE RAMA'S birthday and His subsequent 'grand wedding day etc., are celebrated wholly depending on His birth-sign (a constellation out of 20 lunar mansions) that is in the month of CHAITRA (the first month as per the Hindu year) in accordance with the season of spring. But in the village VAAYALPADU, in CHITTOOR district, the wedding ceremony of SITA DEVI is celebrated as per Her birth sign AASLESHA (the ninth lunar mansion, containing five stars). That day being NAVAMI TITHI (the ninth lunar day either of the light or dark fortnight), doesn't exist. Because SHREE RAMA'S TITHI, being PUNARVASU (the seventh of the lunar mansions) and then it being AASLESHA (the ninth lunar mansion), having DASAMI (the tenth lunar day reckoned from new or full moon) gone, EKADASI (the eleventh day of each lunar fortnight may come. But the wedding of VAIDEHI (an epithet of SITHA DEVI), is important and main, it

is celebrated thus. The AASLESHA (the ninth lunar mansion, containing five stars) is very principal for all. It is known to everyone that SITA DEVI is five-hooded serpent deity (with reference to VIBHEESHANA IN THE RAMAYAN) and it does mean that the deity CHANDEE.)

132. ఉ ||తూరుపు ప్రొద్దునన్ దివిని తోచెను నెరనిరేకలెన్నియో

అరుణి బింబజాతములు-అమెయి పైగెకట్రాకసాగుచున్ !

పారుచు కేరుచున్ నచట బారులు పుల్గులు పాపురమ్ములున్

సారస సంఘముల్ సరసి చయ్యన విచ్చుచు దేవి సేవలో-

(భావార్థం :-ఓ చాముండేశ్వరీ దేవీ ! ఉష:కాలమున మేల్కొని చూడగా-తూరుపు దిక్కున ఎర్రని రేఖలు అసంఖ్యాకముగా- అరుణి బింబజాతములు-అకనమున ఉదయించి క్రమక్రమముగా పైకెగట్రాకసాగెను. కిలకిలారావములతో పులుగులు ఎగురుచూ నలుదెసల కలయదిరుగుచున్నవి. కొలనులోని తామరలు రేకులు విచ్చుచూ వికసించుచు దేవీపూజకు సిద్ధమగుచున్నవి! ప్రకృతి అంతయూ నీ సేవకై ఉపక్రమించుచున్నది కదా !)

(Meaning :-OH! CHAMUNDESWARI DEVI! At dawn, having woken up alerted, when we behold in the direction of the east, innumerable dark-red gleams of reflecting rays of the very rising-Sun, having dawned in the sky, gradually in due succession, goes on creeping up. The birds while twittering are flying all around and moving all at once. And at the very time the buds of the lotus in the lake are getting ready themselves, unfolding their very tender petals one after one by blooming and blossoming themselves for the worship of Devi. Entire the nature for your very worshipping-service is com-

menacing to proceed on.)

133.నీ || మాధుర్యమూర్తివై మధువును పంచంగ

శ్రీచండి వైనావు చిలుకులందు,

సృష్టిలో దాగున్న శ్రీతత్త్వమంతయు

నీలోన పూర్తిగా నింపుకొందు,

సృష్టిస్థితిలయలు త్రిమూరి కార్యాలు

చేయంగ నీవయ శేషివౌదు,

సౌందర్య మంతయు చిందింతు వీవమ్మ

సీతమ్మవై మాదు చిత్తమందు

తే.గీ || వీడురంగులు దీపించు నిండ్రధనువు

తెలుపునుండియె నుషమించు తేటవడుచు,

జగతి నీ నుండి జనియించి జాగృతమగు

లయము నొందును నీలోన లయపువేళ !

(భావార్థం :-ఓ త్రిశక్తి స్వరూపిణీ ! నీ దివ్యలీలలనంతములు తల్లీ! మధువును పంచగా చిలుకులగ్రామ సమీపాన మాధుర్యమూర్తిగా చాముండేశ్వరిగా ప్రతిష్ఠితవైనావు. శ్రీతత్త్వమును సంపూర్ణముగా బోధించుటకు నీలో నింపుకొన్న ఉపనిషత్తత్త్వమును ప్రకృతిలో ప్రసరింపజేయుచున్నావు. సౌందర్యమనగా నేమియో అవగాహన మొనరింపజేయుటకు సీతాదేవివై లంకలో అశోకవనమున ప్రవాసమొనరింప ప్రస్ఫుటము చేసినావు. వీడురంగులు తెలుపునుండియే వివర్ణితములగునని ఇంద్రధనువువై అకనమున దీపింతువు తల్లీ ! జగతి నీనుండి ఉద్భవించి జాగృతమగును. జీవజగతికి ప్రస్ఫుటమగును. ప్రలయవేళ నీలోన లయమునొందును. నిను తెలియుట కైవల్యమొందుటయే-)

(Meaning :-Oh! The embodiment of the three-potencies! Your pious-sports are infinite oh! Divine Mother! When nectar is offered, you by yourself are eternally estab-

lished in the proximity of the village CHITUKULA as CHAMUNDESWARI, the embodiment of the sacred-sweetness. In order to teach completely with the true perfection, the ens or philosophy of the sacred seed-syllable 'SHREE', your are spreading the quest of truth, the ideology of UPANISHADS (a philosophical disquisition attached to the VEDAS) that's filled already in you. In order to make us comprehended what's meant by beautifulness, you, having become SITA DEVI made it serene and obvious by remaining at ASOKA VANA (a garden) in Lanka, being abducted and alone, away from home under destined plight of fate. (Thus you have proved that the originality of beauty and elegance never be faded out under any circumstances irrespective of plight, place and time). You shine to be evident, having become 'The Bow of INDHRA' (rainbow) to let it be perceived that all the seven colors are derived or streamed out from the white color only. Divine Mother, the universe having originated from very you, gets attentive wakefulness and be evident to all the living beings and at the time of the great destruction dissolves in you. Perceiving you only is indeed achieving the Beatitude.)

134.నీ ॥ సాహిత్య సంపదల్ సమముగా సంధించి

మాధుర్యరుచులన్ని మదినిదెలిపి,

సంగీత సురభులన్ చక్కగా పూరించి

గమకముల్ నిండుగా గళము నుంచి,

మంత్రార్థ పాఠముల్ మదిలోన వివరించి

ఏకాగ్రధ్యానంబు నెంతో పెంచి,

నిష్ఠలో నీరూపు నిండుగా చూపించి

అనంద పారవశ్యంబు నింపి,

తే.గీ ॥ కర్మ జీవితంబనుభవకమ్ముగాన

గమ్యమార్గాన గతమును ఖతముచేసి,

భువిని నీకన్న వేరొక్క దేవి నన్ను

నుద్ధరింప దటంచును నుడివినావు !

(భావార్థం :-ఓ కైవల్యవ్రదాయనీ ! నా జీవన గమనములో ఎన్నిమలుపులో,ఎత్తువంతలో నాకు స్పష్టముగా చూపించినావు గదా తల్లీ! సాహిత్యసంపదను నింపి మాధుర్యరుచులను మనసునకు సుబోధకము చేసినావు.సంగీత సౌరభ్యమును గమకపూర్వకముగా గళము నిండా నింపినావు-మంత్రార్థపాఠములను ధ్యానములో వివరించి సమాధిస్థితిని కలిగించినావు. నిష్ఠలో నీ రూపునిండుగా చూపించి “అనందో బ్రహ్మేతివ్యజ్ఞానాత్” అనుబ్రహ్మ సూత్రమును వ్యాఖ్యానించినావు. నంచితకర్మను ప్రారబ్ధముతో నమయింపజేసి-ప్రారబ్ధమును సార్థకమొనరింపజేసి-ఆగామికి రంగమొనరించినావు.నన్నుద్ధరించు దేవి నీవు దప్ప మరోశక్తి లేదని నా హృదయమున తేటతెల్లముచేసి చాదినావు. ముమ్మాటికి నిజముదేవీ నిజము!)

(Meanig :-Oh! The bestower of the Beatitude! Oh! Divine Mother, you have indeed showed me quite obviously how many turnings, ups and downs in the journey of my very life. You, having filled the literary-wealth, kindly have persuaded to my heart, all the sweet flavors. You have filled my voice (throat) the fragrance of the divine music to the tune of symphonious-notes. Having taught me in my meditation the lessons of chants and of their profound meanings, you have begotten me the state of SAMAADHI (deep meditation with devout abstraction).

Having showed your eternal appearance entirely in my 'devoted-austerity', you have explained AANANDHO BRAHMETHI VYJANAATH (perceive the ens of Lord BRAHMA, the heavenly bliss with sheer un-worldliness), called BRAHMA SUTRA. Having leveled or equalized both the SANCHITHA KARMA (the sins contracted in the former births) with PRAARABDHA (the consequences of original sins) -- having made PRAARABDHA, a meaningful and effectual - you have framed or prepared the stage or platform for my AAGAAMI (future). Kindly uphold me Devi. You have as clearly as serene, made it apparent and evinced to my very heart that no other potency or divine energy does exist other than you. Indeed it's true and it is only the absolute truth Devi!)

135. తే.గీ ॥ వీరికా పురానవెలసి పెద్దగుడిని

చేరి భక్తుల పూజలు స్వీకరించి,

పేర్ని కోర్కెలు దీర్చుచు ప్రేమమీర

చెలగు శ్రీ పురుహూ తికన్ దలతు హృదిని ॥

(భావార్థం :-ఓ పురుహూతికా దేవీ- నతీదేవి శరీరమునుండి విడివడి అమె వీరభాగము వడినందువల్ల,అక్కడ దేవీవీర ప్రతిష్ఠ జరిగినది గనుక-వీరికాపురమునియు-క్రమక్రమముగా పితాపురమనియు పేరొందినది.పురుహూతునిచే పూజింపబడి-పురుహూతికాదేవి యని ప్రసిద్ధి నందినది.ఆ ప్రదేశమున నెలకొన్న నిన్ను నా హృదయమునందు నిత్యము ధ్యానింతును.)

(Meanig :-OH! PURUHUTHIKA DEVI! Having been separated from the very body of SATHI DEVI (consort of Lord SHIVA) 'her rear' having fallen down, there DEVI'S establishment of her permanent seat has been

dedicated. Therefore it is called 'PEETIKHA PURAM' and it has got the name in order or in due course as PITA PURAM, being worshipped by PURUHUTA, the king -DEVI has been renowned as PURUHUTI DEVI, I incessantly go on adoring oh Devi in my very heart, who has appeared herself in that very holy premises.)

- శ్వునీ -

"MAY IT BE WELL WITH YOU!"

సీసము: నీ శ్వాస పరిమళమ్ మా శ్వాసగా మార,
 నీ శోభ నిరతమై నింగి నింపె !
 పులకింప నీవ్రభలో పులకించె పుడమంత !
 నీ కీర్తి కెరటాలు నింగికెగిసె !
 నీ దీప్తి జీవమై నిత్యమున్ దీపింప
 జీవరాశి నడుపు జీవమాయె !
 నీదు లాస్యపుధృతి నిజచేతనమ్మౌచు
 సర్వభూతములకు సత్తువాయె !

అ.వె: తల్లి ! చిటుకులాంబ ! ధన్యతేజోరాశి !
 దయను జూపవమ్మ తల్లిగావ !
 ఆశ్రితులము మేము ! అదుకో చల్లగా !
 అదిశక్తి ! మమ్ము అర్చితోడ ! (1)

సీసము; గుణములు గుణములౌ ! గుణములు చిరునామ ?
 గుణములన్నియు నీవె ! గుణపురాశి!
 గుణములౌనె జనుల గుర్తింపు యుర్విసన్?
 గుణముమించెడి భక్తి గొప్పగాదె?
 గుణముఘోష మరచి గుర్తించి భక్తుని,
 అక్కున జేర్చుకు నాదరమున,
 అదుకొనుగదమ్మ అత్యంత కరుణతో
 అన్నిలోకములకు అమ్మగాన !

అ.వె: నీవె సర్వసాక్షి ! నీవె సర్వశరణ్య !
 నీవె శక్తి, యుక్తి ! నీవె భక్తి !
 నీవె కరుణ, దయయు, నీవె నిత్యామృతమ్ !

నీవె జోగులాంబ ! నిత్యదీప్తి ! (2)

సీసము: భీకరాకారంపు భీషణాహార్యంబు
రౌద్రాది రావమ్ము, రాశి మిగుల,
గానంగలేనమ్మ గౌరవమ్మా నీకు
ఒప్పునే చాముండీ ! చెప్పుమమ్మ?
చల్లని తల్లివే! సౌహార్దమూర్తివే !
లావణ్యరూపివై లలితవౌచు,
శిష్టలన్ పాలింప శేషిగా, పూర్ణగా
గాన్పించు గదమ్మ గర్వ పడుదు! (3)

సీసము: భుజవంత్రి జూడంగ భువనమ్ము నిండుగా
పడునెన్నిది, నిజము, పరుచుకొనగ,
అస్త్రశస్త్రములన్ని అసరాగానిల్వ
భీకరాకారమ్ము భీతిగొలిపె!
బేలనే, గానంగ,యేలనే నీ రూపు
సాక్షాత్కరించుమా సాత్త్వికమున!
భయమున మ్రొక్కుంగ భయమేల తొలుగునే
అభయమీయము తల్లి! అభిలవౌచు! (4)

సీసము: నినుగాంచి నివ్వెరన్, నే విస్తుపోతినే,
నిలువెల్ల పొంగంగ నీదు భక్తి!
నీ రూపలావణ్య నేవధ్య రాశినన్
నను నేను మరచితి నవ్యరీతి!
తల్లి చాముండివై దరహాసచంద్రికల్
వెదజల్ల యొడలెల్ల వేడిమిగిరె !
వింతగాదే, నాకు, వినయమున్నెల్పుదు
నీదు మూర్తి నిజము నిత్య కాంతి! (5)

సీనము: అనందనందినీ ! అహ్లాదరూపిణీ !

అప్యాయతాప్రదా! అగ్రగణ్య!

అపరదుర్గా! పరా! అపరంజిరూపిణీ!

అఖిల సాక్షిభూత ! అవని వంద్య !

శ్రీచక్రవాసినీ ! శ్రీనిత్యవాసినీ !

శ్రీపరాశక్తిభా ! శ్రీతపరాళి !

అన్యథా శరణమ్ము అదుకోగదవమ్ము!

అల్పజీవిని గానె, నాదరమున? (6)

సీనము: గురువు శేషుండౌను ! గురువు శక్తయునౌను !

గురువు సర్వస్వంబు ! గురువు నిజము !

గురువు కాంతిపథము ! గురువు పథనిదేష్ట !

గురువు గాదె పుడమి గోప్యశక్తి !

వేంకన్నశాస్త్రిగా వేనోళ్ళ కీర్తిత

మాన్య మాధవపెద్ది మాన్య గురువు

అట్టి గురువు నిటన్, నాశింపకే బడయ

ఎట్టి సుకృతులెట దట్టినానొ ?

పూర్వజన్మము నందు పుణ్యమ్ము సేయగన్

దొరికెనేమో యిట్టి దొడ్డగురువు!

స్వార్థ రహితహిత! సాక్షాత్తు పరమాత్మ !

సుతుని వోలె దలచి నూక్ష్మమిడెను!

మరుజన్మమున్నచో, మన్నించి వరమిచ్చి,

గురువు సుతునిగ నను గూడనిమ్ము,

నీదు సేవ తోడ, నిజముగా గురునికి

సేవజేయగలుగు చేవనొసిగి ! (7)

సీసము: స్ఫురణ ధారణ సిరి స్ఫుటముగా నిడుచునే
తీర్చిదిద్ది
అపరదుర్గా! పరా! అపరంజిరూపిణీ!
అఖిల సాక్షిభూత ! అవని వంద్య !
శ్రీచక్రవాసినీ ! శ్రీనిత్యవాసినీ !
శ్రీపరాశక్తిభా ! శ్రితపరాళి !
అన్యథా శరణమ్ము అదుకోగదవమ్ము!
అల్పజీవిని గానె, నాదరమున? (6)

మన్మాతా పితృదేవులు

కీ.శే. బ్రహ్మశ్రీ మాధవపెద్ది కనకరత్నం గారు

కీ.శే. శ్రీమతి సత్యవతమ్మ గారు

విశ్రాంత ప్రధానోపాధ్యాయులు

ప్రసిద్ధ పౌరాణికులు

కవిదంపతీ పరిచయము

“శ్రీదాస, గీరసజ్జ, కవిశేఖర, సాహిత్య విశారద,
జ్యోతిష విశారద, వాస్తు ప్రభాకర, ప్రవచన సుధాకర ”

మాధవపెద్ది చిన వేంకన్నశాస్త్రి, ఎం.ఏ, బి.ఓ.ఎల్

శ్రీమతి గిరిజ

రచనలు:

1. శ్రీ నీడిగొండ నృహరి సుప్రభాతమ్
2. శ్రీవాసర సరస్వతీ సుప్రభాతమ్
3. వెనకయ్య మేలుకొలుపు
4. రామరసం
5. గుండెలోతు
6. క్వణత్కాంచి
7. వియద్వాణి (అముద్రితం)
8. శ్రీసరస్వతీ వైభవం - హరికథ (అముద్రితం)
9. కళ్యాణ కనకదుర్గ - హరికథ (అముద్రితం)
10. శ్రీగణపతి సచ్చిదానంద జీవితచరిత్ర-హరికథ (అముద్రితం)